Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

http://www.archive.org/details/omniaoperamancin00manc

OMNIA OPERA MANCINELLI.

Per Ant. Mancinellum.

Elegantiæ Portus.

Lau· Vallenſis Lima.

Rhetoricen ad herennium eſſe Ciceronis.

Rhetorices ad herennium Commentariolus.

Domicii Palladii Sorani Carmen.

Mos Cynici laudandus erat collecta docentis
Omnia diſcipulos ſub breuitate ſuos.
Nec minus a cunctis decoratur laudibus ille.
Qui trogi longum q̄ bre e fecit opus.
Et tibi flore datur laudi ſubiiſſe laborem
In liui ſumma fertilitate pium
Sic Mancinelli breuitas celebranda docendi.
Cum pateant multis quæ latuere diu.

Ant. Mancinellus amicorum filiis.

Latini Sermonis Elegantiam cupiẽtes quæ facit unũ-
quodq; uerbum pure & aperte dici ſtudioſi adoleſcen
tes Vnde melius q̄ hic haurire poſſitis: haud facile re
perit. Itaq; hortari: orare. urgereq; ēt p̄ceptorē una de
betis ut die quoq; epitomē hanc uobis in litterario lu
do legāt exponant interpretentur. Quod ſi qui renũ
ent. Studium ipſi impendite. Illoſq; ueſtri profectus inuidos credite:
noſtriq; inimicos laboris atq; ex illis eſſe: qui contra ueritatem clauſis o
culis ubiq; latrant. Nam dicent aliqui epitomē hanc legi debere mi-
nime. Quod Mancinellũs Laurentii documēta corrupit. Cum aliter
atq; ille docuerit in epitome legat. Ad ea: uti laurentii longiora prece
pta cum his breuioribus conferant: reſpondeat. Sic enim inſpicietan
Mancinellus fidus in Epitome ſcriptor. In q̃a ſane ad hũc ordinem
redigenda menſibus q̃ttuor non ſine labore ingenti & tædio amicorũ
gratia ultro elaboraui. Iuga ſiqdem nulla detrecto: dum ſtudioſæ pu-
bi prodeſſe ualeā. Qua de re quæcũq; obſcuriora hēnt magna expte
clariſſima reddam: quod in multis etiam feci hacten⁹. Decreui &. n. la
tinæ linguæ maria nauigantib⁹ latentia ſaxa maximamq; ſcopulorũ
partem euellere: ideoq; non ſolum Triremes uetum baianæ cymbæ
per altum tutiſſime nauigabunt. Scribo aũt rudibus: q; multi qui didi
cere nunq̄ alios docent qđ neſciunt. Opus ergo iis docēdi ratio quæ-
dam & uia ſimplex facilis lata breuis aperta: decliuir potiuſq̄ accliuis.
Illud præterea noſcite. Scriptoꝝ neminem licet optimũ Malignitatis
dentes uariare poſſe. Multi enim ad fingendum parati benefacta con-
uiciis ēt lacerāt: & quos reuereri deberēt accuſant: digni qui celenæo
ſupplicio afficiant. Verum ego malignoꝝ nihil pendens latratus ab
incepto ſcribendi tenore non deterrebor. Erunt enim leones qui mea
quantulacũq; ſcripta aduerſus canes defendant. Quippe nullus tam
ſuperis inuidioſus: qui nab aliquo foueatur. Valete. Datuꝫ Venetiis
Idibus Martiis. M. cccc. lxxxxiii.

Laurenti Vallenſis Epitomæ: Porrúſque Elegantiæ per Ant. Mancinellnm Veliternum amicorũ filiis.

AB: cnm duab⁹ liquidis: & cum. i. quãdo fit conſonãs adiungi proet ut ab lege: & ab legatis ab litteris ab rege: ab re: ab Ioue. Abs uero cum t: ut abs te: abs rito. Interdum cum qui: ut Terentius. Abs quiuis homine beneficium accipere gratum eſt. Hec lau. Tu uero de ab legito limam noſtram

Abdicare eſt expellere a bonis filiũ: dũ uiuit pr̃. Exheredare uero poſt mortẽ: ſed abdicare ẽ grauius: ꝙ ẽt in ſe ex hereditatem cõtinet. Abigere ſignificat ab loco fugare atq; expellere: ut abige muſcas a facie mea ſcribẽtis. Qu. Iboi litt⁹ miſer plãtib⁹ aues abigã Item abige oues capras aſellos ab hortis ab uinetis a pratis.

Abigere quoq; ſignificat furto tollere atq; etiam latrocinio. Quintilianus Adhuc tranſeũtium abacti pecorum greges ſub hoc titulo defendebantur. Vnde Abactores uocantur pecuariorum animaliũ fures latrunculine. Hos quidam Abigeos uocant. Vlpian⁹ inquit. Aaigei autem proprie hi habeatur qui pecora de paſcuis uel ex armẽtis ſubtrahunt: & quod ammodo depredantur: & abigendi ſtudium: quaſi artem exercent: equos de armentis uel oues de gregibus adducentes. Cæterum ſi quis oues oberrantem uel equos in ſolitudie relictos abduxerit: non eſt Abigens: ſed fur potius. & Claudius ait.

Quantitas diſcernit furem ab abigeo: nam qui unã ſuem ſurripuerit ut fur coercebitur: qui gregem ut abigeus. Hic furem ab abigeo ſeparat: ut ſuperior fecit.

Abhorreo ab hac re: idem eſt quod perq̃ alienus ſum ab hac re. ſemperque poſtulat huiuſmodi ablatiuũ. Exhorreo autem hanc rem: idẽ eſt quod expaueſco: nec unq̃ iungitur ablatiuo: ſed actiuo duntaxat Hec Lau. Tu uero legito limam noſtram.

Abſtinentia a Continentia ita differt ꝙ abſtinentia iuſticia eſt. Continentia uero illa quæ Inter uirtutes quarta numeratur quæ eadem dicitur. Temperantia & modeſtia eſt enim hæc quũ a uoluptatib⁹ nos continemus. Abſtinentia quum abſtinemus ab alienis nulli ium afferentes: nihil cuipiam eripientes. Non nunq̃ tamen indifferenter ponuntur. Verum ut ſentio Continentiæ poteris dare nomen abſtinẽtiæ: potiuſq̃ e diuerſo. Illud enim ſpecialius uidetur: hoc generalius: quare rite continentia uocatur abſtinentia.

Accæpi calamitatem dicimus accæpi cladem : acc æpi damnũ: accæpi iniuriam: accæpi contumeliá : accæpi repulſum: accepi uulnus: q̄d nunq̄ fere aliter dicimus non ſuſtinui nõ perpeſſus ſum uulnus Sed fere ſemper accæpi niſi more poetico. ut apud Ouidi⁹. lib. ſcdo met. Nullam patiere repulſam. Et Cicero quum dixit. In domũ multiplicatam honoribus non ſolũ repulſam retulit: ſed ēt ignominiam & calamitatem: minime contra hoc preceptum fecit.

Acceptilatio uide fero tibi acceptum.

Acceŕſo uel acceſſo utrũq; pro eo ad uocandũ uel uoco. Terentius in and. Obſtetricem acceŕſo.

Accipio & ſumo differũt. Vnde quodam loco Valerius max. quũ de Catone cenſorino loquit̃ qui enſem de mediis hoſtibus recepit. ait ut non coactus accipere: ſed ſua ſponte ſumere uideret̃. Quare ſi latine nos loqui uolumus dicam⁹ Dominũ ieſum carnem quidē humanã ſumpſiſſe. mortem uero accepiſſe.

Acceſſus eſt aditio atq; appropinquatio aduẽtus itus. Acceſſio adiectio atq; incrementũ. Accedo enim duo ſignificat. ut accede ad ignē ideſt adi atq; appropinqua. Et hoc calamitatibus meis uel ad calamitates meas pondus acceſſit ideſt adiunctũ eſt & increuit.

Accuſare eſt uel apud iudices uel apud alium quẽuis: ēt apud illũ ipſum quem accuſes ſignificare atq; oſtēdere aliquem peccaſſe. Inculare uero reprehendere mores alterius & pleruq; cum querela: q; ab illo iniuria ſis affectus.

Accuſatio uide Veni in opinionem.

Aceruus minutarum ꝓprie rerũ eſt cõgeries ut frumenti. uel leguminis uel ſalis. Interdũ ēt aliquanto maiorum: ut aceruus ſcutorum: & fere generale ad oia eſt. Strues aūtē proprie lignorum. Strages uero cadauerum interfectorum uno in loco multitudo ſiue humanorum ſiue mutorũ. Sarcina ut enſilium & eorũ quæ ad cultum ad ornatum ad ceterum uſum pertinent. Res etiam noſtre domi ciſtis capſiſque compoſitas ſarcinas uocamus & ſarcinulas.

Acicula acus dicitur qua mulieres utent̃ ad ornatum capitis. Tu uero lector aduerte aciculam eſſe quoque piſcem quendam tenuem ac longum qui iacus etiam dicitur.

Aciuos inter & baccas hoc intereſſe puto q; acini inter fructus minutiores arborum fructicum ue denſius naſcitur. Baccæ uero diſperſius & rarius. Inter acinos enim numerãt̃ uuæ: grana hederæ grana sambuci tribuli: mali punici grana. Addo ēt motũ & q̄cquid is eſt ſimile

Inter baccas uero fructus lauri: fructus olluæ: corni loti: myrti: lenti-
ſci: ſimiliumq̧ nõnunq̃ Acini & baccæ indifferenter ponunt: ut Ver
gi. Sanguineis ebuli baccis minioq̧ rubentem.
Acta & geſta hoc differunt: q geſta ſunt in adminiſtratione magiſtra
tus: & in rebus maioribus: & ad rempublicam uel ad plurimos ſpectã
tibus: ut geſta alexandri. geſta Pompei. geſta Cæſaris. Acta uero etiã
rerum priuatarum: & minorum ac familjarium.
Actor dicitur orator: qui agit cauſam: quiq̧ geſtũ uulnus & corporis
agit. Vnde tum ipſa prõũciatio: tum oratio quæ habet: tum oratio
ſcripta. Actio appellat. Item actor dicit comœd⁹ & Tragœd⁹. i. Iſtrio
qui agit geſtus in ſcæna & partes comœdiæ actus dicũt. Auctor ẽ tã
q̃ factor: hinc & poeta & quiſque alicuius operis conditor autor dicit:
& ille qui fecit aliquod opus: qui egit bellum: q egit pacem: autor eſt
operis: autor eſt belli: autor eſt pacis.
Actus & actio idem ſunt: ſicut Satus & Satio: cultus & cultio. mot⁹ &
motio: niſi quod dicimus actionem cauſarum non actum. Actũ co-
mœdiarum: non actionem.
Actum eſt: ſemper in malam partem accipit: ut actum ẽ de. rep. ideſt
reſpublica extincta: deſperata prædita eſt.
Ad diem non uenit: uide diem.
Addicere eſt in actione. i. uenditione quæ publicæ fit uendere. Inde
addicti apud ueteres dicebant: qui prætoris pnũtiatione ac iuſſu: cũ
ſoluendo non eẽnt creditoribus uẽdebant. & addictus morti deſtina
tur dicit. Cice. lib. iii. off. Et is q morti addictus eſſet: paucos ſibi dies
commendandorum ſuorum cauſa poſtulaſſet.
Adeo ſignificat ualde: ut Teren. iuuenem adeo nobilem ſignificat ẽt
intantum: ſicut Vſq̧ adeo. Vſq̧ eo.
Adiectiua magis infinitum ſiue actiuum ſiue paſſiuum poſtulant.
ſubſtantiua gerũdium genitiui caſus: ut tu eſt dignus habere opes: &
es dignus honorari. Tu es lætus me bene ualere: & tu es lætus me ho-
norari. Tempus eſt gaudendi: locus eſt expoſtulandi: commoditas ẽ
alloquendi. Participia aũt & multa adiectiua ab uerbis deriuata utran
que formam ſibi uendicant. Sed participia iuncta infinis dicunt ſer-
uare uim participiorum. Iuncta gerundio: uim nominum: ut Timẽs
nauigare: & nauigandi. Cupiens diſcere & diſcendi. Doctus peritus
promptus conſuetus cantare: & cantandi. Timidus cupidus auidus
nauigare & nauigandi.
Ad me ſpectat. i. ad me pertinet: ad mortem ſpectat. i. quaſi reſpiciẽdo

tendit Cicero.lib.iii.off.ſi ad extremũ ad perniciem patriæ res ſpectabit &c. Quinti. Et quod ad peſſimum ſpectat euentem miſerabilis ſis oportet.ut amator eſſe uidearis.

Admoueo manum appono manum.amoueo manũ.i.remoueo.

Adorare ab oro quod eſt ore præcor componitur. Supplicare a plico ꝙ genu poplitemq; aut ceruicem plicamus: quum a potentiore aliquo magnum quid præcamur. Et tamen adorare ſine ore hoc ē ſine uoce fit:non ſine plicatione genuũ & geſtu corporis:non ſine ore ac uoce. Hinc eſt quare ſupplicare tantũ homini datur. Adorare etiam mutuis. Vnde Elephas & phœnix & alia quædam irrationabilia ſolē adorare dicunt̄ noſq; rebus mutis & ſenſu carentibus non ſupplicamus:ſed adorationis honorem exhibemus: ut regum ſtatuis ſignis: ueſtibus:litteris:aliiſq; ſimilibus. Et præcipue imaginibus picturiſque tum dei tum ſanctorum:tum ipſius etiam crucis:quam ſapientes adorant:ſtulti etiam orant. Quod de cruce:item etiam de ſudario dico. cæteriſq; ſimilibus. Idem de reliquiis ſanctorum:quorum corpora p̄ſentia adoramus:animas uero abſentes oramus. Si qd autem ad hæc muta quæ uidemus dicimus:ſalutatione utimur:non p̄catione. Qualeeſt ſalue ſancta Crux.

Adſum tria ſignificat. Primũ præſens ſum:ut adſum pugnæ:& in pugna. Secundum fauco præſidioq; ſum. Vergi. Modo iuppiter adſit. Tertium eſt aduenio. Ver. huc adeſto formoſe puer.

Ad ſummam & in ſumma:idem eſt quod deniq; ſeu breuiter. Quintilianus. In ſumma non recedo:fas eſt mihi inuitis etiam parentibus pie facere. Cicero de.off. ad ſummam ne agam de ſingulis. Quit. in hũc ſenſum ut ſolet ſemel:ut ibi. Vt ſemel oīa complectar. In eundē ſenſum accipit breuiter:ut in geminis languentibus. Breuiter tñ crudelitas explicanda ſæuitia eſt. Ad ſummũ uero refert̄ ad numerum Cicero pro milone. Vnus aut ad ſummum duo inuēti ſunt:qui milonis cām nō ꝓbarent:ideſt nō plures q̄ unus aut duo ex pluribus.

Ad tempus duobus modis ſumit̄:uno ad cōditionem temporis: neceſſitatem:opportunitatem. Cicero pro Milone: Quam ad tēp⁹ aptæ ſimulationes. altero ad ſpatium temporis:ut ſilebo ad annum: latebo ad tempus.i.uſq; ad annum:& uſq; ad tempus quoddam:uel in tempus:nam ſæpe ſubintelligitur uſq;.

Aduentare eſt proximum iam eſſe ueniēdo. Ventitare uero ē frequēter uenire. Victitare aũt ſignificat nō frequenter uiuere: ſed ueſci & quaſi uictu uti:ut ſarmatæ uictitant lacte.

Aduerſor tibi:ſum tibi contrarius. auerſo te ſignificationē ſumit a geſtu. quotiens ab aliqua re quā deteſtamur multū auertimus.
Aduerſus oppoſit⁹ oppoſito pectore atq obiecto: auerſus terga oſtēdens. Vnde illud tullianū & aduerſus & auerſus impudicus eſt.
Aduerto oculos mētem ne aliquo. i. oculos mentē ue cōuerto: auerto oculos aut mentem. i. aliſcūde conuerto oculos aut mentem.
Aduocatus & patronus ſic differunt: q illud generalius nomē eſt: q̄ hoc. Vt non tantum ſignificet eum qui alterius cauſam agit. ſiquidē quicunq adeſt alteri in cauſa officii gratia aduocatus appellatur: etiā ſi nihil dicat. Neq agat: ſed qui tantum paratus ſit defendere. ut Terentius in eunu. Tu abi atq hoſtiū obſera intus: dum ego hinc tranſcurro ad forū. uolo ego hic adeſſe nobis aduocatos in turba hac. Patronus aūt ꝓprie ē qui agit cauſam: ſed accuſati non accuſantis: & patrocinari dicit̄ tam uerbo q̄ facto. ē aūt imbecilliorē ꝓtegere: a quo ſit patrocinium. Patronus ēt dicit̄ reſpectu libert⁹.
Ad uotum & ex ſentētia aliqd hr̄e: in eadem fere ſignificatione dicit̄ licet illud uideat̄ affect⁹ cuiuſdā eſſe hoc rōnis. Quint. habes ne uxorem ex animi ſnia. Et alibi & ad oē uotū fluēte fortūa laſciuit ocium.
Adulari eſt inſeruire & captare: ut fauorem mereamur quoquo modo uel uoce uel geſtu. Tractum eſt a potu dolos quod ē ſeruus. Et ſane adulari ſeruile eſt: non liberale & ingenuū. aſſentari uero eſt inſidioſe & conciliande alicuius utilitatis gratia effuſius & plerumq falſo: quēpiam laudare. Blandiri autē ad tactum pertinet: & per abuſionē ad alios ſenſus non nunq̄ etiam ad animū. Quint. Blandiar iudices pauliſper calamitatibus meis.
Adulterium uti Papinian⁹ inquit. proprie in nupta committit̄. Stuprum uero in uirgine uidua ue committit̄. Hæc ille & plura. Tamē nō rite iuriſconſulti excipiūt ſtuprum a nupta Cum etiam in quottidiano ſermone ſic loquamur. Vnde ē apud Quint. Vxor marito dixit appellatam ſe de ſtupro a priuigno. Item alibi. Quare ego ita ſentio. Stuprum eſſe coitū lege uetitum qui duplex eſt. Vnus cum nupta. aut cū puero aut cū ſanguine coniūctis aut cū ſanctimonialibus quamq̄ hæc duo poſteriora potius appellam⁹ Inceſtū. alter quom uim afferimus cuilibet perſone tiam ancillæ. Vnde ſtuprare dupliciter accipitur.
Aedes in plurali ꝓ domo accipit̄: in ſingulari nūq̄. In ſingulari uero & plurali ꝓ tēplo. Dicem⁹ itaq ꝓ tēplo: duas tres q̈ttuor deoꝝ ædes duas ſacras ædes: ꝓ domo binas ternas q̈ternas quas priuatas ædas

Aediles a ſacris ædibus dicti ſunt:quibus curandis prepoſiti erant.
Aeditui ab ædibus ſacris:quas auent̃.appellati ſunt non a priuatis
Aedificare magis ad domos hominum ſpectat:q̃ deorũ nec domos
tantum uerum etiam naues.

Aeger pedibus:& pedibus egris dicit̃. Saluſtius:at ex altera parte. C.
Antonius pedibus eger in prelio adeſſe neqbat. Cicero Quitilianuſ
ꝙ dixiſſent pedibus ægris.hec Lau. Ego addam Valerium maximũ
lib.qnto dixiſſe:pulſu uenarum competit cuius morbi æger eſſet.
Aegreſcit.i.ægrior fit. Vergilius de turno: cuius augebat̃ ægritudo
ad latini ſalubria conſilia:ægreſcitꝙ medendo.

Aequalis.& æquabilis pro pari accipiuntur:ut in illo:ſint pares in a-
more & æquales. Cicero:Nos ius æquabile ꝙ aliquid utilitatis habe-
ret accæperat. Iterum:Et uox reducitur in ſonum quendam æquabi
lem atque conſtantem: æqualis etiam ſæpe accipitur pro coætaneo
ſiue coæuo. Vergilius Aequalemꝙ ab humo miſerans attollit a-
micum.

Aerarium repoſitorium æris.i.nummorum:ſimiliumꝙ rerum pre-
cioſarum atꝙ opum.

Aeſtimare eſt cõſiderare. Exiſtimare iudicare. Itaque prius rem æſti-
mamus:deinde qualis ſit exiſtimamus. Cicero in uerrinis:Expendite
hæc atꝙ æſtimate. Vnde dictum:æſtimare pro taxare ab æs æris:&
Timi græce quod eſt pertium latine. Ouidius libro tertio de triſtibus
Quod quicumꝙ leget:ſi quis leget:æſtimet ante Compoſitum quo
ſit tempore:quoꝙ loco.

Affatim idem eſt quod abunde.

Affectio eſt animi & corporis ex tẽpore aliqua de cauſa mutatio : ut
letitia cupiditas metus moleſtia morbus debilitas:& alia quæ in eodẽ
genere reperiunt̃. affectus proprie apud nos dicitur quod græci uo-
cant pathos:ponitur etiam ſæpe affectus pro affectione.

Afficio:uide facio tibi iniuriam.

Affore ut alia compoſita a fore:fere nuda ponunt̃ ſine nomine&ſine
participio:ut Vergilius. Affore cerneris. Statius tamen libro.i.th.ui
detur accipere pro ſignificatione præſentis:ſenſit manifeſto numine
ductos affore:quos nexis ambagibus augur apollo portẽdi generos
uultu fallente ferarum ediderat. Defore:Marcus Tullius:uerum ar-
bitrabantur:non defore qui illam reſtituerent. Confore & Profore a
pud comicos. Horatius item. Que nocuere ſequãtur fugi que profo-
re credam.i.profutura eſſe.

Age ſingularem numerum deſiderat: agite pluralem.

Aegedum uero non ſingularē tantū: ſed etiam pluralē. & in carmine & in proſa. Tu uero lector aduerte dici etiam agitedum ſed in plurali ſemper. liuius. lib. ſeptimo agitedum ite mecum.

Agere grās eſt uerbo: Habere grās eſt aio: quum memorem accepti beneficii mentē aiumq; hēo & inuicē gratificādi uolūtatē. Referre ſiue reddere gratiā uel gratias: utrūq; eni dr: eſt facto & dicto: Nam dicendo nō nūq̄ ꝓſumus æque atq; faciēdo. Dicim⁹ item ago grates: ſed ſæpius apud poetas: qui neceſſitate uerſus agere grās dicere non poſſunt. Cicero libro ſexto de rep. aliquantoq; poſt ſuſpexit ad celū: & grates inquit tibi ſumme ſol ago: uobiſq; reliqui cælites.

Agere delectum uide Deligere.

Agere ducere eſt: Vñ Caius inqt: Ferri ꝓprie dicim⁹ quæ quiſq; corpore ſuo baiulat. Portari ea quæ quis iumento ſecū ducit. agi ea quæ aialia ſunt. In hoc ipſe Caio eſſentior: ni ꝗ portare eſt etiā ſuo corpe interdū ēt magis q̄ ferre. Terentius in an. quo pueruȝ portas: Hora. ne forte ſub ala faſciculum portes librorum ut ruſticus agnum agere aūt non uno modo dicitur. Sed de uno tamen non tacebo. Martialis li. prio ep. Sēper agis cauſas: & res agis attale ſemp. Eſt nō eſt quod agas attale ſemper agis. Si res & cauſæ deſunt. agis attale mulas. attale nequid agas deſit. agas animam. Cælius ad Ciceronem hortēſius quum has litteras ſcripſi animam agebat. i. expirabat

Age uero. ſane uero. Enim uero. Iam uero. at uero. dicitur. age auteȝ Sane antem. Enim autem. Iam autem. at autem nōn dicitur. hec lau. Tu uero in noſtra lima leges Iam autem recte dici.

Agricolare. Optima res eſt agricolare recte dicitur optia res eſt agricolandi. dicitur non recte quia ſic illud reſoluitur. agricolare eſt optima res hoc reſolui ſic nō poteſt: agricolandi eſt res optima.

Aggregabo te illis uulgo dicimus. & cicero ait aggregare te ſoleo in numerum noſtrum.

Albani ex oppido alba in Latio. Albenſes ex oppido alba ad lacum fucinum qui a quibuſdam albani dicuntur.

Aiquis. Quiſquā. Quiſpiā. Vllus. idē ſignificant. Vllus tamen quodāmodo claudicat nec fere citra negationē quaſi citra baculum īgredi poteſt niſi interrogatiue. ut uocat me ullus aut ſubiūctiue. ut ſi ullus me uocat Nunq̄ plane affirmatiue. ſicut illa ſuperiora.

Alleuo uide leuo.

Alludere eſt quū aliud dicim⁹ ad aliud latēter Referre ſniam. Vt Vir

gilius actiaq; iliacis celebram⁹ littora ludis. dũ. n. narrat ludos æneæ alludit ab augusti uictoriã q̃ contra antonium in his locis potitus eſt.
Alter de duobus dicit: alius de multis: notũ eſt omnibus: licet non omnes recte utantur. Macrobius in ſat. Cum igitur aſſeuerimus quattuor in corpore fieri digeſtiones: quarũ altera pendet ex altera. dicendũ erat: quarum alia pendet ex alia. Plynius quoq; inquit de formicis. li. undecimo. Quam ex aduerſo cõuehunt altera alterius ignara. Quare dicamus aliqñ ſic loqui eſſe pmiſſũ. Ediuerſo nõ nunq̃ de duobus dicim⁹ alius: nec dicere alter poſſum⁹. ut dubitatur uter excellat. Saluſtius an liuius: & alius aliũ pponit: non aũt alter alterũ aliqñ accipit alter p ſecundo ex duobus pluribus ue. ut unus alter tertius quartus. & hic eſt alter annus belli punici. i. ſecundus annus ab origine belli. Ego altero mẽſe repudiaui uxorẽ. i. ſecũdo menſe a ductione uxoris.
Altilis auis. altilis piſcis. altilis quadrupes: qui ſagina altus ſiue alit⁹ ẽ. atque ſaginatus.
Aluearium tã & ſi põt dici locus ubi ſunt aluei apum: tñ poti⁹ accipitur pro copia aluearum eodem in loco collocatorũ ac melificantiũ.
Amamus inter nos. amatis inter uos. amant inter ſe: Non autẽ amamus nos inter nos &c. Cicero ad fratrem: pueri ualde inter ſe amant.
Amare plus eſt q̃ diligere. Cicero ad brutũ. ſic igitur facies & me aut amabis: aut quo contentus ſum diliges. adamare eſt amatorie amare ut Quint. Omnes matres liberos ſuos tanq̃ adamauerint amant.
Amator in malã partẽ. amicus in bonã accipitur. Terentius: here putaui hũc pamphilũ amicum amatorẽ utrum ubi ne putares amicum accipi in malam partem. adiecit amatorem. ſed apud proſam hoc obſeruatum ſemper inuenies apud poetas fortaſſe non ſemper.
Amatorium genus ueneni amorem uel inſaniam ingerentis.
Ambitio in aio eſt. ambitus in actu. nam qui præter modum cupit: aut honores: aut laudem: ambitio peccat. Qui uero dilargitur pecuniam ſuam aut populo muneribus ludiſq; blanditur: aut cæteris artib⁹: quæ legitime non ſunt: ad publicos honores tendit ambitum committit. Cuius ſimilis quam hodie ſimoniam uocant a ſimone mago: niſi q; hanc tantum in rebus ſactis uolunt eſſe.
Ambitus ab ambio uenit: illa autem omnia quæ ambitus facit ambitio facere compellit: a qua ambitioſi dicuntur: non ab ambitu.
Animas generis eſt fœminini. ut Cicero Requirat atq; appetat: ad quas ſe applicet ſui generis animantes In plurali tamen etiam neutri generis inuenitur: non nunquam in ſingulari.

Animaduerto in te:eſt punio te. animaduerto te:ideſt intueor. Puni-re autem eſt quorūcunq; ſiue iure:ſiue iniuria. animaduertere eſt ei⁹ qui in alterum habet poteſtatem ordine ac rite.i. cum animaduerſio-ne punire. Sed hoc modo refertur ad perſonas. animaduerto uero te pró intueor:ad rem & ad perſonam referri poteſt.

Animoſus.i. habens in ſe uehementiã ac copiam animi. ſic ingenio ſus ſeditioſus & ſimilia in oſus:a nomine deſcendentia.

An & aut cõiunctiões ſũt. Quint. inqt male tñ interroges hic aut ille ſit. ſʒ plerię multis iã ſeculis peccauerũt ac peccãt. Si diligẽt⁹ aduertiſ ſent:nõ in aut ſed in an iterrogationẽ cõſiſtere dephẽdiſſent.ut apud Ciceronem:an uero romulus ille:aut paſtores:aut conuenas congre gaſſe aut ſabinorum connubia coniunxiſſe aut finitimorum uim re-preſiſſe eloquentia uidetur Non eſt hic multiplex interrogatio: quaſi de horum ſingulis interrogetur ſed duplex ſic:nũquid romulus hæc omnia fecit eloquentia:an non fecit.

Anniculus puer. annicula puella. anniculũ iumentũ. hoc eſt uni⁹ an-ni. ſicut bimus bima bimum id ẽ duoꝝ annoꝝ. Trimus trima trimũ triũ annoꝝ. Quadrimus.a.ũ. quattuor annoꝝ & nõ amplius. Nec de animalib⁹ modo ſed de inauimatis. ut anniculũ uinum bimũ oleum De pueris tamen magis loqmur per diminutiuũ bimulus Trimulus quadrimulus. quia intra hos annos adhuc parui ſunt.

Annona:uide penu.

Annus eodem modo dicimus:quo diurnus. ſpatium diurnum. ſpa-tium annuũ. Vnius diei. Vnius ue anni. annuus quoque quomodo. Quottidianus febris quottidiana eſt:quæ ſingulis diebus uenit & an nua ſacra.i. quæ fiunt ſingulis annis.

Annuatim aduerbium eſt ab anno. quo Plyni⁹ libro ſecũdo utiť di-cens. herodoto teſte:qui tradit ſingula milia talentum annuatim turiſ penſitaſſe arabes regibus perſarum.

Antehac.i. ante hoc tempus poſt hac.i. poſt hoc tempus.

Ante lucem dicimus ſi diluculum ſignificamus. Nanq; ante diem ꝑ ante tempus dici ſolet. Vel ante ſextum calendaꝝ nouembrium. id-eſt ſexto die ante calendas nouembris. Dies autem pro tempore ſem-per eſt. ſ.g. ut ipſa dies facit hominem prudẽtem. Vnde pedian⁹ uult fieri Dieculam pro paruo tempore.

Antiqui. ſenes uocanť quantum ad priuatam ipſorum uitam ꝙ uſq; ad ſenilem ætatem uixerũt Veteres quantum ad publicum tempus. ꝙ alia ætate uixerũt:etiam ſi ad ſenium non peruenerint. Antiq utri

que dicunt̃:ſed magis ueteres q̃ ſenes.
Antoniaſter & fuluiaſter.i.antonii & fuluii imitator.In aſter.n. huiuſ modi noia imitationem potiusq̃ diminutionem ſignificãt. Surdaſter autem & recaluaſter diminutionẽ ſignificãt: Surdaſter enim nõ plane ſurdus eſt:ſed ut ſic dicã ſurdulus.& Recaluaſter q̃ fronte calua eſt nõ toto capite:quaſi recaluatulus:quod eſt diminutiuũ.
Apertile latus:quod apertum eſt ouidius de triſt. Aſpicis a dextra latus hoc adapertile tauri. Tu tamen uideto in lima noſtra.
Aplaſtrũ:Mentaſtrum:ideſt apium & mentam imitans:ea enim quæ faſiuut in aſter imitationem potius ſignificant q̃ diminutionem: Vt oleaſter pinaſter.imitans oleam & pinum. Videto tamen limam.
Apparare & p̃parare ita differũt:q, præparare eſt antea parare : quæ ſibi utilia ſunt:aut fore credit. Apparare ad dignitatem quandã ac uerius pompam. Ideoq; oratores præparant quibus optinere cãm p̃nt. ac prohemiũ apparatũ reprehenditur q, plus pompæ atq; oñtationis habet q̃ utilitatis habere uideatur. Apparat⁹ autem uidetur ſignificare utrũq;.ut apparatus belli.quaſi præparatio.
Appendere idem eſt quod ſuſpendere.ut appendi uuas. Itẽ ad lãcem ſtatheram ue ponderare. Cicero in antoniũ.ut iam appendatur pecunia non numeret̃.Perpendere eſt exacte ponderare atq; examinare. Ci.Quid in amicitia fieri opportet.quæ tota uirtute perpendit̃.Expẽdere eiuſdem fere ſignificationis eſt.idem in Verrem.Deinde hæc expendite atque æſtimate.Impendere autem ab impendo eſt ſupra caput iam iam caſurum pendere ut nubes impendent.
Appeto cum affectu.Expeto cum ratione.appeto qualiacunq;.Expeto honeſta.planeq; bona.inde deriuat̃ appetitus. qui immenſa & immoderata cupiditas dicitur.
Apud te.& penes te differũt.ut enim Vulpianus ait.Penes te amplius eſt.q̃ apud te.nam apud te eſt.qualitercũq; a te tenetur.Penes te eſt quod quodammodo poſſidetur.Nonnunq̃ etiam loco ſeruit:Cicero ad her.Sed penes ſcænam.i.apud ſcænam.
Aquatile animal in aqua degens dicitur.
Aquoſum:quod habet in ſe uehementiam.ac copiam aquæ.
Aratio non actionẽ mõ.ſed rẽ ẽt ac corpus ſignificat.ſic uti oia in io. a ſupinis profecta.ut poſſeſſio ſeſſio.Cice.in philip.hæc quondã arationes cãpani & leontini agri populi Ro.patrimonio grandi fere & fructuoſe ferebat̃.i.hi agri ad arãdum idonei.idem i eiſdẽ.qd poſſeſſiones datas quid ereptas proferam.idem de oratore. Tot locis ſeſſiões

gymnaſiorum.i.tot ſedilia. Ea tamē quæ ſunt In us pro perſonis acci pi ſolent. Conuētus enim non eſt cōuentio: ſed homines qui in unū locum conuenerūt. Conſeſſus non eſt cūſeſſio: ſed homines uno in loco conſidentes.

Argentaria locus argentarii: quod nomē quidā ꝑ artificio accipiunt.

Argentarius aurifex qui idem eſt artifex atqꝫ ita eſt in hieremia. Tu. autem liuius Cicero Quintilianus ceteręqꝫ omnis antiquitas ꝑ his accipiunt qui uulgo campſores dicunt: non illos de eo minutos qui Nūmularii & Meſarii a nobis. Colyuiſtæ a græcis dicuntur qui idem trapezitæ uocari poſſent. Nam Colyuiſtæ trapezas habent. ſed plautus in curculione. Trapezitam & argentarium pro eodem accipit.

Argutus qui eſt acuta quadā & accurata ſolertia quaſi acute arguens & ueſtigans: non autem ab altero acute intellectus & ueſtigatus.

Armarium ubi reponunt libri: ceteraqꝫ huiuſmodi.

Armentum uide Grex.

Armamentarium ubi reponunt armamenta & arma.

Armiger eſt qui in prelio gerit tela domini ſui: ut ſcutum & arcum: ut lanceam & cætera huiuſmodi.

Arundinaceus ex materia arundinis.

Aruum ſemēti datur. Saluſtius quia numide pabulo pecoris magis quam aruo ſtudent.

Aſciſſere eſt remotum aliquid quaſi ſcire uocatum capere. Cicero de oratore. Expertes eſſe prudētiæ: quam ſibi aſciuerunt. Deſciſcere eſt ab imperio ductuqꝫ alterius ſe ſubſtrahere. ut milites ab duce: popu li ab dn̄o. Cōſciſcere fere ad mortē pertinet. ut mortē ſibi ipē cōſciuit

Aſcripurius homo qui ad aliquam rem aſcriptus eſt. Aſcribi ſe in eā ciuitatem uoluit inquit Cicero pro archia. Et ꝑ eodem. Cū fuerit in aliis quoqꝫ ciuitatibus aſctiptus. Idem in philip. Tu uero aſcribe me in talem numerum. Idem pro rabirio. Siquis hunc reprehēdendū pu tat aſcribat ad iudicium ſuum non modo meam ſed huius etiam ip ſius qui commiſit ſententiam. Item contra rullum Illū ſibi collegam aſcribes. Tibi hoc aſcribendum eſt. i. tibi tribuendum & imputandū

Aſſectari uide Deduco.

Aſſeuerare eſt inter ipſa argumenta ꝓbationeſqꝫ admittere uim ani mi: noſqꝫ admiſcere uim animi: morumqꝫ quod declarat Quintilian⁹ quum inquit. Altera ex aſſeuerationc ꝓbatio eſt. Ego hoc feci tu hoc mihi dixiſti: & o facinus indignum. Et alibi cū preſertim quorundā probatio ſola ſit in aſſeueratione & perſeuerantia.

Aſſidere uide Sedere.
Aſſumere eſt multũ & pene nimium ſibi tribuere. Cicero in off. ſi id mihi aſſumo: uideor id mihi meo iure quodam modo uendicare.
Aſſurgunt ſani ut ſtent: aut ut obuiam eant: aſſurgunt egroti ut ſedeat: aut ut cubito initantur. Vt aduenienti magiſtratui oẽs aſſurgim⁹.
Aſt pro at oratores non utunt̃: eſt enim poetarũ: aſt nanq; longa eſt.
At adiungitur quomodo ſed cum tamen: licet alterum eorum ſuffi-ceret. Significat At nõnunquã idem quod ſaltem: ut in illo Virgiliano At meſapus erit.
Atramentarium uaſculum quod continet atramentum.
Auctio eſt uenditio quædam in publico ac loco celebri: & hinc auctionati publice & fere ſub haſta uendere.
Audiendus non eſt: idem eſt quod audiri non debet.
Audio & exaudio indifferenter ponuntur pro duplici ſignificatione. Vna pro eo quod eſt auribus accipio. Altera ꝓ eo quod eſt audita petenti concedo: ut uiſa ſum audire uocem militis. Et uox quoq; per lucos uulgo exaudita ſilentes. Itẽ audiit & celi genitor de parte ſiniſtra Intonuit leuum. Et nulli exaudita deorum. Vota preceſq; meæ. Auditorium locus ubi audimus præceptorem aut orantem non in uera cauſa: ſiue opus notium recitantem: aut ſi quid ſimile ẽ, uel ipſa turba atq; ipſe cœtus auditorum.
Audiui te ut ceteros affuiſſe i ꝓlio. i. audiui te affuiſſe i ꝓlio ut audiui ceteros affuiſſe. Audiui uerõ te affuiſſe in prelio ut cæteri: ſubintelli-gitur audierunt.
Auis eſt: quæ oua parit: penniſq; eſt predita præter unum ueſpertilionem qui utroq; caret quattuor pedes habet. Volucris eſt quecũq; uolat: nec auis ſolũ ſed illæ beſtiolæ quoq; minutiores ut apes ueſpa cu-lex muſca cicada &c.
Auricula chartilago illa eſt circa aurium concauitatem.
Auſculto te: audio te. auſculto tibi optempero tibi. Sum audiẽs te ꝙ te audio. Sum audiens tibi: ꝙ tibi obedio.
Auſpex dicebat̃: q ꝑerat nuptiis celebrãdis: q̃ auſpicium ꝓ nuptiis capere ſolebat adhibebaturq; hic ꝓ pte mariti. Pronuba uero q̃ preerat nuptiis celebrãdis ꝓ uxore. Aliqñ etiã magis ꝓprie pro eo q dux militiæ ẽ ut prio Car. horatius. Nil deſperandũ teucro duce & aſpicæ teucro. Auſpiciũ ẽ uel a paſtu auium: uel ab ipnſectiõe auium. Sed quia cõſul anteaq̃ iret in expeditionẽ capiebat auſpicium: hinc factum eſt ut dicamus auſpicia ductum atq; principium: que a ſolo duce capiã-

tur: & hinc auſpicari non modo auſpicium capere: ſed etiam incipere: nec in bonam tantum partem quod frequentiſſimum eſt uerum: in malam quoq;: ut apud ply. at homo infeliciter natus manibus pedibuſq; deuinctis animal cæteris imperaturũ a ſuppliciis uitam auſpicatur. Dicimus præterea haud auſpicato me huc attuli: ideſt ñ feliciter: q̃ſi auſpiciis repugnantibus. Item in auſpicata bella. ideſt infelicia auſpicata uero felicia. Quintilianus de achille: aut principẽ græciæ uirũ in ultionẽ interfecti amici inapſpicata bella geſſiſſe. Et alibi: Itaq; ut apud illos homer⁹ ſic apud nos Verg. auſpicatiſſimũ dederit exordiũ.

A utem: uide Vero.

Autorare: uide in lima.

Auxilium do feroq; dicimus. Opem do non dicimus ſed fero.

Axilla diminutiuum eſt ab ala: ſicut maxilla a mala.

B

Bbaculus diminutiuum habet bacillum. Cicero. li. ii. de finibus bacillum aliud inflexũ aliud ita natũ. Reperit̃ tam primitiuũ & in neutro ut apud Oui. li. xv. met. Eſſe ſolet baculumq; tenens agreſte ſiniſtra.

Baccæ: & acini quo differunt uide acinos

Beatus qui rebus omnibus ad uitæ uſum ornatumq; ſpectantib⁹ abũdat. Itaq; locupletes ſane homines beatos uocamus. Felices omnium bonorum compotes ſunt.

Bellum eſt tum ipſa pugna: tũ totũ tẽpus quo in militia ſum⁹ quã illiterati guerram uocant. Prælium ipſum tantũmodo armoꝝ certam⁹. Nam & pugna certamenq; ẽt citra arma fit. Interdũ ẽt nudis uerbi ẽ.

Bene mecũ agitur idem eſt q̃d in bona cõditiõe ſum: idẽ p̄clare tecũ agitur. Optĩe cũ illis agitur. Melius cũ hominibus ageret̃ ſi paruo cõtenti eſſent. Ita male mecũ agit̃: ac peius incommodiuſue. & peſſime. Nonnunq̃ã etiam actiue. Valerius maxim⁹ li. v. bene egiſſent athenienſes. cum milciade &c. actum eſt ſemper in malam partem accipitur: ut actum eſt de rep. i. reſpublica extincta deſperata perdita eſt.

Bene habeo: bene habes. ideſt bene ualeo: bene uales.

Bene nõnunq̃ pro ualde ut cicero: hẽtis orõnem bene longam. Quitilianus: bene ſudantes beneq; comitati per forum reducuntur.

Beneficiarius qui beneficium accepit.

Benedico unius uocis dtũm poſtulat ſicut Maledico more tamẽ græcorum hoc tpe præter naturã ſuam dicimus his uerbis accuſatiuum. Benedico autem duarum uocum & aliud ſignificat: & aliter regit.

Betaceus ex materia betæ.

Bimus.ma.mū.ideſt duorum annorum. Vide Anniculus.

Bonum generale nomen eſt: honeſta pariter atq; utilia complectens. ut bonum animi bonum corporis bonum fortunæ. bonitas uero nō ut multi opinantur idem utiq; quod bonum honeſtum: ſed idem q̄d benignitas. a primo ſit bonus uir. bon⁹ ſeruus. bonus iudex. ideſt iuſtus & exequens officii ſui ab hoc bonus pater. bouus dominus. bonus deus. bon⁹ æneas. hoc eſt benignus & clæmens.

Buccam & buccas pro eodem accipim⁹. Oratores frequentius in ſingulari. Vnde illud uſitatum: dicam quicquid in buccam uenerit: idē in os: ſed non labra: ut uulgus exiſtimat. Quintiliano probante: qui ait. Ore enim magis q̄ labris loquendum eſt. Os autem eſt ipſa concauita unde uox prodit: non ora laborum. Et enim Iuuenalis quum ait bucca foculum excitat: non de extremitate oris: ſed interiori parte dixit: quæ inflari ſolet uentumq; concipere. Et iterum de de Tubicinibus loquens notæq; per oppida buccæ: de illa informi utrinq; inflatione intellexit tubam inflantium: non de labris: quæ latent: quū tuba canit: Nam horatius quoq; quū inquit: Vt iuppiter ambas inflat⁹ buccas non de labris locutus eſt quæ inflari non poſſūt. Quod plautus apertius docet: Neſcias utrum maiores buccæ an mammæ ſient. Et Plynius induit: buccarum ſinus. Item buccaꝝ immanitas.

Burbo: uide Mulus.

Blandiri: uide adulari.

Bractea tenuis eſt & ſua ſponte plicabilis. ut ex auro argento. auricalco. lamina uero craſſior ē. tam ferrea tam ærea plumbea. ſtagnea quā aurea argentea. electra. aurichalcea. nec crepitat ut bractea præ tenuitate. Interdū tñ ita tenuis eſt bractea ut crepitare non poſſit. ut illa ex qua fit aureatura. Hæc Lau. Tu uero uide ēt in lima nr̄a.

Caelebs non tam qui caruit ſemper uxore: q̄ qui nūc caret. & inde cælibatu.

Calamarium quidam uſurpant pro theca calamaria: in q̄ calami recundunt. Sed qa hoc tp̄e pleriq; pēna ſcribunt.

Calamarium quidam uſurpant pro theca calamaria. in qua calami recondunt: Sed quia hoc tempore pleriq; penna ſcribunt: poteſt etiam dici pennarium ut thecam calamariam: & thecam griphiariam.

Calcaria ubi calces coquit.

Calcearium pro calceis: ut cibaria pro cibis.

Calet idem quod calidus eſt.

Caleſcens ꝑ caleſiens.q̄q̄ ne in ſimplici quidem ſuo reperit ſiens: nec quod ab hoc formaret ſiendum.
Calumniari eſt falſa crimina intendere. Præuaricari uero uera crimina abſcondere. Tergiuerſari in uniuerſum ab accuſatiōe deſiſtere. Ita martianus ſcribit: qui ait accuſatoꝝ temeritas tribus modis detegit: & tribus pœnis ſubiicit: aut enim calumniat: aut ꝑuaricat: aut tergiuerſat. Calumniari eſt: &c. ut ſupra.
Cameli ſignificatio nō modo ad mare; fœminăqꝫ pertinet: ut paſſer ut aquila: ſed cum genere fœminino nō nūq̄ iungi inuenit camellos fœtas: quale eſt bos: ut apud Ver. Ille meas errare boues.
Camparius cuſtos exercitor ue campi.
Campus eſt planities terræ ampla & grandis: ideoqꝫ ſpatioſe plateæ: areæ ue cāpi nomē acceperūt. Vnde romæ cāpus martius. Nam loc⁹ huiuſmodi anguſtior uocat area.
Candet ignitum eſt inquit Nonius. M. Tullius de offi. Candente carbone adurebat capillum. Candet canditū eſt. Verg. lib. iiii. æn. Candentis uaccæ media inter cornua fudit.
Capere ſignificat uel ſponte: uel nō ſponte accipere. Sumere tantum ſponte.
Capeſſo eo ad capiendum: uel capio.
Capio ſpem de te. Concipio de illo ſpem. Ducor in ſpem hui⁹ negocii. Vocor in ſpem. Ingredior in ſpem. Non tantū ſpei firmitatem ſignificat: q̄tum colloco in te ſpem & repono in te ſpem. Cicero in quo maiores natu ſpē dignitati ſuæ collocarēt. Quin. in quo ſpē unicam ſenectutis reponebam. De capio uide ēt captus ſum.
Capitale odiū. qd̕ caput & uitam petit alterius. Item capitale ſupplicium capitalis morbus: qui caput alterius petit. Capitalis aūt homo capitale uitiū capitale peccatū non quod petat alterius caput: ſed cuius caput: aut ꝑpter quod caput cōmittentis peti debeat ad pœnam.
Captus ſum oculis: pro orbatus ſum oculis: nec unq̄ repias niſi in paſſiuo: & nunq̄ fere niſi de oculis: dici ſimilibuſqꝫ. Dicimus item captus ſum amœnitate loci: dulcedine uocis: ſpecie mulieris amore pecuniarum: ſpe honorum magnitudine ſublimitateque materiæ captus ſum delectatiōe & cæpi delectationem: uix unq̄ delectatio cæpit me: ſed in paſſiuo potius ut dictum eſt. Dicitur præterea miſericordia cæpit deos non dii miſericordiam capio dolorem tamen poti⁹ q̄ cæpit me dolor. non quia non poſſumus etiam ſic dicere: ſed quia habemus aliū in uſu modum magis proprium. Tenet me dolor. ſicut tenet deſiderium. Item cæpi indignationem cæpi ſiue cōtraxi moleſtiam potiuſq̄

cæpit me indignatio: cæpit me moleſtia. Contra cæpit me tedium: cæpit me odium: cæpit me obliuio: potiuſq̄ retrorſum. Recte autem dicit̃ cæpi uoluptatem: & cæpit me uoluptas.

Caprarius cuſtos caprarum.

Caritas ſpecies eſt. Amor genus. Amor ad oia pertinẽs: caritas ad homines. Maxima qdem caritas debet̃ parentibus: proxima filiis & deinceps reliq̃s caritatem ẽt ꝑ penuria accipimus: ſed frumẽti qdem & annone caritatem dicimus. Penuriam uero uini: aquæ pabuli: pecorum uiroꝝ: cæterarũq; huiuſmodi reꝝ. Vel penuria eſt ut ſic dicã: carẽtia omniũ reꝝ: caritas uero quæ cõtraria eſt fertilitati. Ideo Plyni⁹ iunior ait Acceſſiſſe agris ſuburbanis caritatem.

Carnarium non loc⁹ eſt ubi caro ſalſa ſuſpendit̃: ſed caro ipſa: niſi cõtentum pro continente.

Carptim hinc: & hinc decerpẽdo: non ipſam ſeriem ſequendo.

Catuli ſunt feraꝝ: ſiue immaniũ ſiue uiliũ. Nam & catulos murium legimus. Pulli uero pecudum. Fœtus auiũ & piſcium: quãq̄ & hoc generalius nomẽ eſt. Vnde fœtificare pro parere: & fœtura pro partu ad omnia animalia muta pertinent. Ceruoꝝ Hinulos dicimus: capreolorum: capreaꝝ damarum lepoꝝ. Similumq;: catulos quoq; ſerpentium immaniumq; piſcium q̄ nõ edũt oua: proprie tamen catuli ſunt filioli canum. Verg. Sic canibus catulos ſimiles. Cicero de diui. Erat aũt mortuus catellus hoc nomine.

Cateruatim per diuiſas cateruas.

Caue ne uide negationes.

Cauillatio eſt ſubdola ratio: quam nos conſcii nobis mendacii uincendi tñ cauſa proferimus. In hũc ſenſum ſemꝑ iuris conſulti uſi ſunt: & Quintiliani fere ſeculum. Cicero aũt pro genere quodam faceciarum cæteꝝ caius ſentire uidet̃ idem eẽ calumniari & cauillari: quod non ſentit Martianus tantum accuſatori tribuens calũniari: quũ ait: calumniari eſt falſa crimina intendere.

Caupona cauponis taberna. & ea quæ uinũ uenditat. Quidam malunt dicere coponam pro loco.

Cauſa mea uenisti: & cauſa mei. Vide mei.

Cauſari eſt cauſam rei geſtæ afferre: aliq̃do pene quod excuſo. Ver. cauſando noſtros in longũ ducis amores .i. cauſas afferendo. Vlpianus: Neq̄s cauſari poſſit ignorantiam litteraꝝ. Et alibi: cauſari tempeſtatem uel uim fluminum. Vbi liceat dicere excuſare ignorantiam litteraꝝ: & excuſare tempeſtatem & uim fluminũ.

Cautus qui ſcit ſibi cauere non cui cauetur: nonnunq̄ res cui cauet̃.

Vt pro cecinna cicero. Quo res mulieri eſſet cautior.
Cædicula: a cædes diminutiuum eſt.
Cedo tibi: unde & concedo tibi. pro nõ repugno tibi. facitq; præteritum ceſſi cædo te ꝑ flagello te. cuius præteritũ eſt cecidi ꝑ flagellaui & ſupinũ cæſum. Vnde cæſus uel qui flagellatus: uel qui amputatus eſt ſiue occiſus. Raro pro occido hoc uerbum accipit. cicero i philip. cædit greges armentorum.
Celebris ſemper paſſiue ponit: tam ad rem q̃ ad perſonam relatũ: ut locus celebris q celebrat. Homo celebris q cum honore celebrat & colitur: propter quod in hanc ducor opinionẽ ut locus celebris proprie ſit honoratorũ frequẽtia cultus: quod ex uocabulo hinc deducto probat: quod eſt celebritas: quæ tum hominũ cœtum honoratũ declarat tum dignationem ipſam atq; honorem. Nõ ita aũt freq̃ns neq; frequentia: quo nomine qualiſcũq; hominũ multitudo ſignificat: de quo latius in dictione frequens.
Gælo te hanc rem. Et cælo te de hac re.
Cenſor qui cenſuram gerit.
Cenſorius denominatiuũ eſt a cenſor. ideſt qui cenſuram geſſit.
Centenarius lapis: ideſt centum librarũ: centenarius homo: q hẽat centũ annos: grex centenarius ideſt centũ capitũ. Dicimus tñ centenarium numerum librarum: annorũ ſimiliũq;. Ideo recte dicimus cẽtenarium numerum annorum ingreſſus eſt. Non autem centenariũ annum. Item ſeptenarium: duodenarium: milledenarium numeruʒ annorum & ſimilia.
Cerebroſus a: ꝑuerſo cerebro uocatur. Vnde oratius. Donec cerebroſus proſilit unus. ideſt inſanus & peruerſi cerebri.
Certamen etiam citra arma fit interdum etiam nudis uerbis. Sic etiam pugna.
Certe modo affirmat. modo pro ſaltem accipit: ut nõ potero tãgere certe potero uidere uel. At certe: præterea certe coniuncta cum coniunctione. Et ſemper affirmat: ut cicero. Et certe contra cæſarem ẽ ingreſſus armatus: certe coniuncta cũ ſcio ſimilibuſq; uerbis ſolet mutare: e in o: ut certo ſcio: ſicut dicimus manifeſto ꝑ manifeſte. Aperto ꝑ aperte liquido ꝑ liquide. Tuto pro tute: & ſimilia.
Certum eſt: non modo ꝑ manifeſtum eſt: ſed etiam pro deliberatum & conſtitutum eſt. In quo ſecundo plerũq; adiungitur datiuus cũ infinito ut certum eſt mihi ire in hiſpaniam. Non nunq̃ datiuus ſubintelligitur: ut apud Verg. certum eſt in ſiluis inter ſpelunca ferarum malle pati: ideſt mihi.

Ceruix poſterior colli pars: unde origo eſt omnibus neruis Iugulus anterior: unde uox halituſq; procedit. Collum omnes partes in ſolidum complectitur. Et quoniam nerui qui corpus erectum rigidũq; faciunt in ceruice ſunt collocati. Dicimus hominem duræ ceruicis: quaſi indomabilem more ferocium boum.
Ceſim per inciſiones gladii: ſiue incidendo.
Cibaria pro cibis.
Cicercula nomen leguminis: eſt autem a cicer.
Cicum: uide pecus.
Cicures: uide pecus.
Cicurare: uide pecus.
Cilium antiqui extremæ ambitum genæ ſuperioris uocauerũt. Vnde ſupercilia: quod Plynius ſcribit.
Circũſpectus eſt non qui circũſpicitur: quem ſolemus appellare conſpicuum: ſed qui circũſpicit: & in omnem partem ſpectat. hoc eſt prudens & ſagax.
Circũſto & circũſiſto: utrũq; facit circũſteti: ſed primũ pro circũdo: alterũ pro inuado & irruo: & quaſi terrificatione aggredior. Verg. circũſtat animæ dextra leuaq; frequẽtes. Idem At feſſi tandem ciues iſanda furentes armati circũſiſtunt. Et alibi at me tum primũ ſæuꝰ circunſtetit horror: nõ nunq̃ etiam ut circũſto accipitur. ut cæſar in com. Et mercatores in oppidis uulgus circũſiſtit.
Citra pro ſine aliquando: ut quũ dicimus plus uſus ſine doctrina: q̃ citra uſum doctrina ualet.
Coctiles lateres qui cocti ſunt: & nõ crudi Nomina enim quæ exeũt in tilis uel in ſilis: uel in xilis: ſimillimam ſuis participiis unde naſcũt̃ ſignificationem habent ut uas fictile. quod fictum eſt. a figulo: non quod fingi poteſt.
Cœnaculum locus ad cœnandum in loco ſuperiori. Cenatio locꝰ ad cœnandum ſed in imo potius. Verũtñ cœnaculum non tam pro loco cœnandi: q̃ pro parte domus ſuperiore accipitur: quæ frequenter hoſpitibus ad habitandum locari ſolet: qui totam domum cõducere non poſſunt. Et parte inferiore ſiue illa taberna. ſiue officina ſit non habent opus. cuius rei proferrem exempla: niſi abũde Varro ſufficeret dicens. Vbi cœnabant: cœnaculũ uocitabãt poſtq̃ in ſupiore parte cœnitare cœperũt: ſupioris domus uniuerſa cœnacula dicta: poſtq̃ ubi cœnabant plura facere cæperũt.
Cœpit eum penitere: poſſet te pigere. Deſinet me tedere ſæpius dicimus: q̃ cæpit ille pœnitere poſſes pigere: deſinam tedere.

Cógito & excogito diuerſa ſunt ante enim eſt cogitare: deinde exco-
gitare. licet non quicũqꝫ cogitat ſtatim & excogitat. Vide plura in uer
bo excogitare.

Coliberti: colibertæqꝫ dicimus: quemadmodũ conſerui conſeruæqꝫ.
ꝙ ii plures ſub umbra unius patroni ſunt: ſicut illi ſub imperio unius
domini. Non autẽ dicimus collibertini: aut coingenuii. Ad nullã eni
alteram priuatam pſonam plures hoꝝ referri poſſunt. De libertis ue
ro & libertinis latius in dictione liberti uideto.

Collis eſt ut ita dicam monticulus: ſiue p ſe & a mõte ſeparatus. Siue
pars montis. Iugum ut ita ẽt dicam ipſa arduitas mõtis: & ꝓcliuis ac
prona ſupinitas: cui ſimilis eſt in colle. Cliuus tamen mollis magis &
clæmens: ut cliuus capitolinu: cliuus montis auẽtini. Promontorium
mons eſt in mari prominens.

Colyuiſtæ a græcis dicunt: qui idem Trapezite uocari poſſent. Nam
colyuiſtæ trapezas hñt. A nobis nũmularii & mẽſarii: qui a græcis
colyuiſtæ dicunt. Colibos nummus dicitur. Inde colybiſtes nummu
larius. Videto tamen plura in dictione argentarius.

Colurnus pro materiato dicit illius arboris: quæ corylus dicit.

Comes comiti raro dicitur. Socius ſocio dicitur. Namqꝫ ſocius eſt par
comes uero minor: quippe qui ſequitur & ducem habet: eſt item co-
mes qui utcunqꝫ ſequitur alterius dictum. Socius uero plærũqꝫ in ne
gociis ſertiſqꝫ rebus & fortunæ arbitrio ſubiectis. Sodalis autem pro-
prie eſt in rebus leuioribus ac ſæpe uoluptuoſis. M. Tullius. Epula-
bat modice cum ſodalibus. Sodalitates enim me quæſtore ſunt inſti
tutæ. Caius autem ſodales inquit: qui eiuſdem collegii ſunt. A quo nõ
ſane diſcordat apd. M. Tullium Antonius: quũ Norbanum quæſto
rem ſuum appellat ſodalem.

Comis eſt benignus homo & facilis: qui aliis nõ grauate inſeruit.

Comitari minorum potius eſt erga maiores.

Commeatus in ſingulari tantũ eſt pro facultate ad tempus a militia:
ab alioue miniſterio recedẽdi: quam præbet militi impator: ꝑpoſitus
ue inferiori: eundiqꝫ quo uelit: a ꝑſcriptum diem reuerſuro. Licet Li-
uius lib. xxxiii. ait: Magna pars ſine cõmeatibus delabebat In utroqꝫ
añt numero pro cibariis ad alimoniã reip. aut exercitus: aut alicuius
multitudinis: interdum etiam priuatim. Cicero pro lege Manilia: laꝫ
commeatu & priuato & publico ꝓhibemur.

Commendo te regi. i. committo: cõmendo te apud regem. i. laudo.

Commentarii omnes ſunt libri: ſed nõ cõtinuo libri cõmẽtarii. Nãqꝫ
ubi res ſunt late diffuſeqꝫ explicare & nõ breuius q̃ poterant tractatæ

libri tantũ ſunt:non commentarii. Vnde Cæſaris cõmentarii:in quib⁹ ad exequendã hiſtoriam aliis uidet̃ ſubieciſſe materiam.
Commentarii:nomẽ qd ſignificet tertio declamationum libro Seneca declarat:quũ dicit. Sine commentario nunq̃ dixit:nec commentario content⁹ erat in quo res nudæ ponunt̃. Et Cicero in Bruto: Non eſt oratio ſed capita rerũ & orationis commentariũ paulo plenius. Dicit̃ aũt commentarius & commentariũ. Commentarii & commentaria in alia etiam ſignificatione: q̃ ẽ ut lentio expoſitio & interpretatio autorũ. Quidam quoq; talia huiuſmodi opa commentũ uocauerũt: ut Nigidius. Donatus. Priſcianus:aliiq; nonnulli.
Commentitia ratio q̃ ad tempus commenta & excogitata eſt.
Commigrare:emigrare demigrare ſimilia ſunt huic uerbo migrare: quod eſt domiciliũ mutare:& alio ſe ad habitãdũ conferre relicta priore habitatione. Remigrare aũt reuerti in priſtinũ domiciliũ. Tranſmigrare in longinquiorem locum domiciliũ habitationem ue mutare. Immigrare in domũ aliquam habitandi gratia ire. Ea propter homines q moriũt̃ migrare dicunt̃. Etenim q moriunt̃ tanq̃ domiciliũ corporis relinqueres alio ad habitandũ dũtaxat anima ſe transferũt. Tũc aũt cũ appoſito rectius q̃ ſine appoſito utemur:ut apud Ciceronem libro. vi. de rep. Anteq̃ ex hac uita migro:& Quint. in corpore pie*cto Seu quũ ad infernas ſedes anima migrauit. Contraq; nequaq̃ milites quũ caſtra mouent:aut de ſtatione munitionib⁹ ue diſcedũt. Migrare dicunt̃:ut pote ubi domiciliũ non habuerũt nec in domiciliũ ſe cõferũt. Decedere aũt quid ſit uide in littera. D.
Committo ſequente:ut uel ſimul dictione ſemper in malam partẽ accipitur. Vnde Cicero ait: Non committas ut dicẽdũ ſit non putaram Quinti. quoq;: Non committam ut illa dubia faciam defenſionis ſolicitudine. Et alibi:nihil tibi minus committẽdũ q̃ ut ulciſcaris hoc flagitiũ. Nec recte dicas fac committas ut omnes te laudẽt:aut ſic nõ cõmiſiſti unq̃ ut lauderis:propterea ſemp habet ſecũ negationem.
Commodatarius qui commodatũ accepit:paſſiue enim accipit̃: Vt legatarius qui legatum accepit.
Commune eſt hoc oĩbus & oĩu;. Vel commune mihi tecũ & cũ cæ.
Comparo hanc rem illi: & cũ illa. confero illi & cũ iſto. Præterea hic non eſt cũ illo comparandus: melius de minore ad maiorem dicit̃: ut Vergi. cũ Homero Horatius cũ Pindaro non eſt comparandus: q̃ e diuerſo. Sic Homerus cũ uergilio Pindarus cum Horatio non eſt cõparandus: e diuerſo tñ nõ nunq̃ reperit̃.
Comparatiui natura eſt ſuperare in ea qualitate: quã optinet poſiti-

uus:ut Antiquior te ego ſum.i. maior te natu ſum.
Comparatiuũ reſolui p magis & poſitiuũ Priſcianus uoluit. Sed per cætera quoq; reſoluitᷣ quæ eũdẽ uſum pſtant:ut fortior plus fortis. uehementius:forti s ualidius fortis & quæ ſunt eiuſmodi.
Cõparatio ſit uel ad unũ uel ad plures iam ſui generis q̃ alieni:q̃uis græci honoris cã ſue gentis magis q̃ rõne ueritatis dicũt nõ poſſe ad multos ſui gñis ſieri cõparationẽ. Alii ãt dicũt hanc eẽ rõnem pptet quã nõ utunᷣ tali cõparatione:q; quũ ad plures ſui generis ſit cõparatio ſuplatiuo Poſſumus uti:ut fortiſſimus grecoꝵ Achilles. Sed ſuperlatiu⁹ multos alios excellere ſignificat. Cõparatiuus uero põt & paruo ſuperantẽ demonſtrare. Vnde ẽt diminutionem iure accepit: apud nos:Maiuſculus: minuſculus:hæc priſcianus A quo tam pro græcis q̃ p latinis diſtentio. Nã q̃ro a priſcia. quonã mõ græci diſtinguerẽt ſenſum cõparatiui:a ſenſu Suplatiui:cũ ipſi cõparatiuo quoq; genitiuũ tribuãt:niſi hac ratione:ut hoc ad unũ. Illud referaᷣ ad plura:loquor quoties cõparatio ſit ad eos:qui ſunt eiuſdem generis. Nã ad eos:qui ſunt alieni:neceſſario quoq; utunᷣ genitiuo p cõparatiuũ cum ablatiuo careant. Cum dico comparationẽ more priſciani:tam Superlatiui q̃ cõparatiui intelligi uolo. Atqui apud latinos iſta ambiguitas nõ eſt. qui cõparatiuo ablatiuũ tribuimus. Tamẽ tanti momenti eſt illa grecoꝵ ratio ut eam latini ad formã græce conſtructionis imitati ſint hoc eſt:ut cũ genitiuo iungerent cõparatiuũ:utiquẽ inter duo. Nam ſuperlatiuũ non dubium eſt habere locũ inter plura. Vt aiacum fortior fuit thelamonius. Et manuũ melior ẽ dextra: ſi uero tres aiaces fuiſſent:diceremus nõ fortior:ſed fortiſſimus: ſicut digitorum longiſſimus non longior medius. Horatius. O maior Iuuenũ inquit enim ad duos piſones filios:patrẽq; ſcribebat. Ouidius In perſona Medææ:quæ duos filios habuit:cum minore: pueris iuſſus ſtudioq; uidendi:conſtitit ad gemnæ limina prima foris.
Comparatiuo utendũ eſt ad unũ ſui generis:ad plures ſuplatiuo:ita apud nos ut apud græcos. Qui ẽt ad plures diuerſi gñis cõparatiuo utunᷣ:ut & nos. Vt aicum fortior fuit thelamoni⁹. Ego ſum doctiſſimus romanorũ. Et achilles troianis fortior fuit. Hec Lau. Tu uero in lima leges cõparatiuo latinos uſos ẽt ad plures ſui generis.
Cõparariuo & Suplatiuo iungiᷣ ẽt Inter & Ex. Quint. Qui iter nos ut apparet:fortior fuit. Et in geminis: dii phibeant:ut ex duob⁹ filiis uilior incipiat eſſe periturus:ſic ẽt de Suplatiuo legitur.
Cõpertũ eſt mihi:& exploratũ eſt mihi idẽ eſt qđ ſcio p iueſtigationẽ Similiter cõperi & exploraui:conſtitutũ eſt mihi deliberatũ eſt mihi

Decretum eſt nihil:idem quod apud me cogitando firmatū ē: Simi-
liter conſtitui & decreui. At non ita deliberaui:poſſum nāq; delibe-
raſſe:& nihil cōſtituiſſe. Itaq; differt an dicamus ſenatus deliberauit:
an ſenatui deliberatū eſt:ideſt decreuit. Exploraui tamē pro inueni ſe
re accipit cū exploro idē ē:qđ inqro ſagaciter. Vnde exploratores.
Complacitus ab actiua uoce:ſicut fluxus uenit:habetq; ſignificatio-
nem nec actiuam plane:nec paſſiuam ſicut fluxus.
Complodere eſt aduerſas manus inuice colliderer quod fieri pluribꝰ
de cauſis ſolet:uel ad teſtificandū more fœminaꝝ dolorem:uel pre-
gaudio:uel p ſubitā admiratione nel ſiquæ ſunt aliæ cauſæ. Supplo-
dere eſt pedē teræ incutere:quod interdum ſolet in oratore laudari.
Explodo non tantum ſignificat eiicio:ſed eiicio manibus: & quidem
cum ſono pulſantibus. Qualiter quēpiam e domo e theatro: ex ali-
quo cōcilio iniectiōe manuum atq; pulſatione eiicimus. M. Tullius
Iſtrio ſi paulum ſe moueat extra numerū:aut ſi uerſus pnunciatꝰ eſt
una ſyllaba breuior aut longior exibilat:& exploditur.
Complura uide in dictione plura.
Compos uoti uide in potior.
Concio eſt populi multitudo cōgregata:uel ex magiſtratus iuſſu:uel
publici ſacerdotis:uel ſua interdū auctoritate & ſponte pprie ad au-
diendnm oratorē concionantem in bonum publicum: cuius ēt ora
tio uocat concio:in priore ſignificato eſt græce eccleſia:quam nos p
latina uoce habemus. Multiq; eccleſiā neſcio quo iure ædes ſacras ap
pellant:cum cœtum hominū:ſicut dixi ſignificet nō loca: hæc. Lau.
Tu nero uideas lima m noſtram.
Conciliamus amorem nobis alicuius:conciliamꝰ beniuolentiam.nō
aūt conciliamꝰ gratiam. Rurſus inimus gratiam. non aūt inimꝰ amo
rem aut beniuolentiam. Quarū omnium orationum eadem fere ſen
tentia eſt. ac ſi hoc uerbo uterer comparo uel contraho. Niſi q; inire
gratiam ē magis fauorē compare q̄ amorē. Recōciliari tñ & in grām
redire idem ſūt quoties amici interpoſita aliqua offenſa. quū aliquan-
do fuerūt inimici in priſtinam redeūt beniuolentiam ac familiaritatē
Sed redire in gratiam etiam cum inanimatis ſolemꝰ. Vnde Cicero
de ſenectute. In gratiam cum uoluptate redeamus. præterea concilia-
mus nobis laudem. famā. ſimiliaq; nō āt inimus.
Condictio a. condico naſcit. Conditio a. condo. Illđ rarꝰ ē qđ ita Iu-
ſtinianus diffinit. Condicere ē denūtiare priſca lingua. nūc uero abu-
ſiue dicimꝰ conditionē actionem in pſonam quam actor intendit ſibi
dari ſibi oportere. Sed nulla hoc tempore eo nomie denūciatio fit. Er

go conditio eſt uel hæc actio uel illa denũtiatio. Conditio uero multi his temporibus male uſurpant accipientes pro mentis qualitate: uelu ti illud hic ē homo manſuetæ & bonæ conditionis: qđ antiq dicebant manſueti & boni ingenii: nos quoq manſueti animi manſuetæq mē tis homo aũt bonæ conditionis latinæ dicit ſi ad fortunas referat: nō ſi ad mores. Vt eſt uir magnæ: paruæ: mediocris conditionis. i. diues: pauper uel: aut inter hos medius. Ego ſum poſit⁹ in hac conditione. i. fortũa ac ſorte. Cicero: o miſeram conditionē adminiſtrandi conſula- t⁹. Huic ſignificato illđ pene par ē. Cũ inter plura eligenda ſortis eſt oblata electio: ut apũd. M. fabiũ: Oblata eſt a iuuenib⁹ tyranno condi tio ut dimitteret alterũ ad uiſendam matrem ad diem præſtitũtam re- uerſurũ: Ita ut niſi occurriſſet ad diem de eo q reſtiterat pœna ſumere tur. Dicim⁹ igitur offero conditionem uel fero: uel pono conditionem Nunquam fere per aliud uerbum: quæ conditio dum placuit, e iam fere ſemper dicimus. accipio conditionem. ut apđ Teren. Amatores chryſidis tulerunt mulieri conditionem. Ipſa uero accepit conditio- nem. hoc eſt pactioni promiſſioniq aſſenſit.

Conducit ꝓ utile ē. Decet. Iuuat. & ſiqua ſũt alia. nec pſonalia ſũt pla ne. nec ipſonalia cũ hēant nũeros. hæ ueſtes decēt nos. Iſti cibi iuuant te. ſtudia ſecreta maxie cōducũt. Explicit Expliciũt nũq ꝙ ſciã legi.

Conductitia domus q̄ conducta eſt Noia enim in tius Si a ſupinis de ſcendunt paſſionem quandam ſignificant. ut ratio fictitia ac commē- titia. quæ ficta & ad tempus commenta & excitata eſt. Si tamen ab no minibus deſcendunt ſignificat materiam. ut ſtramentiti⁹, lateritius.

Confero me in agrum & ad agrum. Dicim⁹ autem contuli me ad ca tonem. non autem in catonem niſi fuerit ſignificatio donationis hoc modo Multa contuli in catonem. i. multa donaui catoni.

Cōficio ꝓ pficio & ꝓ eo qđ ē ſauciando trucido. Inde cōfectores fera rũ. Ipſa enim præpoſitio. Cũ in bonam & in malam rem accipi ſolet.

Confido pro credo. tum in præterito. in præſenti. tum in futuro. In præterito. Quoniam probatam rationem officii mei uobis eſſe confi- do. In præſenti. Quanquam a Cratippo noſtro pricipe huius me- moriæ philoſophorum hæc te aſſidue audire atq accipere cōfido. In futuro. Ita fore cōfidimus. hæc exempla ex Cicerone ſunt.

Cōflaui æs alienum. & Cōtraxi æs alienum. idem eſt ꝙ factus ſum debitor alienæ pecũiæ. Diſſoluo æs alienum. idem eſt quod cōtraxe- xeram æris alieni reſtituo: & pluribus ſoluo.

Confluens pro loco: quo duo Flumina conueniunt. maſculini gene ris eſt ſubſtantiuatur enim:

Coniecto:cõiecturo:cõiecturam facio:coniecturam capio cõiectura conſequor.coniectura colligo:coniectura ducor.pro eodem accipiũtur:aut parum differunt:quia efficacius quiddam eſt coniectura conſequor & coniectura colligo:q̃ in cæteris.

Coniurare & conſpirare fere in malũ accipiunt:quoties in patriam:aut bonum principem coniuratio fit atq̧ conſpiratio. Sed ſi honeſta cauſa id fiat in bonũ etiam accipi debent.Nam & Muti⁹ Scæuola ad porſenam regem inqnit.Trecenti coniurauimus principes iuuentutis romanæ ut in te hac uia graſſaremur.Et cicero ad cæſarem proligario:fratrum conſpirationem dixit:quaſi unanimitatẽ.Verũ conſpiratio:ut in hoc ipo loco nonunq̃ nemini pniciosa eſt in neminẽq̧ graſſatur coniuratio ſemper in alterius perniciẽ graſſari ſolet.

Conniuere eſt aperire & claudere oculum.

Conſciſcere fere ad mortẽ pertinet:plerũq̧ eni ſic legimus mortẽ ſibi ipſe conſciuit:Mortem tibi ipſe conſciſces:Mortem mihi ipſe cõſciſcã cogam te ad mortem tibi per te ipſum conſciſcendam. Aſciſcere eſt remotum aliquid quaſi ſcite uocatum capere. Deſciſcere eſt ad imperio ſe ductuq̧ alterius ſubſtrahere.ut milites a duce:populi a domino diſcipuli ab opinione magiſtri quam prius ſequebantur:preſerti ad alterius imperium uel ſententiam ſe transferentes.

Conſeſſus non eſt conſeſſio:ſed homines uno in loco conſidentes.

Conſideratus qui agenda conſiderat:non qui conſideratur. In cõſideratus qui agenda non conſiderat:non qui non conſideratur.

Conſolatio & ſolatium idem ſunt niſi q̧ conſolatio fit uerbis.ſolatiũ re.cum conſolari ſit oratione Solari uero fere ſemper aliter.Solamen idem eſt quod Solatium:ſed magis poeticum.Vergilius:Solamenq̧ mali de collo fiſtula pendet.quo tamẽ Boetius & quidam alii utunt.

Cõſonans pro littera nõ uocali fœminini gñis eſt ſubſtantiuatur.n.

Conſul qui conſulatum gerit.

Conſularis qui conſulatum geſſit.

Cõſulo te conſiliũ peto a te:uel interrogo & inquiro. Conſulo tibi:cõſilium do tibi:uel puideo tibi.Sed hoc frequẽtius ac magis proprie in rebus:ut conſule uitæ tuæ.Conſule ualitudini:conſule dignitati.conſule ſaluti:conſule rebus tuis:In plurali autem numero interdũ reperitur ſine appoſito tamen.ut Conſulunt ſenatores:quod frequẽtius dicimus conſultant.i.deliberant.Non nunq̃ conſultate eſt unius.

Conſultor fere p eo q aliũ cõſulit accipi ſolet.nõ nunq̃ tñ p eo:q̃ alii cõſulit.Salu.In iug.Simul ab eo petiit uti fautor cõſultorq̧ ſibi adſit

Conſultus eſt homo prudens & ſciens:dignuſq̧ a quo conſiliũ petas

Inde eſt inconſult⁹ adiectiuū: Quinti. O: inconſultam mūliebrem ſemper amentiam: ideſt imprudentem: inconſideratam & nullius con ſilii. Dicit etiam Iuriſconſultus & Iureconſultus. Et ouidi⁹. lib. i. de arte in ſimplici dixit: Sit tibi credibilis ſermo: conſultaq; uerba.
Conſternere eſt corporis: conſternari autem animi: quum mens turbata eſt: & de ſtatu mota: & quaſi humi ſtrata. Ideoq; ſæpe coniungi animū uidemus. ut conſternatus animo. Saluſtius tamen hiſt. primo in qt. Equi ſine rectoribus exterriti aut ſaucii conſternantur: cum ſit uſitatius conſternuntur.
Contendere & Intendere indifferenter dicimus: uti contentio & Intētio. De quib⁹ omnib⁹ late in dictione Intendere.
Contentus qui continet quod animo ſatiſfacit: non q continet.
Conterraneus q eiuſdem terræ eſt: hoc ē territorii: maior. n. eſt terra q̄ urbs. oppidū uel. cuius habitatores uocant̄ ciues. Plyni⁹ tamē catullū conterraneū ſuū uocat. uel q ex Dioceſi illa: uel q ex urbe ſit ueronēſi. Vterq; aūt dictus eſt ueronenſis: Nam illius Nepos & per adoptionem filius fuit Nouocomenſis: Ideo Plynius ſecūdus & ipſe dict⁹ eſt
Continenter eſt continue: ſiue continuate: qđ a contineo uenit.
Conticeſco idem eſt quod ſuum primitiuum conticeo: ſicut alia multa in ſco. ut Adhæreſco. Deliteſco. concubiſco. labaſco. obdormiſco: contremiſco. Expaueſco & his ſimilia.
Continens pro terra quæ non eſt inſula fœminini generis eſt. Vt de ſicilia ad continentem par Intercapedinis eſt.
Cōtinentia. de hac uide in dictione Abſtinētia.
Cōtrahere æs alienum quid ſit uide conflare.
Contumelioſus ſemper actiue ab autoribus accipi ſolet. pro eo. ſ. qui contumeliam facit.
Cōuenit hoc mihi. aut cōuenit hoc nobis. i. decēs ē: & cōueniēs. cōuenit hoc iter nos. i. cōſtat & cōtrouerſia caret. cōuenit mihi tecū. i. ſine cōtrouerſia eſt inter nos quod ego dixi. cōuenit tibi mecū. i. ſine controuerſia eſt inter nos quod tu dixiſti. Nō nunq̄ ſine utroq;. ut cōuenit
Conuentus facit diminutiuum conuēticulum cicero pro Sextio: Tamen conuenticula hominum quæ ciuitates nōiauerunt.
Conuentus nō eſt cōuentio. ſed oēs. q in unum locum cōuenerunt.
Conuitium a uitium uel potius a. uito deſcēdit ut Vitupero tam & ſi nō omnino repugnem ſcribi per. c. ut quibuſdam placet nō per. t. Eſt autem cōuitium maledictum cōtumelioſum.
Copia facultas. poteſtaſq;. ut faciam tibi copiam inſpiciēdi libros meos. i. dabo tibi facultatem uel faciam tibi poteſtatem. Iungit̄ aūt ſemp

cum facio duntaxat apđ oratôres. Nam poetæ cum aliis uerbis: & p̃cipue cum do. Vergi. Affari extremum miſeræ data copia matri. Et iterum Poſtq̃ introgreſſi. & coram data copia fandi. Siue his autẽ duobus uerbis copia plerunqꝫ pro abundantia accipitur unde dicta eſt copia orationis: & copia pecuniariũ. & copia frumenti: In plurali quoque pro eodem ſignificato. ut noui copias tuas. omnium rerum copias habeo. Peculiariter tamen appellamus militum multitudinem. ut copiæ pompeii: copiæ cæſaris: pro quo imperiti dicunt gentes põpeii: gentes noſtræ. Et in hoc etiam ſignificato non nunq̃ in ſingulari. ut Pom ad domitium. Neqꝫ ſolus cum iſta copia tantam multitudinem ſuſtinere poteris. Saluſtiꝰ: poſtremo ex omni copia Catilinæ &c. Ver. li. ii. æn. Et quæ ſit circum me copia luſtro.

Cordi eſt: & in animo eſt: differunt. Nam ſecundum ſignificat in animo habeo Vel animus eſt mihi uel uolo atqꝫ conſtituo. Illud uero ẽ delectat & placet.

Corpꝰ potiuſq̃ carnem noſtꝝ uiuẽtiũ dicimꝰ. & hoiem corpulẽtũ potiuſq̃ ut aliq loquunt carnoſũ. Quint. membra ſine corpora cicero ad Gallum: Nam & uires & corpus amiſi. Martialis: Inqꝫ omni nuſquã nuſq̃ corpore corpus erat. hoc in corpore illius non erat caro.

Corpuſculum diminutiuum ẽ a corpus.

Coxa pars ſupra femora: uertubrũqꝫ ipſum quoties ultiatũ ẽ: aut os illud: quod in uertebro uoluitur fractũ: coxa uitiata fracta ue dicit. Femora autem partẽ illã exteriorem ſignificant. Femina partem interiorem mulieremqꝫ: quæ ſe contingunt. Vel femora partem anteriorem Fœmina poſteriorem. A quo conficitur nomen femoralia: ſiue Fœminalia: utroqꝫ enim modo ſcriptũ reperio pro brachis. dicitur tamẽ nominatiuus femen non reperiri.

Cubiculum a: cubili non uenit: cum intra cubiculum cubile ſit.

Cubo: cubui: cubitum: cubatio non cubitio.

Cuius. cuia. cuium a: ueteribus non inter nomina: ſed inter pronomina numerabatur. ut meus mea meum. Itaqꝫ ut dicimus mea ẽ. tua eſt. ſua ẽ. Et mea tua ſua intereſt: Ita cuia ẽ: & cuia intereſt. Plautus in epidico: Ego illum conueniam: atqꝫ adducam ad te: cuia ẽ fidicina. Cicero pro Murena: Ea cædes potiſſimum crimini datur ei: cuia interfuit: non ei cuia nihil interfuit. Interrogatuſqꝫ cuiũ pecus reſpondeas meum tuum ſuum uel illius.

Culter cultellus facit diminutiuum.

Aulpa medicorum plures peũt: Defectu eoꝝ multi. Is nanqꝫ defectu medici perit: cui medicus p̃ſto nõ ẽ culpa uero medici: q moritur nõ

erant:niſi p̄ſto medices ſibi fuiſſet:quam maiorem partē eſſe arbitror hæc ideo dixi ꝙ nōnulli pro culpa medicorum aiunt defectu: Et uitia hominum rerūq; uocant defectus: cum dicere debeant uitia: uel culpas uel mendas ut menda libri. Defectio plurimum a defectu diſſentit. cum ſit receſſio aut militum: aut ciuitatis a domino: uel a ſuperiore. Eſt enim deficere & deſiſtere a ductu alterius decedere. & quaſi rebellare. & defectio quaſi rebellio.

Cuias. Noſtras. & Veſtras: non tantū patriā nationemq; innuūt: ſed etiam partes & quaſi ſectā. ut ueſtrates philoſophi nō ſunt ita populares & fauorabiles: ut noſtrates: q epicuri ſcola ꝓdierūt. Et cuiates philoſophi uos eſtis: Stoici ne: an academici: an peripatetici: an noſtrates Epicurei: Cicero: putares ne unq̄ accidere poſſe ut mihi uerba deeēnt non ſolum iſta ueſtra oratoria: ſed hæc etiam leuia noſtratia.

Cum ꝑpoſitio per appoſitionem non iungitur rei notanti inſtrumētum ſed comitē. Percuſſi igitur haſta dicēdum eſt: nō cū haſta. Inſtrumentū enim ꝑcuſſionis haſta eſt. Item percuſſi gladio. non cū gladio Impuli te pugno. Videam te oculis. Tango te manu. Deleuit epiſtolam lachrymis. Abſterſit ſordes aqua. Ablatiuis aūt non inſtrumentum ſed coniunctionem ſignificantibus cum addi ſolet: ut acceptus eſt a nobis eum honore. Magna cum beniuolentia ſcripſit. Cum mira affabilitate me allocutus eſt. cum dira truculentia me aſpexit.

Cum & Tum indicatiuū fere poſtulantē autem in cum quidā minus In Tum quiddam maius. Et hoc duobus modis: ut aut generale aliquid p̄cedat: ſequat̃ ſpeciale. Aut ambo ſint ſpecialia. Primo mō ſicut apud Quintilianū. Quod cum omnibus cōfitendū eſt. Tum nobis præcipue. qui rōnem dicendi a bono u ro nō ſeparam⁹. Ideſt omnibus multū: mihi uero maxime. Altero modo apud eundē. Quod opus Marcelle Victori tibi dicamus. Quem cū amiciſſimū nobis: tū eximio litterarū amore flagrantē: digniſſimum hoc mutuæ inter nos caritatis pignore iudicabamus. ideſt multū ꝓpter amorem tuum in nos plus tamen propter amorem iudicabamus litterarum. Raro autem alius modus q̄ indicatiuus conuenit. Cicero ad curionem grauī teſte priuatus ſum amoris erga te me patre tuo clariſſimo uiro: qui cū ſuis uirtutibus: Tum uero te filio ſuperaſſet omniū fortunas ſi te ante uidiſſet: quam uita decederet. Sed nūquā hoc fit niſi ſub uno uerbo quod ſi quando ſub duobus fieret: non tamē in diuerſis uerborū modis diuerſis ue temporibus. Sed ad Tum reuertamur: quod ſæpe ſine cum ponitur geminatum: triplicatum: & in q̄uis longum multiplicatum: ſed quantum ego ſentio in rebus parib⁹. Vt Quintilian⁹

Nec indignetur herodotus æquari ſibi Titum liuium: cum in narrā do miræ iucunditatis: clariſſimiq́ candoris. tum in cōtionibus ſupra quam enarrari poteſt eloquentem. ita dicunt omnia tum rebus: tum perſonis accomodata. Taceo de eo modo: quando accipitur pro aliquando: ut tum hoc tum illud dicas. ideſt aliquando illud modo hoc modo illud.

Cum pro quāuis etiam reperitur: Cicero enim pro deiotaro hoc mo do incœpit. Cum in omnibus cauſis grauioribus Cai cæſar initio di cendi cōmoueri ſoleā uehemētius q̄ uel uſus uel ætas mea uidet poſtulare. Tamē in hac ita me multa perturbant &c. Idē alio in loco: Satis ne cōſtaret facere uideamur: qui cū præcipi nihil poſſe dicam⁹. Tamen & aliis de rebus diſſerere ſoleamus: & in hoc ipſo tempore præcepta officii proſequamur. Cum. ſ. pro Quuāuis.

Curioſus ſemper actiue ab autoribus accipi ſolet. Dicitur autem curioſus a nimia cura: quotiens plus diligentiæ q̄ oporteat impendim⁹ rebus: uel noſtris: uel alienis.

Curriculum pro curſu: & pro loco: in quo certamen currendi exercetur: non nunq̄ etiam pro curru: ut Curſius. libro. viii. Sed etiam in amnem præcipitauere curricula.

Curſim idem eſt quod currendo.

Carus & præclarus figurate accipiūtur pro eo: q̄ tanq̄ fulgore quodā famæ & gloriæ reſplendet. Vnde clariſſima & præclariſſima geſta dicimus. Sed præclarus pro bonus non nunq̄ reperitur. Et præclare ac optime idem roboris ac uirium in ſignificatione optinēt. Ci. in lælio: cum illo uero quis neget actum eſſe præclare.

Claſſiarius cuſtos exercitor ue claſſis.

Crapularius: uide obruere.

Crepitus ſonitus eſt uiolentus ex impulſu reſultans. Vnde increpare eſt cum eruptione uocis & immani ſonitu rep̄hendere. cymbala tympanaq́ crepitant. Vnde fit crepitaculū. Tubæ quoq́ & cornua. ſimiliaq́ crepant ſiue crepitant: crepitus item ore: infimo fieri ſolet.

Crimen non modo pro delicto: ſed pro ipſa etiam criminatiōe. Cicero in philip. hæreditatem mihi negaſti obueniſſe: utinam hoc tuum uerum crimen eſſet.

Crudus uocatur non qui cibum indigeſtum habet in ſtomacho: ſed qui ægre difficileq́ digeſtibilem: ex quo offenditur: uel tanq̄ nimio: uel tanq̄ noxio. Appellamus item hoiem crudū p̄ſertim qui eſt truci aſpectu cui⁹ aſpectu oculi nr̄i oſtēdunt: ut ſtomachus cruditate cibi. Eſt etiam crudum uulnus: & Recrudeſcere dolor ac uulnus dicitur q̄

ſi renouari. Et cruda poma dicimus quæ non ſunt matura.

Apes uolũt eſſe uel deorum:uel noſtras in ſacrificiis deo-rum Epulæ ſunt cibi miniſterio hominum: & in noſtrum uſum comparati. Epulum ſolenniores quædam epulæ. & prope publicum conniuium in propatulo numeroſis ciuibus exhibitum. ſiue in declinationem templi alicuiꝰ. ſiue in honorem deorum. uel in magnificentiæ oſtentationem. Siue in funere magni alicuius uiri. Cui ſimile eſt quod hoc tempore fit. quum publicæ paſcimus pauperes. præſertim in moribus propinquorum. Quod uel idem eſt pene quod parentare. A noſtris enim uulgo parentalia appellant. eo quod parentibus iuſta celebrentꝰ. ut hieronymus ſcribit:

Dare fidem eſt aliquid ſencte promittere. Ter. Grauidaq; facta fideꝫ dat uxorem ſibi fore hanc. Fidem habere eſt credere. Quint. fidẽ habes hominibꝰ. quos mentiri alius affrmat.

Dare poteſtatem. uide indulgentiam.

Deambulatorium locꝰ ubi deambulamus.

Debellare eſt bello uincere. aut bello capere. Expugnare pugnãdo capere. uel potius pugnando uel oppugnãdo uincere. Sed bellamꝰ potius homines. Expugnamus autem opera molesq;. ut caſtra. ut caſtella. ut urbes. ut naues.

Decedere quanq̃ accipiatꝰ non nunquã pro eo quod eſt diſcedere aut recedere. Tamen proprie eſt a mandato cuſtodie ſue loco recedere. Vnde conſules præſides prætores dicuntur ex prouincia decedere. Dicitur quoq; deceſſit quo modo dicitur defunctus. ut ſubintelligatur uita. At in excedo additur uita. non ſubintelligitur. Cice. in Antonium. Exceſſit e uita.

Decet. uide conducit.

Decimus. undecimus. Centeſimus. milleſimꝰ. i. q ultimus eſt ex decẽ ex undecim ex centũ ex mille. Aliqñ ſic. hoc aruũ attolit centeſimuꝫ illud ſexageſimum tuum uero triceſimũ fructũ. ideſt cẽtenarii nũeri ſexagenarii tricenarii. Vel centuplũ ſexagintuplũ. tricentuplũ.

Decimam quanq; ex ouibus tibi dabo. Non eam intelligo. quæ decima in numerando eueniet ſed unam de decem. quecũq; ſit. itaq; unaquæq; poteſt eſſe decima. Item dicamus Milleſium quenq; unum eſſe ex numero milenario.

Declamator eſt q ſtudet apđ rethorem in conuentuq; ſcholaſticorũ fictã cauſã orat. id agẽs ut in ueris poſtea cauſis poſſit orare. Ipẽ quoq; rethor & qcũq; alius ẽt extra ſcholam hoc gñe utitꝰ ſiue ut alios ſiue ut ſe exerceat declamator uocatꝰ. Orator eſt qui cauſas orat. uel in iu-

dicijs uel in concionibꝰ q græce dicit̄ rethor. Nos tamē rethorem pro feſſorem rethoricæ uocamꝰ: non Oratorem. Miror: cur in hoc tā facili peruulgatoq; nomine exponendo Victorinus errauerit. Non nū q̄ tamen more græco reperimus poni. Vt Cice. lib. ii. de. n. d. Qui cū academico & eodem rethore congredi conatꝰ ſum: Nam neq; indiſertū academicū pertimuiſſem: Neq; ſine iſta philoſophia rethorem q̄ uis eloquentem. Rethorem dixit uel oratorem uel rethoricum.

Declaro frequentius ad facta pertinet q̄ ad dicta. Aliquādo etiam in dictis interdum accipit̄ pro ſignifico: uel oſtendo uel indico.

Decretum eſt mihi uide compertum eſt.

Decus eſt illa ſic dixerim honorificentia ex benegeſtis rebus. Vnde decora militiæ honores. laude honeſtamenta militi in bello cōpata cuius cōtrariū ē Dedecus ignominia quædam: aut ignominie genus & infamis turpitudo. Vnde dedecoro .i. turpifico: & cōtumelia atque ignominia afficio. Tranſfertur etiam ad animū: Quippe decꝰ ꝓ honeſto: dedecus pro inhoneſto accipit̄. Decor eſt quaſi pulchritudo: q̄dam ex decentia rerum perſonarumq; in locis temporibuſq;: ſiue in agendo: ſiue in loquendo. Tranſfert̄ quoq; ad uirtutes: Appellamus decorum non tam ipſum honeſtum: q̄ quod hominibus & communi opinioni honeſtum uidetur & pulchrum & probabile. Vnde uerbū decoro media longa. Nam decoro media breui decus uenit.

Dediſco uide diſcere.

Deditiꝰ q ex numero eoꝝ eſt: qui ſe in alterius imperium dediderūt.

Dedoceo te: q̄d doctus es oſtendo falſum eſſe: docendo quod ueꝝ eſt Quintilianus. li. ii. Et q̄dem priꝰ ac difficiliꝰ opus dedocēdi q̄ docēdi.

Dedecus duo ſignificat: Vnū quod eſt crimen. ut Quint. Satis dedecoris atq; flagitii caſtra cæperunt. Alterum quod eſt ignominia: atq; infamia quod notum eſt. Vide etiam decus.

Deduco & Reduco generalem habent ſignificationem ſed in hoc ſpecialem quoties alicui officii præſtamus comitatum. ut Deduxi Catonem in ſenatum: eumq; ut domum reducam: hic expecto. Sed proprie hoc eſt inter homines non multū dignitate & auctoritate diſtantes. Comitari uero minorum potius erga maiores. Cæterum deducere & Reducere eſt quaſi ad certum locum. Affectari eſt quaſi comitatum præſtare: non tamen in itinere. aut nauigatione aut militia.

At fere per urbem.

Defatigatus uide in dictione laſſum.

Defeſſus uide ibidem.

Defectus quaſi q deficit. ut Martialis: Dulcia defecta modulat̄ caria li

gua Cantator cignus funeris ipſe ſui. Quinti. Defectaq; labore ſenectus magna pars mortis nihil mihi reliquit: niſi diligentiam participium ē ſignificationis actiue in uoce paſſiua.
Defectus: uide plura in culpa.
Defectio: uide ibidem.
Defēde me domine: adiuua me optime uir Tace homo imperite. Mutato uocatiuo in nominatiuū nō recte dicet̄. Item defende me tu de⁹ meus. Adiuua me tu uir optimus. Tace tu homo imperitus: hic per nominatiuū etiā recte loquimur: ſubintelligit̄ enim ens: hoc modo: tu ens dominus meus.
Defende me dicimus: & nō nunq̄ defendo ictus. Cicero de ſenectute Veſtitaq; pampinis nec modico tempore care: & nimios ſolis defendit ardores.
Defenſorius actionem ſignificat.
Defore: uide affore:
Deinceps accipit̄ pro deinc & ꝑ deinde. Atq; ēt pro gradatim. Cicero in tuſcu. Omnes qui deinceps accubarent: ad lyram canerent. Et ad termum Sed tamen tres fratres ſummo lo co natos. Promptos nō indiſertos te nolo habere iratos: quos uideo deinceps tribunos plebis per triēnium fore.
Deliberaui uide compertum eſt.
Deligere eſt quod magis idoneum ad rem agendam eſt cernere. Eligere uero uel ad noſtrum emolumentum: uel ad illius qui eligit̄ dignitatem. Delegit ſibi ſæpe populus Roma. imperatorem ab bella: ut Pompeium ad bellum mithridaticum. Imperator quoq; diligit milites: nō eligit ad rem uidelicet bellicam idoneos. At ſi ex multis daret̄ optio quem ſibi uellet eligeret: non deligeret. ideoq; ſemper fere dicit̄ in eodem ſenſu: dat̄ tibi ſiue offertur optio. Et datur ſiue offertur electio. Nec inficias eo poſſe fieri: ut in aliquem cadat delectionis & electionis nomen: ut in ipſum principem quem ad honorem pariter & ad rem benegerendam aſſumimus. Cæterum diligo ſine præpoſitione accuſatiuum habere ſolet: ut populus romanus delegit. Gneum Pompeium imperatorem. Eligo alterum accuſatiuum cum præpoſitione: ut idem populus eligit in principem ſibi octauium. Et ſacerdotes eligunt ſibi pontificem: & milites imperatorem. Cooptare autem dicitur inter Collegas pareſq;: aut fere pares. Cicero in Bruto: a quo in collegium augurum fueram cooptatus: præterea deligere & agere uel habere delectum differunt: ꝙ deligimus aliquando unum tantum. Agere uerō uel habere delectum ad multa ſemper refertur.

apud Quintilianum legi facere delectum pro agere.
Deliteſco pro ſuo primitiuo accipitur.
Demercor: uide mereor.
Demum: uide Tandem.
Deniq́: uide Tandem.
Demigrare: uide Commigrare.
Depectus: ſi Vulpiano credimus dicit̃ turpiter pactus: mihi autẽ pro ſimplici potius accipi uidet̃ id quod in multis fit: ut demiror: deambulo. Teren. in phor. iam depaſciſci mortem cupio: tale eſt hoc terentianum: quale illud uergilianum. Vitamq́ uolũt pro laude paciſci: illud quoq́ apud. M. tul. lib. ii. rhetoricoꝝ. Quidam quum circũſideretur: neq́ effugere ullo modo poſſet depectus eſt cum hoſtibus ut arma & impedimenta relinqueret: & milites educeret. itaq́ fecit &c. Non eſt accipiendũ pro turpiter pactus ab autore eſſe poſitũ quippe qui cauſaꝫ narrat de quo controuerſia eſt: an ille turpiter pactus ſit: non autem factum hominis damnat. & aliquotiens factuꝫ hoc paulo poſt pactionem uocat.
Depoſitarius a depoſitum eſt. depoſitoriu a depoſitor. eſt itaq́ depoſitarius qui reddendo depoſito obnoxius eſt.
Depræcor ſupplicium Aulus Gellius ait dictũ eſſe. quaſi deteſtor. uel execror. uel depello. uel abominor. Ego autem ita dici puto deprecor ut præcor & impræcor. præcor tibi bonum. præcor tibi malum. Sic depræcor liberationem. & depræcor pœnam illam ut potiar. hãc ut uitem. Ouidius libro primo de ponto. Sæpe præcor mortem. Mortem quoq́ depræcor idem. Ne mea ſarmaticũ contegat oſſa latus. deprӕcor dixit quaſi præcor mortem non dari mihi in hac terra. deniq́ depræcor magis ſignificat uel dicto uel facto recuſo. q̃ illa quæ Aulus Gellius attigit.
Deſcendo in prælium. deſcendo in forum. deſcendo in campum dicimus. Non quia de loco ſuperiore in inferiorem deſcendimus. ſed qa de loco tuto in locum diſcriminis. Ideoque non fere dicitur in forum deſcendere niſi qui pugnandi & defendende litis cauſa uenit in forũ non rerum uenaliũ coemptor ac negociator. Et in campum deſcendere. niſi qui litis dignitatiſq́ cauſa. ſicut in campo martio fiebat. certaturus uadit.
Deſciſcere. uide conſciſcere.
Deſipio ſiue deſipiſco ſignificat uel qd̓ aliqd a cõmuni ſenſu ſapiẽtiaq́ minus habeo. uel quod meo a ſenſu deſtituor. Quod fere uitiũ. aut ex ætate uenit aut morbo aut amore aut timore. aut ſimili aliquo

affectu. Cuius contrarium eſt reſpicere: & ſenes q̄dem iam demẽtes nunq̄ reſipiſcunt. Cæteri aũt reſipiſcere ideſt ad priorem mẽtis ſtatũ: uel ad meliorem mentem redire ſolent.

Deſpicio deorſum aſpicio: ſicut ſuſpicio ſurſum aſpicio. Inde p̄ trãſlationem quũ quis alium contemnit ac paruifacit deſpicere dicit̃ quaſi infra ſe & ad pedes ſuos proiectum aſpicere: quẽadmodũ ſuſpicere eſt uenerari: quaſi ſupra nos aſpiciamus illum eſſe collocatum. Nam diſpicere eſt prouidere & circumſpicere mentem & tanq̄ in omnem partem lumina mentis intendere omniaq; diſcernere: a quo diſpiciẽtia dicta eſt circunſpectio & prouidentia uel conſideratio diligens atqne diſcretio.

Deturbare eſt deorſum cum uiolentia deiicere. Verg. puppi deturbat ab alta. Exturbare e loco eundẽ in modum eiicere. diſturbare diſſipãdo diruendoq; deiicere.

Deuenimus in montem: deuenimus ad diuitias minus uſitatum: ac minoris rationis eſt q̄ peruenimus in montem: peruenimus ad diuitias. Similiter e diuerſo: deuenimus in planum: deuenimns in uallem: quoties ab editiore loco profecti ſumus: uſitatius ꝓbabiliſuſq; p̄uenimus in planũ: peruenimus in uallẽ ita deueni in paupertatem quaſi deſcendi & delapſus ſum in humiliora.

Deus dea deabus dicimus: diuus diua diuabus non dicimus. Item filius filia filiabus. Natus nata natabus. Equus equa equabus: mulus mula mulabus: non aſinus aſina aſinabus. Itẽ ut dicimus libertus liberta libertabus. Ita nõ dicimus libertinus libertina libertinabus: non ſeruus ſerua ſeruabus: nõ dominus domina dominabus: nõ animus anima animabus. Tam & ſi quidam his poſterioribus utuntur. Cicero tamẽ ad uxorẽ & filiã ſcribens duabus animis ſuis dixit nõ animabus. Et curtius de matre & uxore darii dominis nõ dominabus dixit q̄dam ueteres: dextrabus dixerunt ꝓ dextris: & eabus ꝓ eis.

Dicacitas eſt ſine dubio a dicẽdo: ꝓprie tamẽ ſignificat ſermonẽ cuꝫ riſu aliquos inceſſentem ideo demoſtenẽ urbanũ fuiſſe dicunt: dicacem negant: græce dicitur ſcomma.

Dicere proprie eſt oratorum & eleganter facũdeq; loquẽtiũ. Quintil. lib. x. Nã mihi ne dicere q̄dem uidet̃ niſi q diſpoſite. ornate copioſe dicit. Vnde dictio uocatur oratoria & facunda oratio. Ex ipſo uerbo dico duo frequentatiua oriuntur dicto: & dictito: ſed poſterius potiꝰ frequentatiuum eſt: quod idem eſt quod frequẽtibus temporibus freq̄ntibuſq; locis dico & narro. Alterũ aũt eſt quod dico: ſi id alter ſcribẽs excipiat & manu ſtiloq; notet.

Dico ſentētiam cōſiliarius fero ſententiam iudex: nō nunq̄ tamē di co pro fero: ut apud Quinti. apud iudices quidē ſecūdum legem di ctutos ſententiā de confeſſis præcipere ridiculū eſt.
Dicos leges aliud eſt q̄ fero leges: eſt. n. ferre ad ſuos: dicere fere ad ui ctos. Liuius Quando perinde ac uicto ſibi leges dicerent.
Diem pro diurno tempore: item pro certo tempore: uolunt eſſe ma ſculini generis notauerūtq̄ Vergilium indifferenter accepiſſe: ego tñ & apud hunc & apud cæteros ꝓ tempore ipſo annotaui ſemper eſſe fœminini: ut ipſa dies facit hominem prudentem: & multa dies dat magnam hominibus reꝝ experientiā. Vnde Pedianus uult fieri die culam pro paruo tempore. Et apud iuris conſultos Bima trima qua drima dies: pro tempote bienni trienni quadrienni. In tempore cer to Pedianus idem conſentit debere eſſe maſculini gene. dicemus er go heſterno die & craſtino die non heſterna die & craſtina. Ad diem non uenit ad diem non affuit. i. die præſtituto.
Dictio uide dicere.
Dictito uide ibidem.
Dicto uide ibidem.
Dictum & dicta de omni ſermone intelliguntur. ſed ſpecialem quoq̄ ſignificationem habent pro dicaci ſermone: unde dicta eſt dicacitas. Martialis ad Domitianū. Conſueuere iocos ueſtri quoq̄ fere triūphi Materiam dictis nec pudet eſſe ducem. Qualia autem ſint dicta quæ in ipſum triumphantem milites iaculari ſolebant: illud quod Cæſari dictorari fuit decantatum erit exemplo. Cæſar triumphat qui ſube git gallias. Nicomedes non triumphat qui ſubegit Cæſarem. Illud ſubegit Cæſarem: in quem dicuntur mordet & aliis: apud quos dici tur: riſum mouet.
Diligere uide amare.
Diſcere eſt ut intelligas: ediſcere uero ut memoriter complectaris: de diſco autem quod dici obliuiſcor.
Diſcretus qui qualitates perſonarum: & rerum momēta diſcernit nō qui diſcernitur.
Diſertus qui probe diſſerit: non qui diſſeritur.
Diſpicio uide deſpicio.
Diſſoluo æs alienum: uidē conflaui.
Diſturbare uide deturbare.
Diu nihil aliud ſignificat niſi per longū tempꝰ: diu nauigauit: diu eq taui. Non aūt diu receſſi: aut diu equum aſcēdi. Quidam tamē ſic lo quunt: iamdiu eſt q̄ receſſi: utentes aduerbio ꝓ nomine. Eadem ratio

eſt in iamdiu:& tamdiu. Ideoq; cauendũ eſt ne uerba quæ momenta-
neam actionem ſignificant hic aduerbiis applices: quale ẽ. Iamdiu pu-
blicaui opus: Iamdiu duxi uxorem: ſed iampridem licet recte dicat̃ iã-
diu eſt opus publicatũ. Et iamdiu uxor mihi dicta eſt.

Diuerſorium dicit̃ hoſpitium publicum. Cicero. Ex hac uita ſic diſce-
do tanquam ex hoſpitio non tanq̃ ex domo: commorandi enim na-
tura diuerſorum non habitandi dedit pro eodem poſuit hoſpitium:
& diuerſorum.

Diurnum ſpatium unius diei.

Diuturnus & diutinus nihil differunt. utrunq; a diu ſiue diuti⁹ uenit
Cicero ad Brutum. tedioq; diutinæ ſeruitutis: de diuturnus plurima
exempla ſunt.

Do tibi litteras tanq̃ tabellario: do ad te litteras: ſcilicet ad te perferen-
das. Aliquando hæc duo coniungunt̃: ut Cicero: dedi illi ad te litte-
ras. Ergo qui mittit litteras dat: cui litteræ dantur ſi perfert reddere di-
citur: ſicut ille ad quem dant̃ accipere.

Docilis priſcianus inq̃t eſt: qui facile docet̃. docibilis ẽ qui facile diſcit
tũ non occurrit ubinam legerim docibilis eſt enim conſuetũ magis
perceptibilis. niſi apud eccleſiaſticos. atq; in alium ſenſum & erũt doci-
biles dei. dictũ eſt quaſi dociles: docibilis enim ille eſt. q eſt ad diſcen-
di patientiam lenis & mitis: hoc ut ego ſentio ut idem ẽ q docilis ratio
tamẽ poſtulat ut id ſignificet qd̃ ait priſcianus.

Doctiloqu⁹ facit comparatiuũ doctiloquentior.

Doleo. Cicero Quintilianuſq; nõ dixiſſent doleo caput doleõ ilia aut
ilib⁹. eſſet enim ſynecdoche. Sed dolet mihi caput. & ilia tibi dolet. in
hoc uerbo & illd̃ notandũ ẽ. qd̃ de re extra nos poſita ſicut de corpo-
re noſtro loquimur. ut iſtud qd̃ facis dolet mihi utinam doleret tibi.
Terenti⁹ dolet dictũ adoleſcenti pudẽti libero.

Domo domui domitũ domatio facit non domitio. dicitur aũt domi-
tor non domator.

Domus duos genitiuos habet. domi & domus. ſed prior ſeruat locũ
ubi quis manet. poſterior corpus ipſum atq; ædificium. quod ex pa-
rietibus conſtat & tecto ut domi maneo non domus. & patrem do-
mus demolitus ſum. ſuperiora domus aſcendi non domi. Nam illud
domus meæ imperiũ teneo non pro loco accipit̃. Sed pro Familia q̃
cõtinet̃ ædificio: Figuratæ continens ꝑ contento. licet etiã dicere do-
mi meæ quaſi in domo mea. Eſt aũt idẽ in domo & domi. Quint. lib.
quinto in domo furtum factum ab eo qui domi fuit.

Domeſticam per uarias domos.

Domi meæ uiuo dicim⁹: itē tuæ: ſuæ: nr̄æ: ur̄æ & alienæ. Cū aliis nō licet: nō enim dicere liceret domi publicæ domi priuatæ: domi honeſte: domi paternæ: domi maternæ habito &c. Sed ita domi illius: domi cæſaris: domi patris &c..

Domus duos genitiuos habet domi & domus: in datiuo domui: in accuſatiuo domum: in ablatiuo domo &c.

Domi uel in domo ſum dicimus. Reuertor domum uel ad domū. Ex eo domo uel e domo.

Donaria non loc⁹ reſponſorium donoꝝ ſed ipſa dona licet ſerui⁹ dicat ubi dona oblata ſunt: ſicut lectiſternia dicunt ubi hoies in tēplo. Dedere cōſueuerūt hæc Lau. Tu uero aliter in lima leges.

ſomum uide munus.

Donatio uide ueni in opinionem.

Donec duobus modis accipit: dabo operam uoluptatibus donec moriar. i. uſq; ad mortē. Et dabo opam uoluptatibus donec uiuo. i. q̄diu uiuo eiuſdem nature eſt dū ideoq; in priore ſenſu amat ſubiūctiuum in poſteriore indicatiuum more donec: ut apud Ciceronem. Deinde eſt in carcerem ductus: ut ibi eſſet tantiſper. dum Culeus in quem cōiectus deferretur. Terentius ego tantiſper te dici uolo meum: dum ut quod uolo facis. Et aduertendū Tantiſper fere poſtulare poſt ſe dū pro donec ſiue q̄diu: ut patuit. Sunt tamen qui pro tantummodo accipiant. Sunt qui etiam pro interea. Cætera quoq; ſic a per compoſita ad temporis breuitatem feruntur. Parumper pauliſper: alquantiſper Sunt qui per imperitiam accipiunt pro ſuis primitiuis: quæ ſunt parum paulum aliquantulum.

Dono tibi munus: & dono te munere.

Dormitorium locus ubi dormitur.

Ductilis uide Verſatilis.

Dudum & iamdudum de paruo tempore: uni⁹ horæ: aut ſemihoræ: aut duaꝝ horaꝝ: certe breuiſſimi temporis Nuper ſiue pridem & iam pridem de longiori tempore dices: aut uiginti dieꝝ: aut menſis menſium ue: & non nunq̄ annorum pro conditione materiæ.

Dudum & nuper ſeu pridem de re ſiue actione quæ non iſiſtit: ſed ſtatim tranſit. Iamdudum & iampridem de re ſiue actione: quæ inſiſtit & immoratur. Illa præteritum utiq; poſtulant: hæc frequentius præſens: non nunq̄ etiam præteritum dudum intraui: & iamdudum te expecto: ideſt hora aut ſemihora ē: uel duæ uel tres: uel ut ut multū quattuor: ex quo intraui & ex quo te expecto. Sed ipſa actio intrandi non inſiſtit: ac ſtatim deſinit. Secus autem expectandi actio. Item Nuper

ex ſicilia redii.i.ſuperioribus diebus menſibus ue ex ſiciliā redii:& iam multi dies ſunt:uel aliquot menſes ex quo abſum ex ſicilia uel ex quo ex ſicilia redii:hic continuatio intelligitur temporis:illic minime. Hic ſignificatur mora qua in hoc loco immoratus ſum: illic momentum illud applicationis. Cæterum quia dixi nuper & iampridem nō modo menſes complecti:uerum etiam annos:tale exemplū ſit. Nuꝑ inuenta eſt machina:quam bombardam uocant.ideſt non multo tēpore ab hinc. Iampridem bombarda in uſu eſt hoc eſt iam aliquanto ab hinc tempore in uſu eſt. Aliquando apud poetas legimus iamdudum pro continuo. Vergi. iamdudum ſumite pœnas. Rarius iāpridem:ut fecit Lucanus: Tollite iampridem uictricia tollite ſigna niſi iampridem uictricia dicas. Pridem autem & Nuper idem ſignificant: eſt autem Nuper non longo tempore a nunc interdum non longo tempore a tunc.

Dum uide donec.

Duntaxat idem ſignificat:quod ſolum. Cicero de ora. Ita loquamur ut ei tradamus ea duntaxat:quæ nos uſus docuit.

.E.

ECce & En in eadem pœne ſignificatione amant nominatiuum & accuſatiuum:apud comicos uero Hem pro en affectui ſeruiens quo oratores nō utuntur. Adiungūt āt En nominatiuo pariter & accuſatiuo:tum indicando tum exprobrando.indicando. Vergi. En priamus ſunt hic ēt ſua præmia laudi. Exprobrando. En agros:& quam bello troiane petiſti Heſperiam metire iacens. Iuuenalis En habitum. Oratores ſæpius exprobrando & ſæpius per nominatiuū. Quint. En improbitas. Cicero En crimen:en cauſa. Ecce ſimiliter cum utroq; caſu iungitur. Vt idem: Ecce tibi ſtatus noſter. Cum accuſatiuo autem non memini me apud oratores legiſſe:ſed ne apud poetas quidem. Sed demus aliquādo reperiri:ut ſemel apud Plautum in bacchidibus. Opus ne erit tibi aduocato:triſti iracundo. Ecce me. Vergilius itē ait. En quattuor aras Ecce duas tibi daphni:duoq; altaria phœbo. Sed de proſa magis dubitare me dico.

Eccum eccam. Eccos eccas: Ellum ellam: Ellos ellas:ab ecce compoſita ſunt & ſecū uidetur gerere caſum:ſed nō gerunt. Quæ priſcianus ita reſoluit. Ecce eum: Ecce eam. Ecce eos. Ecce eas:ecce illum:ecce illam ecce illos:ecce illas. Sergius quoq; cōmentans donatū ait. Nihil ſignificat ellum niſi ecce illum Pauloq; poſt ergo cum ellum ſic ecce illū: ellam ecce illā,nihil poſſumus dicere:niſi magis demonſtratiue. Sed

re uera reſoluunt̃ p̃ aduerbia non p̃ ꝓnomina. Eccum ecce hic ſubin
tellige uirum: de quo agebamus. Eccam ecce hic ſubintellige fœmi-
nam: de qua mentio erat. Ellum Ellam. Ecce illic uirum fœminamue
ſubintellige: de quo de qua ue agebatur. Ellum igitur parmenomẽ ſi
gnificat ecce illic parmeno ſiue parmenonẽ.

Eabus pro eis quidam ueteres dixerunt.

Edicere eſt magiſtratuũ regũ ue. Vnde edictum conſulũ ſunt litte-
ræ conſulum: quibus aliqd iubent: atq; imperãt. Indicere autem pro
prie eſt denuntiare: ut indictũ eſt bellũ. Indixit romulus ſpectaculũ.

Ediſco uide diſcere.

Effabilis dictu uide Miſerabilis.

Effingere eſt ad alterius formam fingere. Et quodãmodo fingendo
rep̃ſentare. Quint. Nam mihi uidetur. M. Tullius cum ſe totum ad
imitationem græcorum contuliſſet: effinxiſſe uim demoſthenis. Co
piam platonis. Iocunditatẽ Socratis. Fingere proprie eſt figuli: q for-
mas duxit ex luto. Inde generale fit uocabulum ad cætera: q̃ ingenio
manuq; hominis artificioſe formant̃ p̃ſertim inuſitate & noue.

Effigies figura ad uiuã alterius ſimilitudinẽ uel ad ueritatis imaginẽ
facta tam in picturis: q̃ in ſculpturis: nomẽ eſt ab effingo.

Eheu: uide hei.

Eiulare eſt uoce ſublata flere: quod magis mulierum eſt propriũ. Vo
ciferari eſt uoce effrenata non modo dolorẽ: ſed etiã indignationem
(q̃q̃ indignatio doloris genus eſt) oſtendere. Interdum ſine affectu:
ſed tamen uehementius exclamare. Lamẽtari eſt uoce quærula & tri-
ſti oratione cladem teſtari ſuam. Flere eſt lachrymis: ideoq; tantũ ho-
minũ: ut ridere gemere eſt pectore quum præanguſtia in ſonum pro
rumpit. Ideo & iumenta ſub nimio pondere gemunt. Et inanimata
quoq; cum nimis honuſta ſunt gemere dicuntur Verg. Gemuit ſub
pondere cymba. Plorare eſt uoce flebili & effuſa dolorem ſuum ape-
rire. Vnde implorare eſt plorando opem orare. Plangere eſt percuſſi
one & uerberatione pectoris: capitis uultus: aliorum ue mẽbroꝝ ſe in
dolore affligere: regitq; poſt ſe accuſatiuum. Ideoq; per tranſlationẽ
dicuntur fluctus plangere littora: quaſi ad declarandum dolorem in
modum lamentationis.

Eleuo: uide leuo.

Eligere uide deligere.

Elogium eſt teſtificatio de aliquo: ſiue uitupationis: ſiue honoris cã.
Vituperationis. ut Quint. Non eſt iudices ꝙ puteris ideo nullũ adie
ctum ad exhæredationem iuuenis elogium: quia de ſcelere conſtaret.

honoris cauſa ut Marcus Tullius. Quid elogia ſepulchrorum. Pro ſimplici quoq; ſententiæ ſuæ teſtificatione legitur. Ci cero. Solonis q́dem ſapientis elogium eſt: quo ſe negat ſuam mortem dol ore amicorum & lachrymis uacare.

Ellum uide eccum.

Emeritus: uide Mereor.

Emigrare uide Co mmigrare.

En: uide ecce.

Eo magis: uide hoc magis.

Epulę: uide Dapes.

Er go atq; igitur breuioribus adhibent̃ concluſionibus. Quare quãobrem quapropter maioribus: niſi ita dicas. Neſcio quare ſic loqueris. intelligo quãobrem ſic facias.

E re publica eſt: ideſt pro republica eſt.

E republica dicendum eſt: ut in oratore Cicero teſtatur: non ex rep. tollitur enim. x. ſicut in omnibus ſit fere: quæ ab. R. incipiunt. ut E regione. ideſt ex oppoſito: uel ex aduerſo atq; cõtrario. Non ex regiõe. E re mea. E re tua. E re noſtra. Similiter e dignitate ex utilitate. ex uſu. ꝑ eo quod eſſet pro dignitate: uel ad dignitatem: utilitatem: uel uſuʒ Cicero: ex tua ac reip. dignitate facies E renibus laborabat Cicero inquit: hoc eſt morbũ in renibus patiebatur.

Eripio quoties habet cum accuſatiuo datiuum: fere in malam ꝑtem accipitur. Vt eripuiſti mihi omnes beneuiuendi facultates. Quoties uero ablatiuum cum prepoſitione A uel ab: ſiue abs. Plerũq; in bonam: ut Eripuiſti me a periculo. Interdum in malã: ut eripuiſti a me filiam differt autem a præripio: qui enim aliquid alteri eripit: poteſt id non in ſuos uſus eripere. Vt eripuit illi uitam. Qui uero præripit in ſuos proprie uſus capit. Neq; præpoſitio illa anteceſſionem temporis declarat. non nunq̃ ſignificat ante capere: ſed magis in paſſiuo: ut immatura morte præreptus non potuit præſtare qualem promiſerat regem. Sunt hæc uerba Plynii de uiris illuſt. quaſi dixiſſet ĩmatura morte præuentus. Præterea Præripio nunq̃ poſtulat ſibi talem ablatiuum qualem eripio ſolet: ut patuit.

Errabundus: ſimilis errãti: Priſ. enim li. iiii. inquit Ibundus deſinentia ſimilitudinẽ habere ſignificant. ut Vitabundus ſimilis uitanti. Moribundus ſimilis morienti. Errabundus ſimilis erranti. Aulus Gellius autem ſcribit Appollinarii uſum eſſe particulam iſtam extremam in quam uerba talia exeunt uim & copiam & quaſi abundantiã rei cuius id uerbum eſſet demonſtrare ut letabundus is dicatur: q abunde let⁹

ſit. Et errabundus: qui longo atq; abundanti errore ſit. Vt aiit Caſelli us eodem Gellio autore ſcripſit. ludibundus Errabundus ridibũdus idẽ eſt quod ludẽs: errans ridens Caſelli ſentẽtia & breuior eſt: nec mi nus fortaſſe uera q̃ illa ſiue gellii ſiue apollinaris. Cum frequẽtiſſime ſic accipiant Populabundus populans Errabundus errãs rubicũdus rubens. Sed non nunq̃ ut gellius ait uehementiam ſignificant.

Eſcam uide paſto.

Eſſendi. Stulti quidã aiunt. Cauſa eſſendi rex. eſſendi regis eſſendi re gem. Cum nuſquam eſſendi reperiat. Et ſi reperiret: non regeret ca ſum ſicut manendi: uiuendi: exiſtendi.

Eſurio cupio eſſe. nam cõmodius deſideratiua atq; optatiua uocarentur ea quæ nominantur meditatiua in rio. perturio eſurio. Cicero uti nam aliquando dolor po. ro. pariat quod iamdiu parturit. Liuius. Et diu parturit animus ueſter aliquando pariat. Quintilianus: pater fili os eſurit: Martialis: Coenatuit uacerta nõ cacaturit. i. coenare cupit non &c. Vel dicamus hæc accipi pro primitiuis. Scaturio magis p̄ ſuo primitiuo ſcatet ponitur: quod eſt non ſolum aquarũ. ſed herbarũ cæ terorũq; ſua ſponte ubertim naſcentium.

Et multifariam accipi ſolet. Cuiꝰ conditionis eſtq;. Vergi: Audieras & fama fuit. Quintilianus. Has primũ audiet puer: harum uerba ef fingere imitando conabit. Et natura tenaciſſimi ſumus eorũ quæ ru dibus animis percepimus. Et pro quia accipiendum eſt. Duplicatur interdum ſed in rebus diuerſis uenuſtius: ut te admirant & ciues & ho ſpites. Initiis quoq; ſententiarum competit. Quint. lib. i. Et finitæ q dem ſunt partes duæ: quas hæc profeſſio pollicet. Interdũ etiam affe ctui ſeruit. Cicero pro Milone. Et ſunt qui de uia appia loquant tace ant de curia. Idem & poſtea miramur quare moleſte ferar populꝰ ro. Et pro etiam apud Ciceronem nuſq̃ reperitur: ſicut in cæteris illo po ſterioribus. Verg. Natus & ipſe dea. Quintilianus: ſit hoſtis & meus Cicero dixiſſet. Sit hoſtis etiam meus. Vel meus quoq;.

Et ſi. Quãq̃. Quãuis. licet. Eiuſdem ſignificationis ſũt. aliqd in uten do diſcriminis habẽt. Nam prima duo ſemper aſciſcũt ſibi iudica iuũ dũtaxat in principio ſtatim Orationũ. Epiſtolarum librorum. Alia duo in hoc loco raro. In cæteris omnia indifferẽter: Cicero pro Milo ne. Et ſi uereor iudices & in ep. ad acticũ. Et ſi nihil noui afferebat. Idẽ de officiis. Quãquã te Marce fili annum iam audiẽtẽ Cratippũ: idq; athenis abũdare oportet p̄ceptis iſtitutiſq; philoſophiæ. Lactãtiꝰ ta men ſecundum librum de inſtitutione ſic incipit. Quamquam libro primo religiones deorum falſas eſſe monſtrauerim. Alia duo magis

poſtulant ſubiunctiuū: Non nunquam tamen & indicatiuū. Vt apud horatium ſic quædam epiſtola incipit: Quamuis ſæua ſatis per te tibi conſulis & ſcis. & apud Quintilianum declamatio: Quamuis iudices in tanta malorum continuatione iam poteram nihil ex accidentium meorum nouitate mirari. In aliis partib⁹ q̄ in principiis parē omnia hæc locū ſortiūtur. præterea & ſi ac Tametſi idem ſunt. Plynius ad Cornelium priſcum. Dedit enim mihi in q̄tū maximū potuit: daturus amplius ſi potuiſſet. tametſi qd homini dari poteſt maius q̄ gloria laus & æternitas: hic non poſſes ponere licet & q̄uis.
Et appellant te homines ſapientem: & exiſtimant. Te malum eſſe & dicunt & ſentiun . illum ut putant probum: & loquuntur. Hi & Habentur mali & appellantur. Diligentia honores & gignit & continet: Studio litteræ & parantur & conſeruantur.
Euentus in ſingulari generis maſculini & declinationis quartæ ē. ei⁹ plurali. M. Tullius ſæpiſſime in neutro. g. & decli. ſcda utitur. ut euenta euentorum. euentis: Quidam plane imperiti euentum aiunt ſignificare principium: ut apud ouid. Exitus acta probat: careat ſucceſſib⁹ opto. Quiſquis ab euentu facta notanda putat. Illud enim exit⁹ acta probat uox eſt accuſantium philidem argumento. quod dicitur a caſu. eos enim phillis ipſa execratur dicens careat ſucceſſibus opto quiſquis a caſu non a cauſis aliquid laudat aut uituperat. hæc Laurē. Tu autem uideto in lima.
Euidēs negociū dr̄. qđ uidet̄ & apte intelligit̄ nō qđ uidet & intelligit
Euelare eſt rem uelatam detegere.
Euoluere libros uide liber.
Exaudio uide Audio.
Exautorare eſt ducem ab imperio ſuo dimittere uel miſſum facere militem. illumq; donare miſſione militiæ plærūq;.
Excedo. uide decedo.
Excogitare eſt per cogitationem inuenire. idq; ad res tantū incorporeas pertinet. ut excogitaui argumenta ratiōes figuras. cauſas. ē igit̄ excogitare conſilii. Reperire uero fortūæ. ut Ouid. Tu non inuenta reperta es. Sed iam uſus optinuit ut idem reperio ſit quod inuenio eſt autem Inuenire uel conſilio uel caſu ſiue corporea ſiue incorporea reperire. Offendo fere quod Reperio. Cicero. Sed tamen neminem tā maleficum offendi &c. Nactus ſum etiam pro inueni. ſiue reperi. frequenter accipitur. Cicero de uite. Quicquid eſt nacta complectitur.
Excogitare uide etiam cogito.
Excretus ab excreſco eſt. hinc excertos hædos Vergi. dixit p̄cipiū

eſt in uoce paſſiua actionem ſignificans.

Excubiæ diurnæ & nocturnæ: Vigiliæ tantummodo nocturnæ.

Excuſare: uide cauſari.

Exemplum: inquit feſtus: eſt quod ſequamur: aut uitemus Exẽplar ex
quo ſimile faciamus. Illud animo æſtimatur: iſtud oculis cõſpicit. Mi-
hi aũt: licet feſtus ſcientiſſime de exponẽdis uocabulis loquatur: aperi
enda tame eſt magis horum nominũ differentia. Nam & Exemplum
eſt ex quo ſimile faciamus. ut Opera homeri Exemplũ ſunt poema-
ta ſcribere uolẽtibus. Quinti. lib. x. Ruſtici probatam experimento
culturam in exemplum intuentur. Et exemplar animo quoq; extima
tur. Cicero de oratore: Illa oratio fuit mihi exemplar benedicendi cæ
terum Exemplum eſt ipſa res quam imitamur: aut ſi ita fors tulerit de
uitamus in aliquo: ut in catone Cato autem ipſe exemplar. illud con-
tentum: hoc continens. Quod ſi indiſtincte his duob⁹ licet uti nõ ſa
ne repugnabo. Reperitur etiam exemplarium pro exemplar. Plynius
lib. vii. Iuba hæc omiſit in hoc tractatu. niſi exemplariũ uitioſum eſt.

Exhæredare: uide abdicare.

Exhibere illic negocium: Et facere uel faceſſere negociũ. eſt alterũ mo
leſtia ac labore afficere: frequẽter qdem per accuratiõnem. Cicero li.
tertio. off. Quod quum audiſſet adoleſcens negociũ uidelicet exhibe
ri patri. hoc eſt patrem accuſari. uel modeſtia laboreq; affici. Quint.
libro. v. Quando ſi negocium innocenti facit liberet eũ noxa qui ad
miſerit. ideſt ſi innocentem reum facit. Cicero ad appium. cum eſt ad
nos ablatum & temeritate eorum, qui tibi negocium faceſſerent. id-
eſt accuſarent inſectarentur. ad pœnam uocarent. Negocium autem
ſæpe pro labore apud hunc præſertim legimus. ut in. ii. de. na. deorũ.
Dii nec habent negocium ipſi: nec alteri exhibent.

Exiſtimo. uide Aeſtimare.

Exiſtimatio. Vide ueni in opinionem.

Exiſtis. & Extat. quorũ unũ atq; idem pteritũ eſt. Simile quidam ſigni
ficant quod eſt eminet & ſupeſt. Sed primũ cũ motu: Alterũ ſine mo-
tu. Vt illud ſit prodit. uel exurgit. hoc uero ſuperſtat. Cicero de diui-
natione: Sũmerſus equus uoraginibus non exiſtit. Item uocẽ ab æde
iunonis ex arce extitiſſe. De reb⁹ quoq; mentis exiſtere dicimus. Vt idẽ
in lælio. Exiſtit hoc loco quæſtio ſubdifficilis. De extare unum exem
plũ. Vergi. li. iii. g. ſuffecerit. Stant circũfuſa pruinis Corpora magna
houm. cõſertoq; agmine cerui Torpent mole noua & ſũmis uix cor-
nib⁹ extant. Quo fit: ut de libris qui demortui non ſunt dicam⁹ exta
re. ut extant pauciſſimi Varronis libri. plurimi non extat. Nam ut di

homine qui adhuc uiuit loquimur ſupereſt.quaſi non ſubter eſt.& in tenebris latet:ita de rebus extat quaſi extra ſtat nō intra & in tenebris latet.Cicero in orat.Quæ ut ſcis extat oratio.

Exoletus ab exoleſco eſt:quod dum eſt ſubſtantiuū ſignificat ſcortū maſculū:& præcipue iam adultum.Dum eſt adiectiuū ſignificat adultum:ſed raro reperitur:ut apud plautum.Reliqui domi Exoletā uirginem participium eſt in uoce paſſiua actionem ſignificans.

Exoraui hoc munus:idem eſt:quod orādo impetraui. Exoraui ptem ideſt orando induxi.

Exorreo:uide Abhorreo.

Expaueſco pro ſuo primitiuo accipitur.

Expendere:uide Appendere.

Expeto:uide Appeto.

Explodo:uide complodere.

Exploratum eſt mihi:uide Compertum eſt.

Exploraui:uide ibidem.

Exploratores:uide ibidem.

Exprobro uerbū a Probro cōponitur:quod ſignificat tum qualēcūq; culpā impropero:ut apud Ouid.li.xiii.me. Trepidoq; fugam exprobrauit amico. Tū ingratitudinis Teren.in and.Nam iſtec cōmemoratio quaſi exprobratio eſt imemoris beneficii.Exprobrare ergo bñ facta ſua ē imemorē beneficii accepti inculpare.Imputare uero ſemp citra reprehenſionē. Quint.Imputas nobis propitios uētos & ſecundum mare.Imputare non nunq̄ pro computare.Caius & omni quadranti imputanda.Reputare quoq; in idem ſignificatum. Vlpianus. Sumptus litis tutor reputabit.

Expugnare:uide Debellare.

Ex ſententia aliqd habere.& ad uotum:licet illud uideatur ratiōis eē hoc affectus cuiuſdam:eodem tamen fere ſignificationis ueniunt:ut Quint.Habes ne uxorem ex animi tui ſententia:& alibi.Et ad omne uotum fluente fortuna laſciuit ocium.

Ex tempore dicere:eſt ex improuiſo.& impræmeditatum dicere.nec domi cōpoſitam orationem afferre:hinc uocatur extemporalis orō. perſius etiam ait.Ex tempore uiuere:ex tempore quoq; agere.Cicero.li.ii.offi.Quos credimus expedire rem:& conſilium ex tempore capere poſſe.Ex tempore quoq; exponitur ꝑ ex temporis conditiōe Cicero libro.iii.off. Vnius generis quæſtiones ſunt hæ omnes in qbus ex tempore officium quæritur.

Exturbare:uide deturbare.

Ex uinculis cauſam dicere:eſt alligatum̄ reſpondere criminibus:ut ex
equo pugnare eſt in equo ſedentem pugnare.

Aber multiplex eſt lignarius:& hic nō uni⁹gn̄is ferrari⁹ nec
f hic ſimplex:lapidarius qui & ipſe in multas diuiditur ſpēs.

Fabrica ē ꝓprie lignarii:ut aurificis aurificia:caupōis caupōa

Facies magis ad corp⁹: Vultus ad aīum refertur:atq; uolun-
tatem unde deſcendit.Nam uolo ſupinum habeat uultum.Inde dici
mus irato & mœſto uultu potius q̄ facie.& contra lata aut longa facie
non uultu a quo compoſitum eſt.Superficies:nō ſane diſcrepās a ſuo
ſimplici.ut facies maris:facies terræ:quaſi ſuperficies:& facies homi-
nis:quaſi primum illud quod intuemur in homine eſt tamen aliquā-
do ubi utroq; uti liceat:ut fœdata facie:& fœdato uultu ſciſſa facie &
ſciſſo uultu conuerſa facie & conuerſo uultu.

Facile pro nō dubie:Cice.in rabirio. Virū unū totius græciæ facile.
Doctiſſimū platonē.idē ꝓ roſcio:Nobilitate facile princeps. Vbi ad-
uertendū iungi cum ſuperlatiuo.& Cum princeps quia ſuperlatio-
nem ſignificat.Itē cum præcipuus:cū prim⁹:cū ſecūdus & ſi qua alia
ſunt Quintilianus de euripide loquens.facile præcipuus & admirād⁹
maxime eſt.Sic facile primus. uel facile ſummus. facile uero ſecundus
dicimus non ad ordinem reſpicientes:ſed ad dignitatem. Quale ē tu
es facile ſecundus ab rege.Hoc eſt facile poſt regem primus.

Facio te certiorem:nō certum & ſemper facio nunq̄ ago Vergili⁹ ta-
men anchiſen facio certum:ideo dixit quia ſyllaba breuis inter lōgas
non poteſt collocari in uerſu

Facio tibi poteſtatem eundi & redeundi. uide indulgentiam.

Facio tibi gratū nunq̄ ago tibi gratū.facio ludos facio rem diuinā: fa
cio ſacrificiū.facio ſolennitatē nūq̄ ago.& multa huiuſmodi item fe-
ci iacturam.feci damnū.feci naufragiū. Vix unq̄ paſſus ſū iacturam
damnū naufragiū.feci tamen fugam ꝙ ego fugi alterum.non ꝙ alter
me.feci timorē.ꝙ ego timui alterum:nō ꝙ alter me. Item feci iter nō
egi iter. Aliquando etiam feci uiam.feci copiam tibi rerum mearum
nunq̄ ægi aut dedi aut præſtiti copiam.feci poteſtatem tibi uidēdi reſ
meas domeſticas.non autem dedi.fec lucrum. non autem acquiſiui
lucrum Vrinam fecit ſtercus fecit non autem emiſit.

Facio tibi iniuriam & facio tibi contumeliā. Afficio te iniuria.& affi
cio te contumelia.facio tibi moleſtiam non ita libenter dixerim ut af-
ficio te moleſtia.

Facio ſermonem.uide habui orationem.

Factio ē diuiſio ciuiū in diuerſa ſtudia.quuȝ aliqui ſe principes ac pri

marios in ciuitate efficere conant. Inter quos æmulatio eſt: q̃ & factio ſi dicunt: pro ſe quiſq; q̃ maximã pot eſt ciuium multitudinem q cliẽ tes uocant a ſe trahens ſibiq; quouis pacto per fas nefaſq; concilians quæ peſtis inteſtina Cunctas ciuitates duntaxat italiæ infecit. Seditio autem uel a ſeorſum ſedando: uel ut Ciceroni placuit: a ſeorſũ eundo dicta tunc eſt: quũ populo ſecũ diſcordante res ad manũ uocat: qua lem ciuitatis tantũ Verg. deſcribit. dicẽs. Ac ueluti magno in populo quum ſæpe coorta eſt Seditio: ſæuitq; animis ignobile uulgus: iam que faces & ſaxa uolant: furor arma miniſtrat. Similiter dicitur Seditio in exercitu in claſſe. in ſchola. & ſiquid eſt tale.

Factioſus qui amat factiones: ut Seditioſus qui amat ſeditiones.

Falſus qui fallit: ut Teren. Cenſem me aliquam cauſam fictam falſaʒ ineptam ſaltem potuiſſe proloqui. Aliquando & paſſiue. ut idẽ: Cha rine falſus es. i. deceptus. & Saluſtius: Nec ea res me falſum habuit.

Fama: uide limam.

Faſtidioſus ſemp actiue ab autoribus accipi ſolet. pro eo. ſ. q faſtidit.

Fatuus plene inſipiẽs ẽ tractumq; ẽ a ſapore ciboꝝ. Nam quũ illi non ſapiunt fatui dicuntur. ita homo qui non ſapit fatuus uocatur. Martialis: ut ſapiant fatuæ fabrorum prandia betæ. O q̃ ſæpe petet uina piperq; coquus. Melior huius uocabuli uidet hæc cauſa q̃ ea: quæ q̄buſdam place. fatuos dictos qui furore quodam quaſi uxor regis fau ni fatua nomine corripi ſolebat: futura prædicũt: ut illa faciebat. Stul tus autem dicitur qui imprudens eſt: & improuidus: multiq; non inſi pientes homines aliquando ſtulte agunt: Stolid s eſt: qui proxime ac cedit ad naturam ſenſumq; pecudum.

Felix qui recipit felicitatẽ & q dat: Ver. ſis felix: noſtrumq; leues quæ cũq; laborẽ: ꝑ eo qd̄ ẽ ſis proſpera & benigna. Vide etiam Beatus.

Femen uide coxa.

Femur uide ibidem.

Fere ſignificat pene. Cuiꝰ ſignificatio ẽ paulum abfuit quin ut pene ſiue fere in manus hoſtium incidi: idem paulum abfuit quin in mani bus hoſtiũ inciderẽ Altera ſignificatio ẽ: quũ intelligit aliqua uniuer ſalitas: ut Quint. hæ fere ſunt emendate loquẽdi ſcribẽdiq; ptes. i. fere oẽs. Ideoq; illud omnes adiungit: ut idem: Nam in omnibus fere mi nus ualent præcepta q̃ experimenta.

Fero ſententiam. uide Dico ſententiam.

Fero leges: uide ibidem.

Fero tibi acceptũ: idẽ ẽ: qd̄ Refero tibi acceptũ: pro eo quod ẽ fateor me hoc abs te accepiſſe: qd̄ mihi debebas: etiam ſi ſolutio nulla inter

ceſſit. Vnde fit acceptilatio: quam Iuſtinianus per interrogationē &
reſponſionem fieri uult. De refero plura uide in R.
Feruus homo qui animum ferinum optinet: ut leões urſi lupi. ferox
q̄ p̄ aioſus ē ad certādū cū altero: & ad ui alteri faciēdā atq; nocēdū.
Ferri ꝓprie: quæ dicuntur: uide Agere.
Ferruminat̄ cõglutinat̄. coaleſcit colligat̄. Ply. libro. xi. c. lvii. & medu
la Ex eodem uidetur eē: a iuuenta rubens & ſenecta albeſcens: nõ ni-
ſi canis hæc oſſib⁹ nec cruribus iumentoꝝ aut canum q̄re fracta nõn
ferruminat̄: quod defluente euenit medulla. Idē li. xxxvii. Infeſtatur
plurimis uitiis ſcabro ferrumine & quaſi glutino & cõmiſſura ſiue iū
ctura: ſiue ligatura. ferruminatio Caſſius ait ꝑ eādē materiā facit con
fuſionem: Plūbatura nõ efficit Vt aūt oñdim⁹ ferruminatio nõ utiq;
per eandē materiā facit cõfuſionē. ſed interdū quoq; per aliā. plūba-
tura per ſolum plumbum efficit confuſionem ut ipſū indicat nomen
Feſſus: uide laſſum.
Feſtus dies poti⁹ q̄ feſtiuus. Res feſtiua poti⁹ q̄ feſta. Nām feſt⁹ feſta
feſtū ad diē feſtū ptinēs. feſtiu⁹ feſtiua feſtiuū res iucūda & læpida. Vt
oro feſtiua dictū feſtiuū frondē feſtiuā legim⁹ non quæ ad feſtum cõ-
parata ſit: ſed quæ iucunda & læta. Nam & feſtam frondem uocamus
quæ feſtis adhibetur. feſtiuum multi pro feſto accipiunt.
Fictile uas quod fictum eſt a figulo non quod fingi poteſt.
Fictitio ratio quæ ficta eſt.
Ficus pro fructu in ſcđa declinatiõe dr̄ & quarta. horatius pinguib⁹ &
ficis paſtū iecur anſeris albi. Et ply. ad Ruffū. Quæ nūc cū ficis & bo-
letis certamē hñt. Martialis: Res nitra eſt: ficus nõ hēt unus ager. Ply.
libro. xv. Cū & obſonii uicē habeāt recentes ficus. ficus itē ꝓ arbore
ēt ſcđæ & q̄rtæ decli. legit̄ Iuue. Sterilis mala robora fic. Cice. de. o ra-
tore. Vxorem ſuam ſuſpendiſſe ſe de ficu. ꝓ uitio aūt ſecundæ eſt de
clinationis & generis maſculini. licet priſcianus quartæ eſſe uelit.
Ficulnus ficulna ficulnū ꝓ materiato ex ficu dicitur. ut a populus po
pulnus: & a corylus colurnus: & ab abies abiegnus. ab ilice ilignus.
Fides dicendū ē non fidis in ntõ. Pompeius enim feſtus ita ſcribit: fi-
des genus citharæ dictæ ꝙ tantum inter ſe cordæ eius: quantum inter
homines fides concordet: Ergo fides dicendum eſt: cui⁹ diminutiuū
fidicula uel parua cithara uel cordula. Fidiculæ uero in plurali pro in
ſtrumento torquendi: ex duob⁹ ut reor & obliquatis lignis compactū
uel ex torquenda fide ac ueritate. uel a neruis finib⁹ uinculiſq;: quib⁹
ad illum modum homines torquendi alligantur.
Fides ꝓprie latine dicitur probatio: ut facio fidem per inſtrumēta: p

arguméta per teſtes. fides ẽt ꝑ credulitate accipiť quale ẽ habeo tibi fidem. Recte igiť ẽt nr̃a religio nominata é fides.
Fiens in ſimplici ſuo nõ reperiť: nec quo ab hoc formareť fiendum. Dicimus itaqꝫ caleſcens & calefaciẽs. Nec deſunt qui fiens utanť: ſed in compoſitione. Vt in pſalmo undecimo: & factum eſt cor noſtrum tanq̃ cæra liquefiens in medio uentris mei: idqꝫ a liquefio eſt. A liqueſco uero liqueſcens eiuſdem ſignificationis cuius liquefiens: paſſiue enim accipiuntur.
Filiaſter qdam utunť ꝑ priuigno: qꝫ imitať filium. Illa enim diminutiua quæ fiũt in aſter imitationem potius ſignificãt q̃ diminutionem. Neqꝫ.n. ea ratione diciť oleaſter qꝫ ſit parua olea ſed ſilueſtrem oleam imitatur. Vide etiam in Antoniaſter.
Filius q̃ natus oratores ſæpius dicũt: ſæpius ẽt pater q̃ genitor: Mater q̃ genitor. Sed parẽs ꝑ utroqꝫ. Etiã ſæpe homo potiuſquã uir: qtale hoc ẽ: illi deduxerunt hoĩem in paleſtram poetæ potius e cõtrario hiſtorici mediam quandam uiam tenent.
Fingere: uide effingere.
Fiſſilis arbor: fiſſile lignum: fiſſile robor: tum quaſi fiſſuꝫ cũneis.n. dicitur fiſſile lignum tũ quia findiť. quaſi fiſſibile. Ply. lib. xvi. hæc maxime fiſſilia: alia frangi celeriora q̃ findi. Idẽ paulo poſt: Nulluſqꝫ fiſſile rimis hoc lignũ: hoc eſt fiſſum.
Fœnero tibi diciť: Sicut mutuo ubi fœneror abs te: ſicut mutuor abs te. Qui mutuat pecuniã dat mutuo. Qui fœnerat pecuniã dat ad uſuram: qui mutuať pecuniam mutuo accipit. qui fœnerať pecunia ad uſuram accipit hæc Lau. Tu uero aliter in lima leges.
Fœneratitia res. quæ ad fœnus pertinent.
Fœnus diciť naturalis fructus terræ. poſtea aũt ad uſuram tranſlatũ. quaſi pecunia per ſe fructum producat ſicut terra.
Fœtus. uide Catuli.
Fœtuoſus a fœtus diciť nõ fœtoſus. quæ enim quartæ ſunt declinationis aſſumunt. u. ut uultuoſus fructuoſus.
Fœtura. uide ibidem.
Folia. uide frondes.
Formidoloſus pariter actiue paſſiueqꝫ accipiť. Terentius. egon formidoloſus idest egone qui timeam. Saluſtius Regibus boni q̃ mali ſuſpectiores ſunt. ſemperqꝫ iis aliena uirtus formidoloſa eſt ideſt quæ formidatur.
Fore qdem habet uocem infinitiui. ut eẽ ſignificationẽ uero participii. quod ẽ futurũ una cum infinito eſſe. Idem eſt enim fore quod fu

turum eſſe non tantum eē licet forem fores foret : idem fit quod eſſe; eſſes eſſet . quare cum nomine iungi habet fore non cum participio: duo participia ſimul confundamus: ut Spero te amatorem uel amicum fore. Non autem amaturum fore ſed tantum amaturum : ne uidearis hoc dicere: te futurum amaturum: quod ratio non patitur: cu; futurum ſuperuacuum ſit. Item de participio paſſiuo futuri. Timeo te uerberandum fore ſatis erat uerberandum: uel adiūcto infinito uerberandum eſſe . Participia autem p̄ſentis tēporis & præteriti ſæpe cu; fore iunguntur ſi illa in nomen tranſeunt: ut ſpero te ſapientem fore credo me amantem tui fore. Non te: ſeruat enim naturam nominis non participii: opinor te acceptum illis fore non ab illis. Quando ēt futuri participium paſſiuum in nomen reuertitur: tunc recipit fore. Vt ſpero hunc puerum admirandum uirum fore idest admirabilem Hæc Lau. Tu Tamē in lima de fore cum participio paſſiuo futuri aliter etiam leges.

Flagella: uide pulſare.

Flagito uehementer & pluſq̄ poſtulo: ut Cicero pro Quintio: quanq̄ hoc cauſa poſtulat & ſi poſtulat: non tamē flagitat. Poſtulo aūt ē quodāmodo requiro: ut res locus p̄ſona tempus cauſa poſtulat: & tāq̄ rem iuſtam peto. Curtius poſtulabat aūt magiſq̄ petebat niſi accipimus ut Varro apud Seruiū uult humiliter petebat. Sic enim ait poſcere eſt cū aliquid pro merito noſtro depoſcimus. Petere uero eſt quum aliquid humiliter & cū precibus poſtulamus: petere præterea eſt in bonum & in malum. ut pater laudem filii petit. Multi filii petunt mortem patris peto utiq; cū abltō in malā partē accipit̄: ut peto te gladio peto te ueneno: peto te inſidiis. Nam illud apud Vergilium : Malo me galatea petit laſciua puella. Idem eſt quod malo me inceſſit & pomoru; iactu percutere me ſolet. Poſco etiam proprie rem debitam & honeſtā peto. Inde repoſco quod eſt rem meam: & quod mihi debes reddi peto . Ex poſtulo & cum querela apd̄ aicos requiro & quaſi officium amicitiæ i alio deſiderio. ut Terentius in adelphis. Quam ipſi fecerunt ultro iniuriam expoſtulant: ſed frequentiſſime poſt ſe habet ablatiuum ſeruiēte præpoſitione cum: ut quid habes qd̄ mecū expoſtules.

Flagitium proprie in libidine ē: q̄ſi flagris dignum crimē: ſed pro cæteris quoq; peccatis accipit̄: nec tñ turpibus: uerum his ēt quæ ꝑ negligentiam imprudentiam: obliuionemq; cōmittunt̄: ut Cicero in Bruto: Tantam ne fuiſſe obliuionem inquit in ſcripto p̄ſertim ut ne legēs quidem ſenſerit q̄tum flagitii admiſiſſet. i. erroris.

Flere: uide eiulare.

Flexilis ramus:flexiles uites:q͞ flexæ ſunt & lapſu erratico torquenť.
Fluuiatilis piſcis incola fluuii.
Fraterculus a frater diminutiuum eſt:ut a pater paterculus: A mater matercula.
Fraudoloſus qui fraudem facit:quod a fraudula diminutiuo uidetur uenire potius q̃ a fraude.
Fregit nauim fregit brachiū dicimus:quaſi ipſe fregerit & iple egerit: & nō potius paſſus ſit. Teren. Is fregit nauim apud Andrū.
Fremitus diciť ex alto mari ſonus fluctuum:& ĩ populo murmur. Itē uox oratioq͞ & indignantis & excandeſcētis:& quaſi humanā uocem præ iracundia imitantis. Strepitus fit ex corporum tactu:ex colliſiōe reꝝ & multaꝝ uocum in unū confuſione:ſi modo nō ſit ĩmodic⁹ tūc enim fremitus diciť. Stridor eſt acrior & quaſi ſibilans colliſio. Strepitus tñ ꝓprie pedū ambulantiū manūq͞ aliqd pertractantiū ſonus eſt: Crepitus aūt quid ſit:uide in. C.
Frequentē locum dicim⁹ quē freqnētare multi ſolēt:ut urbs frequēs platea frequēs:ubi multi hoies aut habitāt:aut diuerſanť. Quādo autem de pſona aut de re animata loqmur duobus modis diciť:uel de ſola ſic. Sit miles frequēs ſpectator pliorꝫ.i.creber & aſſiduus. Vel de turba ſit frequēs populus frequēs ſenatus.i.copioſus & multus:& q̄dem cū nomine collectiuo in ſingulari:cū cæteris uero in plurali: ut frequētes ciues:freqntes ſenatores:hoc ē multi & numoſi. Verumtñ quū dico ſis frequēs innuo actionem:qum dico frequēs locus paſſionem. ille frequentat. hic frequētatur.
Friget idem quod frigidus eſt.
Fretus ſignificat confiſum:ut fretus fortaſſe familiaritate:quæ ē ei tecum:auſus eſt confiteri.
Frōdes arboꝝ ſunt tm̄:folia aūt & arboꝝ & herbaꝝ & florum quoq͞ hæc lau. Tu uero aliter in lima leges.
Fructuarius cuius eſt fructus.
Fruges quicqd ex fructu terræ in alimoniā uertimus. Seges uero eſt eoꝝ ſeminū:ex qbus cōficiť panis:nondū demeſſa. Nō nūq̃ ſubactā humū ad accipienda ſemina ſegetē uocam⁹. Verg. illa ſeges demum uotis reſpondet auari Agricola:bis quæ ſolē bis frigora ſentit.
Frutex eſt:q ad iuſtā magnitudinē arboris nō aſſurgit:& ſtatura ſimilis ē multis herbis:ſed nō demoriť:neq͞ areſcit ut herba:ſed perennis eſt:inter frutices eſt ſoboles quoq͞ illa arboꝝ & plātula. Hinc fruticari uerbum:qſi fruticē renaſci ex arbore. M. Tullius ad atticū. Exciſa eſt enim arbor non euulſa. Itaq͞ q̃ fruticeť uides. Nam illud qđ ſæpe

legimus fruticari pilum tranſlatum eſt.

Frui & uti hoc differũt. Vti ẽ alterius rei gratia: frui nullius: ſed pp ſe qui fruit̃ quieſcit & contẽtus ẽ. Qui utit̃ nunq̃ contentus ẽ: ſempq̃ ulterius tendit. Ideoq̃ reprehenſus ẽ Annibal: qui cum poſſet uti cãnẽſi uictoria frui maluit. Vtor armis: utor domo: utor libris utor ſtudio: diligentia opera q̃ ex hoc poſtea emolũmenti aliquid boniq̃ conſequar: fruor bonis meis fruor tuo aſpectu: tuo alloquio tũo cantu: hoc eſt delectationem uoluptatẽq̃ pcipio ex hac re: atq̃ ex huius rei uſu. Dicimus tñ nõ nunq̃ utimur p fruimur. Vt utor pane triticeo utor ficis. Deniq̃ frui ẽ delectationẽ cape ex utẽdo. Itaq̃ in idem recidunt frui delectari uoluptatẽq̃ cape. Vtor ſignificat ẽt conuerſor Cice. ad Celluz: Fabio uiro optimo & hõie doctiſſimo familiariſſime utor: Et inde fit uſus: ut uſus fuit mihi tecum. i. cõuerſatio familiaritas & conſuetudo. Quint. Mulierem cum qua longa cõſuetudo ſeu lõgus illi fuerat uſus ponit̃ item Vſus pro utilitate & fructu. Nam ſolemꝰ aliq̃ re ideo uti ut ex ea fructum percipiamus.

Fungor aũt idem ẽ qđ officiũ munuſq̃ ago: ut fungor magiſtratu: ꝑtura legatione fungor officio delegato: uel munere iudicis fungor uero uita q̃ fungor officio uitæ: & munere adminiſtrandi gubernãdiq̃ corpus. Inde defunctus eſt uita: ideſt finiuit officium uitæ. Legimꝰ ẽt. Defunctus morte. i. mortem finiuit. Et defunctus periculis: q̃ finita ſunt pericula. Et defuncta morbis corpora: q̃ finiti ſũt morbi corporum. De prior autem uide in. p.

Fuluaſter fului imitator.

Fũdus cõtinet̃ ab agro. Singula. n. prata ſingulæ uineæ: ſinguli horti: ſingula oliueta: pomaria: ſalicta: arbuſta: paſcua. nemora loca aucupatoria: uenatoria: piſcatoria: ſiue uillã atq̃ ædificiũ: ſiue piſcinã: ſiue aluearia: ſiue uiuaria habeãt ſiue nõ habeãt ſinguli fundi ſunt & hoc q̃dem in agro: ager enim cõtinet fundum: nõ continetur a fundo.

Fundum eſt ima pars rei: ꝑprie aliquid liquorꝫ intra ſe continẽtis: aut ad continẽdum factæ: ut dolium ut nauis ut alueus uel fluminis uel lacus uel ſtagni uel maris. Nam fundum turris ut q̃dam ſcripſerunt ipſe non dicerem. fundamẽtum ut omnibus liquet aliud eſt q̃ fundũ Et tamẽ fundare magis ad fundamẽtum q̃ ad fundum pertinet. fundamus enim domum non nauim aut dolium. Fundare & fundamẽta iacere differunt: q̃ fundare eſt ualidis fundamentis fulcire: fundamenta uero iacere quaſi qualiacũq̃ fundamenta facere: & quodãmodo dare rei principium: Suetonius de uita Caii. In ara capitolina nouæ domus fundamenta iecit: & per tranſlationem Cicero: In quo tẽ-

plo quantum in me fuit ieci fundamenta pacis.

Fungor: uide frui.

GAudere proprie eſt intrinſecus. lætari extrinſecus.

Gemere: uide eiulare.

Gemmas Plynius oẽs lapides p̃tioſos (p̃ter margaritã) noie unio: qđ tm̃ latina lingua hẽt: appellat. Eſt ãt Margarita ſiue margaritũ q̃ in concha naſcit̃. & conchylium dicitur: quam uulgo Perlã appellant: hæc ẽt uocat̃ Vnio: ut idem Pli. ait: qa nunq̃ niſi indiſtincta reperiat̃. Eſtq; generis maſculini. Nã fœminini illud quo nũc quidam ꝓ unitate utunt̃: nec autoritate nititur. Neſcio. n. apud quẽ reperiat̃: nec arte. Cũ deberet eẽ maſculini potius gñis: ut Talio Steliõ Curculio. Lapillus autem generale nomen eſt omnium paruorum lapidum: ſed ſubintellectione precioſum: idem quod gemmula.

Gena mẽbrana illa dicit̃ & quaſi ueſtis: qua oculis tegit̃: quũ cõniuit .i. aperit̃ & claudit̃: hoc ẽ. n. cõniuere. Mala uero illud inter genam & buccam quaſi rotũdum in ſpecie mali. Cuius interior pars q̃ oris hiatum efficit: ubi molares affixi ſunt. Maxilla dicit̃: nomẽ diminutiuũ ſi re ſed uoce. Malam quoq; genam dici plynius fatet̃. Ait. n. infra oculos malæ homini tantũ: quas Priſci genas uocabãt iõq; dens ille intimus & ipſi gene affixus genuinus dicit̃: qui qa maxime latet ea re factũm ẽ iam tritum uetuſtate ꝓuerbium: genuino rodere dente. i. latẽter per inuidiam carpere famam alterius.

Generaliter ſignificat oĩa ſimul quæ ſub genere ſunt amplectẽdo: generatim uero per ſingula genera: ſeu magis ꝑ ſingulas ſpẽs. Siquidẽ ſpẽs genera uocamus ut quot ſunt genera arboꝝ: quot ſunt gña uitium: potiuſq̃ quot ſunt ſpẽs: Vergi. generatim diſcite cultus.

Genitrix uide filius.

Genuinus dens uide gena.

Genitiuus oĩs ut actiue aut paſſiue accipit̃. Adde ẽt poſſeſſiue: quod pœnæ ꝑ actiue accipio. Actiue ut ꝓuidentia dei: bonitas dei: paſſiue ut timor dei cultus dei. ibi deus ꝓuidet. & benigne agit: nõ ipſi ꝓuidetur & benigne fit: hic timet̃ & colit̃: ñ timet nec colit: poſſeſſiue ſedes dei regnũ dei. Atq; ut in huiuſmodi oratione intellectus apt⁹ ſuſpitio uxoris. Dubium ẽ de utro loquaris: an de amore: quẽ deus in nos hẽt an de eo: quẽ nos in eũ: de charitate patris in filios an filioꝝ in patrem de ſuſpitione maritali. an de ſuſpitione uxoria.

Gerundia licet a participiis differant tñ ꝓpe inter participia numerari poſſunt. Supina inter uerba. Mariõq; participalia uocata ſunt. Nã &

caſus & genera habẽt: ex quo uerba nõ ſunt: ſed participia ſiue parti-
cipialia. Regũt præterea more uerboꝝ participiorũq;: ex quo nomi-
na non ſũt: poſt ſe inq̃ regũt nõ ante:
Gerũdia differũt a participiis: q᷑ ipſa ſignificant rei adminiſtrationẽ ſi
ne tpe. Illa uero tempus ſine rei admiſtratione. Vt tenet me occupa-
tio iuris dicũdi: gerũdiũ nec tp̃s ſignifico futuꝝ ſed rei admiſtrationẽ
hoc ẽ in iure dicũdo. Rurſus tenet me cura dotis nũandæ. i. quæ nu
meranda eſt particip. ũ eſt futuri ſignificatiuũ ſine adminiſtratiõe rei.
Gerũdia non regũt paſſiue ſed actiue.
Gerũdia nominatiuis carere dñt: uariant̃ itaq; p oẽs obliquos nũeroſ
q; & genera: Nã ut ego ſentio hæc oĩa habẽt in gtõ ut delectatio fruẽ
di principat⁹: fruendæ prouinciæ: fruẽdi imperii. Moleſtia educãdo-
rũ filioꝝ locandaꝝ filiaꝝ: colendoꝝ p̃dioꝝ. Regitq; is gtũs aliquãdo
Cicero. Equidem efferor ſtudio patres ueſtros quos colui & dilexi ui-
dendi in Datiuo. uaco agro colendo. Vineæ paſtinãdæ: nemor. ſuc-
cidendo. In plurali una uox eſt triũ geneꝝ. ut uaco agriſ uineis nemo
rib⁹ procurandis. Qui caſus regimen non habet. abſurdũ ſit nanq;
dicere. Do operam colendo agrũ: uel legendo librum. In Accuſati-
uo: ut eo ad ſalutandũ fratrem: ad ſalutandam ſororem: ad ſalutan-
dũ ſidus: ad ſalutandos fratres ad ſalutandas ſorores: ad ſalutanda ſi-
dera. Quod elegantius dicit̃ q̃ cũ regimine: ut eo ad ſalutandũ fra-
tres: ad ſalutandũ ſorore: ad ſalutandum ſidera. Per alias quoque præ
poſitiones ſimiliter. Sed inter raro habet cum gerundio ſubſtantiuũ
rarius regimen. Vt Liuius libro ſecũdo. Et ipſe inter ſpoliãdũ corp⁹
hoſtis ueruto percuſſus. Et iterum: inter accipiendas de ſuis commo-
dis rogationes. In ablatiuo ſine præpoſitione: ut ſit iniuria fundi do-
mino: uel defringendo ramo: uel ligno incidendo. Res eunt ordine
lite æſtimanda. Ideſt quũ defringit̃ ramus quum incidit̃ lignũ: quu;
lis æſtimat̃. Vel defringendo ramum: incidendo lignũ: æſtimando li
tem. Sed freqnentius uſi ſunt ueteres ablatiuo plurali in tali genere
ſermonis: ut Cicero: Orationem autẽ latinam profecto legendis no-
ſtris efficies pleniorem ideſt legendo noſtra. Nam in ſingulari ſolebãt
ſæpius apponere p̃poſitionẽ ut in cõmittendo prælio.
Gerundii Accuſatiuu cũ præpoſitione non tantum actiue accipi ſo
let: ut tu es idoneus ad diſcendũ: ſed etiam paſſiue: ut hæc res facilis ẽ
ad diſcendum.
Gerũdii Accuſatiuus iungitur frequenter cum ad raro cum in. Item
frequenter cum ob: propter. & inter raro cũm ante. Vt uado ad capi-
endum hoſtem: & in capiendum hoſtem. Ego ueni ob te: uel propter

te redimendum. Inter nauigandum pro in nauigando ſæpe legim⁹. Vergilius: Et inter agendum Occurſare capro cornu ferit ille caueto idem. Namq; ante domãdum ingentes tollent animos. Deniq; cum accuſatiuo fere ſemper iungimus ꝑpoſitionem: præter pauca q̃dam quæ ſunt loco. Conduco. Mando. Curro habeo pro debeo & ſiqua ſunt alia: ut faciendam ſepulturam locarent. i. darent alteri facienda; uel ipſi locarent ſe ad faciendum utrũq;. n. ſignificat: nõ participium eſt: ſed gerundium illud faciendam. Illa autem participia in nomen tranſeuntia: putaui ad te ſcribendum: exiſtimaui hanc rem tractãdã: cenſui tibi illud ſignificandum. i. dignum ſcribi: tractari ſignificari. Gerundii Ablatiuo ſeruit in frequẽter. Cætera rarius. de. ex uel. e. a. uel ab & Cum. In: ut in nauigando in legendo: quod idem eſt quod in ipſo nauigare: uel in ipſo legere. De ut de edendo: de migrãdo de agendo. Quintilianus. Quum præcipere de apte dicendo cœperimus. Etiam cum motu. Cicero ad atticum libro tertio. Tu qd cogites de tranſeundo in epirum ſcire ſane uellm. Ex uel e ut ex defendendo q̃ ex accuſando uberior gloria comparatur. A uel ab Cicero. Ex quo ardeſcit ſiue amor ſiue amicitia. utrunq; enim dictum eſt ab amando. Et alibi: non diſtinguit a non dolendo uoluptatem. Plyni⁹ poſterior. Sermonibus dies tranſigebat: quum a ſcribendo uacaret. Cum: ut Quintilianus. Sed ratio recte ſcribendi coniuncta cum loquendo eſt. Regit autem hic Ablatiuus ſine præpoſitione caſum: ut hos accuſando: illos occidendo. totam ciuitatem labefactaſti. Cum ꝑpoſitione: in etiam regit: ut in tribuendo ſuum cuiq;. Quandoq; uariat genera: ut in colendo agro in paſtinanda uinea: in nemore excidendo. Per de ſimili modo etiam regit. ut Cicero in Tuſculanis. His præſertim cognitis quæ de nihil ſentiendo paulo ante dicta ſunt: niſi dicimus nihil aduerbium nunc non nomen. Et uariatur per genera: ut de accuſatore conſtituendo de collocanda filia. De prædio emendo: per Ex uel e: & a uel ab neſcio an licet dare tali gerundio regimen. Nullum enim exemplum occurſit. Variari autem per genera certum eſt. Cato Ex pſalmatis bibendis ex aluo lauanda. Et abſtineas ab offendenda rep. Sed cauendum ne id uerbum ſignificet motum quale eſſet. Reuertor ab arando: uel ab arãdo aruo. Redeo a ſpectando uel a ſpectandis ludis. Cum ſit dicendum reuertor ab aratiõe uel ab aratione arui: Redeo a ſpectaculis: uel a ſpectaculis ludorum. Per cum uix locum habet talis oratio: ut non participium ſit potius q̃ gerundium: ut ſedeo cum uiro coronando. i. qui coronabitur: non autem qui coronatur.

Gerundia oia quũ ſociata ſunt ſubſtantiuis paſſiue accipiũtur. Diſiũcta uero nõ nunq̃ paſſiue: utiq; ſine ꝑpoſitione & ſine genere in caſu ablatiuo ut apud Vergilium: Aliter uitium creſcitq; tegẽdo hoc eſt quum tegit uitium. Et iterum uritq; uidẽdo fœmina. ideſt quum uidetur fœmina. Quinti. Memoria excolẽdo ſicut alia oia augetur. i. dum excolit: non aũt dum excolit: nec regit caſum: quale foret. Vrit fœmina uidendo a maribus: ſicut dicius uruntur uiri uidendo fœminas. Accuſatiuus quoq; cum ꝑpoſitione non tantum actiue accipi: ut tu es idoneus addiſcendũ: ſed etiã paſſiue ut hæc res facilis ẽ addiſcẽdum quod etiam ſuperius patuit. Quidam non indoctus hac ætate ſcribere auſus eſt. Iam iam urbs in periculo capiendi eſt pro eo qd' eſt iam urbs in periculo eſt ne capiatur: ſiue hoſtis parum abeſt a capienda urbe. Cum ſemper ſine ſubſtantiuo gerundium accipiatur actiue. Aut ſi neutro uenit neutraliter. Hæc Lau. Tu uero in lima aliter leges de gerundiis in Di.

Geſta: uide acta.

Geſtus eſt actio quædam & quaſi ꝑnũciatio corporis: geſtio uero adminiſtratiõ & actio: q̃uis parum in uſu eſt.

Glorioſa uictoria. i. plena gloriæ glorioſus homo. i. affectator gloriæ qualis miles glorioſus apud Plautũ & Teren. Verũ glorioſus qñ honeſtæ ſignificantiæ ẽ pro gloria habente habitionem plenitudinemq; ſignificat. Quãdo inhoneſtæ affectionem: ut dixi.

Gradũ facere: non ẽ trãſitum facere: ſed ad aliquã rẽ gradũ & q̃ſi ſcalã ad alia facere. Ideoq; a qbuſdam dicit gradũ iacere: ut ſi riuum tranſire: ſi in arborẽ feneſtrãue aut tectũ ſcandere uelim: ex ſaxo aut ſcãdo aliqua ue alia re gradũ facio. Quinti. Interim ad ea quæ ſunt potentiora gradum ex his feciſſe cõtenti. Cicero cõtra Rullum. Hũc quaſi gradum quẽdam atq; aditum ad cætera iactũ intelligetis.

Gratum facere ẽ quidam minus: & ꝑpe illud quod obſequi & inſeruire: ut Cicero. Si hunc iuueris gratiſſimũ mihi feceris.

Gratificari ẽ qdam magis: ut deum gratificari hoibus dicimus nõ autem gratum facere. quaſi idem ſit quod beneficia conferre.

Gratulari eſt uerbo teſtari: te gaudere fortuna ac fœlicitate alterius apud eum ipſum: qui affectus ẽ fœlicitate. Non nunq̃ apud teipſum ob tuam fœlicitatem. Ideoq; fere poſtulat datiuũ: ut gratulor tibi ob tuam præturam adeptam: gratulor manibus meis: qbus ut te contingerent datum ẽ. Quinti. q; miſera puella nõ gratulet ſibi: q; illã pauper accuſare iã põt. Poetæ nõ nũq̃ ꝑtereũt dtũm: utiq; quũ fuerit pro nomẽ: q̃ fuit cauſa ut qdã exiſtimarẽt: quoq; ẽ Apuleius: hoc uerbũ:

idem ſignificare quod gaudeo: Oui.i heroidibus:gratulor oecaliam uitulis accedere noſtris.gratulor inq̃ tibi u el mihi uel nobis.Idem tertio de arte.Priſca iuuent alios ego me nunc deniq; natum gratulor. ſubintellige mihi.Et interdum etiã oratores.ut Quint.gratulemur iã ꝙ nulla ciuitas fame laborat.ſubintellige nobis. Dicimus aliquando gratulari pro eo quod eſt gratias agere:ſed non fere niſi diis imortalibus ideoq; proprie idem eſt quod ſupplicare.Si quidem triumphantes in capitoliũ aſcendebãt:ioui optio maxio cæteriſq; diis gratulatũ. Grator in eadem accipiẽ ſignificatione:in qua gratulor: ſed poeticũ hiſtoricũq; eſt. Virg.iuueni germana uiam gratare ſorori.

Gratus & iucundus quo differant:uide iucundus.

Graue ſuapte natura põderoſum ſignificat ut graue ſaxũ graue ſcutũ ꝙ.ſ.grauat nos in ferẽdo:& qđ ægre & cũ moleſtia ferẽ.inde ꝑ abuſioné trãſferimus ad ſenectutẽ:ad morbũ:ad dolorẽ.quia hi qui moleſtiam ex ſenectute morbo cæteriſq; ſentiũt:quaſi onere intolerabili premuntur:quod cupide uelut graue pondus a ſe uellent deponeẽ. Neq; ſolum ad moleſtias corporis tranſlatio hæc fit:uerũ ad moleſtias animi:ut grauis cõtumelia:grauis iniuria:grauis mœror:grauis iactura:quæ aium gñe quodam ponderis premunt.itaq; unus modus eſt que corpi aut animo moleſta ſunt ea grauia appellare.eo ꝙ moleſtia a mole.i.ab re magna magniq; põderis uocitata eſt. Alter mod⁹ eſt ꝙ quẽadmodũ grauia & grandia ſaxa ac graues tunci nõ facile loco mouenẽ:ſed ad oẽm tempoꝝ mutabilitatem hærent ita homines conſtantes ac præditi ſapientia merito per figuram graues nominantur:ꝙ nec precibus:nec minis nec uanitate nec promiſſis ab æquo & iuſto ſummouentur.ut hi faciunẽ quos leues uocamus:qui in ſimilitudinem pulueris ac palearum ad omnem auram uentilantur.

Gregatim:per diuerſos greges.

Gremium eſt intra cõplexum femoꝝ feminũ ue:quo in cõplexu mulieres concipiũt.& per trãſlationẽ gremium terræ appellamus:quũ ſemen ſuſcepit:cõceptũq; retinet:quaſi uiuentem fœtum poſtea paritura.Quare quũ lactanẽ infantes ad ſinum admouenẽ:pueri uero iam facti a ſedẽtibus matrib⁹ utiq; cũ illis blandiunẽ ad gremiũ accipi ſolent: Vt Virg.de cupidine ſub imagine pueri aſcani:hæret & interdũ gremio fouet inſcia dido.Quin etiã matres nutrices ue quũ ſuper genua collocant infantẽ aut extremis ueſtibus repoſitũ & ad uteꝝ uſq; ſublatũ geſtant.in gremio magis q̃ in ſinu tenere aut geſtare dicunẽ ut idẽ de eodem.Et fotum gremio dea tollit in altos Idaliæ lucos. Sinus uero eſt intra pectoris brachiorũq; complexum. Inde ſinus ueſti

um. quales erant tunicæ romanorum. & modo quorũdam religioſorum ſupra cincturã laxitas illa ueſtis quæ Cingulum operit: Littora quoq; curua & quaſi brachiis mare amplectentia Sinus uocam⁹.
Grex ouium. grex caprarum grex porcorum dicitur. grex deniq; generalius nomen eſt. Armentum uero ſpecialius utputa equorum aſinorum mulorum boum camelorum elephantorum & ſimiliũ. licet q dam tantum uelint eſſe boum quaſi ab arando Armenta dicta deinde ſublata tertia littera Armenta.

Abeo. Tantũ habeo polliceri. inquit Cicero ad lẽtulũ. Idem in Catone maiore: neq; eos ſolum conuenire habeo quos uidi ſed etiam quos audiui & legi. Idem in oratore. Audire habeo quid ſentiat. Quod ut ipſe interpretor idem eſt: quod pollicendum conueniendũ audiendũ eſt mihi.
Habere fidem: uide Dare fidem.
Habere gratias. Vide agere gratias:
Habes quæ ſentiam Brute de ratione dicendi. hæc habui de amicitia quæ dicerem. hæc ſunt quæ putaui dicenda hoc tempore. Sunt uerba Ciceronis ad extremum materiæ a ſe tractatæ: quib⁹ & cæteri autores uti ſolent. Quintilian⁹. Habes Marcelle uictori: qbus præcepta dicendi adiuuari poſſe per nos uidebantur. Et iterũ nihil habui amplius: quod in uniuerſum præciperem. Et iterum. Hæ fere ſũt emendatæ loquendi ſcribendiq; partes:
Habui orationem non feci orationem feci ſermonem potiuſq̃ habui Nõ nunq̃ etiam habui. Cicero de ſenectute: Cyrus quidem in eo ſermone quem moriens habuit &c.
Haranaceus ex materia harenæ.
Haud ſcio: haud uelim: frequentius legimus q̃ non ſcio: & non uolo:
Hei & heu ſimile quod optinent: tamen alterum datiuo. Alterũ accuſatiuo iungitur. ut hei mihi qualis erat: q̃tum mutat⁹ ab illo hectore Teren. heu me miſerum. Et fere cũ hmõi ꝓnoibus. Nam cũ alio nomine frequẽtius ꝑ exprobrationem: ut Virg. Heu ſtirpem inuiſam. Aliquando etiam cum nominatiuo: ut idem: heu pietas heu priſca fides: Eheu nulli caſui ſerui. Idem in. B. Eheu quid uolui miſero mihi: Væ quoq; Datiuo. Martialis: Si ſciero: uæ tibi cauſidice.
Herbaceus ex materia herbæ.
Hiare eſt aliquid ſua ſponte & externa aliqua ui diffidere. ut tell⁹ æſtu & ligna ariditate ut nimio calore hiant. Hiſcere uero eſt tantum oris & quidem humani: accipiturq; pro eo quod eſt loq: aut os aperire ad loquendum. Sed fere per negationem. ut coram illo non audere: hi

ſcefet. quid nunc habes quod hiſcere audeas: Ouidius tamē poeticæ dixit. hiſcere nempe tibi terra roganda foret. Cū oratores ſoleant potius dicere dehiſcere. i. deorſum ſe acerire.
Hic ſpatio ꝓpinquiore. Is uero lōgiore intelligit̃. Multis tamē in locis utrūq; locū habet. Vt q̄ præfert uirtutē diuitiis. hic ſane fortis eſt. Vel per compoſitionem. ut quæcūq; mulier adultera. eadē uenefica eſt.
Hypotheca uide pignus.
Hoc magis. & eo magis. idē ē qđ teneo magis. item. Q uo magis idē eſt quod quanto magis. Hoc cōpoſitū cū præpoſitione ad ſignificat ꝑterea ut apud Saluſtiū. Cognoueram paruis copiis bella geſta cū opulentis regib⁹. Ad hoc ſæpe fortunæ uiolentiam toleraſſe facundia græcos ſcientia belli gallos ante romanos fuiſſe.
Holitor ē q̄ hortum holerum exercet. quē nō nulli hortulanū uocāt.
Holus qd ſit uide hortus.
Homo prudens ne dicam ſapientē meli⁹ q̄ ne dicam ſapiens: Cicero pro Deiotaro. Crudelis caſtor ne dicam ſceleratū & impiū & hoc ſubſtantiuo præcedente. Secus autem ſequente. quale eſſet. Crudelis ne dicam ſceleratus & impius caſtor. Et prudens ne dicam ſapiens homo. In priore enim modo ſubintelligitur eum. ſic Crudelis caſtor ne dicam eū ſceleratū & impium. In aliis caſibus non eſt hæc diuerſitas. ut idem. An ſperaſſet hoc uiua milone ne dicam conſule. uel an ſperaſſet hoc uiuo ne dicam conſule milone.
Hordeaceus ex materia ordei.
Horrearius cuſtos exercitor ue horrei.
Hortus in ſingulari pluraliq; ꝓ hortis holitoriis accipit̃. i. holera producētib⁹ ē. n. holus oīs herba ſatiua q̄ ueſcimur. & cuius foliis & caule in eduliū utimur. Horti uero in plurali arborib⁹ cōſiti dn̄r. & amœnitatis uoluptatiſq; cā pati. in ſupiore igr̄ ſignificatione dicim⁹ Vnū hortum. duos ternos hortos. In poſteriore unos. binos. ternos. hortor. niſi alicuius autoritas aliud ſibi uendicauerit.
Hoſpites ſūt. tā q̄ in priuato alicui⁹ hoſpitio ſūt. q̄ q̄ in publico. qđ diuerſoriū uel tabnā meritoriā appellam⁹. tā q̄ r̄cipit q̄ q̄ r̄cipit̃. uñ oui. nō hoſpes ab hoſpite tut⁹. Ci. ꝑ dextrā iſtā. q̄ hoſpes hoſpiti porexiſti
Hoſpitales homines q̄ amore non precio hoſpitium ſuum cōſcant.
Nam hoſpes. proprie uocat̃ ille receptor q̄ priuatim & amicitiæ cauſa recepit. Cicero. fuit mihi cum illo uetus hoſpiciū. i. amicitia familiaris uel mihi hoſpitandi apud illum uel illi apud me.
Hoſpitium & priuatum & publicum dicit̃.
Hubertim idem eſt quod copioſe.

IAm eleganter uſurpari ſolet: Aliqñ q̄ſi ꝓ tūc: ut Quintili.
Quod ſi ſatis prudē et ea uiderit: iā prope cōſumata fuerit
pcipientis opera: Aliquando p̄terea ſignificat quaſi nod⁹
quidam inter ſententias: ut Vergilius. Iam uarias pelagi
uolucres. Idem efficiet iunctum cū uero: Iam uero urbibus conſtitu-
tis & cætera. Iam iā de futuro palam ē quid ſignificet. ut iam iā aderit
Et de præſenti licet ad futurum reſoluatur. Iam iamq́ manu tenet: &
premit haſta: quaſi nunc nunc tenebit. Non nunq̄ figurate per indi-
gnationem miſerationem ue accipitur. ut idem Virgili. Iam iam nec
maxima Iuno: nec ſaturnius hæc oculis pater aſpicit æquis. Quintili.
Iam iam malo ueneña ferrum ſubitos ictus improuiſamq́ mortem.
Per miſeratiōnē uero Saluſtius in Iug. ſic: Iam iam animo meo cariſ-
ſime frater q̄q̄ tibi immaturo & unde minime decuit uita erepta ē tñ
lætandum magiſq̄ dolendum puto caſum tuum. Per exhortationem
quoq́. ut apud Quinti. Iam iam cōmilito quicunq́ caſus manet: etiā
ſi te impator dānaturus ē habēs ſolatium: ſatius eſt q̄ a patre occidi.
Ianua parietis eſt ac domoꝝ. Porta uero murorum munitionūq́ atq́
caſtrorum: Murus autem & paries quo differunt uide.
Idem eadem idem: quaſi pro etiam poni ſolet: ut Cicero. eſt huic con
iuncta beneficentia: quam eadem uel benignitatem: uel liberalitatem
appellari licet: ideſt quam etiam.
Identidem frequenter.
Id ætatis Cice. dixit: Scipio aphrican⁹ id ætatis atq́ his reb⁹ geſtis. illd̄
Id ætatis idē eſt qd̄ ea ætate: ſicut dicimus decē annis uixi & more græ
co decē annos: quā honeſtiorē locutionē Serui⁹ putat. Vel aduerbia
liter ponit̄: Vel ſubintelligitur habens: uel agens: uel natus id ætatis.
Igitur: uide ergo.
Ignotus & paſſiue & actiue legitur. Quintilianus: Ne quis tamē erret
ignotus: non eſt filii mei nouerca. ſed mater. ignotus dixit pro ignorās
& pro hoſpite & alieno non pro ignorato.
Ilignus ab ilice poſſeſſiuum.
Immigrare: uide commigrare.
Impleo & Refercio & ſimilia uerba ablatiuū ſine p̄poſitione poſtulant
ut impleui nauem frumēto: & referſi apothecā uino: Et tamen aliquā
do addimus illam p̄poſitionē de: ſic: impleui nauem de omni gñe fru
mēti: Et referſi apothecā de uaria natura uinorum. uix auſim dicere i
pleui oī genere frumēti. & referſi uaria natura uinorum. Cicero de ora
tore: Quærebat cur de ꝓhemiis & de epilogis & de huiuſmodi nugis
ſic enim appellabant referti eſſent eoꝝ libri. hic nequaq̄ licuiſſet ſine

præpoſitione loqui. Nō enim libri illi referti ſunt proœmiis & epilo-
gis ſed præceptis ꝓœmiorꝝ & epilogorꝝ. Sicut in ſupioribus nō ē na-
uis impleta omni genere frumenti: ſed frumēto omnis generis. Neq;
apotheca referta omni natura uinorum: ſed uino omnis naturæ.
Impleo gntō & ablatiuo iungit. Liuius: ipſe multitudinē quoq; quæ
ferme regenti eſt ſimilis religiōis iuſtæ ipleuit. de ablatō patuit ſupra.
Impendere: uide appendere.
Imperioſi populi: hoc ē latum imperium poſſidētes. Imperioſus ho-
mo oſtentator imperii in exercenda ſæuitia qualis Torquatus apud
liuium qui filium ſæuitia ob imperium contemptum occidit. Vnde
imperioſus appellatus eſt. Verum imperioſus quādo honeſtæ ſigni-
ficantiæ eſt pro imperio habente habitionem plenitudineq; ſignifi-
cat. Quando inhoneſtæ affectionem.
Impono tibi hoc oneris notum eſt: quid ſignificat. impono tibi idem
quod decipio te. Quintilianus. Spes tibi perpetuæ laudis impoſuit:
Vnde impoſtores dicuntur: qui alios uerbis pollicentibus incantatio
nibuſq; ſeducūt ac decipiūt.
Imputare: uide exprobro.
In æs inciſæ ſunt litteræ: uide in marmore:
In animo eſt: uide Cordi eſt.
Incedere eſt ambulare: Inde inceſſus ſiue tardus ſiue feſtinus: ſiue cō-
motus: incompoſitus: imoderatus. proprie tamen ſublimior quidam
& faſtum præ ſe ferens. Vergilius Regina ad templum magna ſtipā
te caterua inceſſit. Et iterum: & uera inceſſu patuit dea. Quod ſeneca
quodam loco declarat. Tenero ac molli paſſu ſuſpendimus gradu3:
nec ambulamus ſed incedimus.
Inceſtus uide Adulterium.
Inciſim ideſt minutatim.
Incola qui in alteri⁹ regione habitat: & in aliena ciuitate: atq; rep. Inq
linus qui in alieno priuato. proprie tam̄ in cōducto ſiue i urbe ſiue ru-
ri. Rurſus icola ita differt ab Accola: q incola q in loco: Accola q ad
locum hitat. iōq; qcūq; iuxta aqs ſūt: Accolæ dñr. nec refert in ſuo an
in alieno ut Accola uulturni. accola padi. At q i montib⁹ domos ur-
beſq; poſitas habent. incolæ dicuntur. Qui iuxta montes Accolæ.
Incumbo ſtudiis & incumbo remis. Verg. ualidis incumbite remis in
cumbo in ſtudia & ad ſtudia. Sed non incūbo in remos & ad remos.
Incuria. i. negligentia.
Incuſare: uide accuſare.
Indicere. uide edicere.

In diem aliud multo eſt in dies.

In diem plerūq; cum hoc uerbo uiuit iungitur. Quintilianus. Nō ut fere uolucres præſentis modo cibi memores in diem uiuunt duraturos hyemi reponere uictus. Aliquando ſed raro cū alio iungitur uerbo. ut Saluſtius: Panē in diem mercari. quaſi dicat præſentis diei habere rationem: nihilq; cogitare de craſtino.

In dies eſt idē quod quottidie: ſed ꝓprie cū quodā incremento. ideoq; plerūq; cum comparatiuo: ut Cum indies malum arctius p̄meret. Et quum in urbem infinitum malū ſerperet: idq; manaret in dies latius: Etiam ſine comparatiuo: ſed tamen per uerbum ſignificās incrementum. ut liuius. Creſcente in dies multitudine.

In horā & in horas eandē dr̄iam habēt: quā in diē: & in dies Cicero i philip. hæc q in horā uiuunt: non mō de fortunis & bonis ciuiū ſed ne de utilitate qdē ſua cogitauerunt. Verg. Gallo cuius amor tātum mihi creſcit in horas. Quantū uere nouo uiridis ſe ſubiicit alnus.

Indoles eſt non ſolum in pueris & adoleſcentibus ſignificatio futuræ uirtutis. ut Quint. in primis annis laudaret indoles. Cicero. Vt enim adoleſcentibus bona indole ꝑditis ſapientes ſenes delectant. Et Valerius. Titulū de indole fecit: nō tm̄ puerorū adoleſcētiūq; exēpla repetens ſed etiā in uiris: & quidē præſentis uirtutis. ut idē Cicero de offi. in quibus eſt uirtutis indoles cōmonent. Lucanus indole ſi dignum latia ſi ſanguine priſco Robur ineſt animis: indole inquit quaſi generoſitate quadā uirtutis atq; animi: Liui⁹ ad malā quoq; ptē: & ad muta atq; inaiata trāſfert loquens de annibale. Si cū hāc indole uirtutū ac uitiorum triennio ſub aſdrubale īpatore meruit. Et alibi: ſicut i frugibus pecudibuſq; non tantū ſemina ad ſeruandam indolem ualent: quantum terræ proprietas cæliq; ſub quo aluntur &c.

Indulgentiā uulgo nūc accipiunt ꝓ uenia ut indulgentiā tibi de⁹ tribuat Vel de⁹ tibi indulgeat. qd̄ qs neget dici nō latine. indulgere. n. ē cōcedere: & ut ſic dicam obſequēter delicateq; tribuere Cui⁹ rei admoneri certe debuerāt illo trito uerſu neſcio cuius: ſed certe inter minutos autores latiniſſimi. & quo mille annis nemo carmē ſcripſit elegātius indulgere gulæ noli quæ uētris amica eſt. Quintilianus. Mollis illa educatio: quā indulgentiā uocam⁹: neruos oēs & mētis & corporis frangit. nō ergo indulgētia pro uenia accipiēda eſt. Eſt. n. uenia remiſſio culpæ. ut idē peccaui & ueniā peto: & errare hois eſt: & ignoſcere patris. Melius q e cōtrario Veniā ꝓ indulgētia accipiunt. Vergil. orātes ueniā: & templū clamore petebāt. Et Cicero ꝓ archia. Dabitis mihi hanc ueniam: ideſt indulgebitis concedetiſq; hoc ſi forte pecca-

uero. Et cũ uenia tua dixero: hoc eſt ſiqd erro tamẽ cum pace tua & ut iſti loquunt̃ cũ licentia tua dixero. Frequenter legimus facio tibi poteſtatem eundi & redeundi: quẽ in modũ mallem ego dicere: q̃ do tibi licentiam. porro dare poteſtatem plus eſt q̃ facere poteſtatem eſt enim dare poteſtatem re alterius arbitror committere.

Induſtrius ab induſtria habemus non autem induſtrioſus.

Inelaboratum dicitur: quod non artificio ſatis excultũ eſt. illaboratũ uero quod ſine labore uidetur factum. illud uitio dari ſolet: hoc laudi

Infenſus uehementer iratus: & odium gerens.

Infeſtus uehementer moleſtus atq; in aduerſum uadens: inde infeſtat̃ incurſibus crebris moleſtia afficere. Et ſigna infeſta quæ in aduerſum tendunt: hoc eſt uexilla non hoſtem euntia. ut moleſtiam inferãt: Moleſtare autem rarius inuenitur q̃ infeſtare.

Inficiatoris ſignificat̃ q negat ſe uel debere quod actor petit: uel commiſiſſe quod accuſator obiicit: unde ſtatus Cõiecturalis dicitur inficialis in quo ſemp̃ reus infciat̃. uel inficias it. inficiari enim & inficias ire eſt uerbo negare. Nam negare eſt aliquando & facto. Vt Vergilius.

Sed quis fortuna negarat in patriam reditus.

Inficias nomen habet ſolum accuſatiuum caſum. & eo is it uerbum. ut inficias eo. pro nego.

Infidus cui non eſt fidendũ. a fido deſcendit quod habet primam longam. Siue fido a fidus. perfidus uero dicitur qui fidem uiolat. idq; a fides deſcendit. quod habet primam breuem. ideoq; hæc duo adiectiua uario accentu efferuntur.

Infinitiuũ q̃dã orões magis poſtulãt. q̃dã Gerũdiũ q̃dam utrunq; adiectiua magis ĩfinitũ ſiue actiuũ ſiue paſſiuũ ſubſtãtiua gerũdiũ gtĩ dũtaxat caſus. Nã de accuſatiuo mox dicã. Tu es dign⁹ hr̃e opes. & es dign⁹ honorari. Tu es læt⁹ & bñ ualere. & tu es læt⁹ me honorari. Rurſus tp̃s eſt gaudendi. loc⁹ eſt expoſtulandi. cõmoditas eſt alloquendi. Participia aũt & multa adiectiua a uerbis deriuata utranq; formã ſibi uẽdicant. Sed pticipia iũcta ĩfinitis dñt ſeruare ui pticipiorũ. iũcta gerundio uim nominũ. Timẽs nauigare & nauigandi cupiens diſcere & diſcendi. Doct⁹. pit⁹. prõpt⁹. cõſuet⁹. cantare. & cantãdi. Timidus. cupid⁹. auid⁹. nauigare. & nauigandi. Nam illud admonitione nõ indiget. Optima res ẽ agricolare recte dici. Optima res eſt agricolandi. dici nõ recte. qa ſic illud reſoluit̃. Agricolat̃ ẽ optima res. hoc reſolui ſic nõ põt. Agricolãdi eſt res optima. Niſi forte dure & aſpe ſic. ipſa. n. res agricolãdi ẽ optima: Quare illũ nõ ꝓbauerim q dixit. Non eſt mihi opus reſpondendi. cũ eẽt dicẽdũ reſpõdere. ut ſit ſuppoſitum me re

ſpondere:opꝰ uero appoſitũ. Idẽ habeo a patre mãdatũ cõueniẽdi te latine dr̃. Mandatũ ẽ mihi a pr̃e cõueniẽdi te: dr̃ non latine: quia mandatũ hic uerbũ ẽ: unde nõ põt regi huiuſmõi gerundiũ. Illic uomen ſubſtantiuũ: unde regitur gerũdii gtũs. Niſi in utraqꝫ orõne exceptõe utaris. In prima qdẽ: ut ſic intelligas habeo a patre mãdatũ cõuenire te. ſ. hoc ipſum cõuenire te. In ſecunda uero: ut mandatum ſit nomen nõ uerbũ aut participiũ: qſi mandatũ adeſt mihi. Ad quam tergiuerſatiõnẽ cõfugere nõ poterit qſpiã in talibus exẽplis: habeo in tabulis publicis a patre mandatũ conueniẽdi te: hic nõ poterit dicere conuenire te. Itẽ ẽ mihi iunctũ ac mandatũ cõuenire te: ubi dicere non poteris cõueniendi te. Cicero tamen ad uxorẽ nouo quodam modo locutus eſt. Cum in aĩo haberem nauigandi: pro eo qd̃ eſt nauigare. ut libro. I. de diuinatione. haberetqꝫ in animo nauem conſcendere. Itaqꝫ ſubintelligitur propoſitum ſiue uoluntas ſicut in illo ſit apud eundem. Cũ illius diei mihi uenit in mentẽ. & alibi: nõ minus ei uenit in mentẽ poteſtatis q̃ æquitatis tuæ. Vbi quidam uolũt accipi gtũm pro ntõ. Mihi potius placet ſubintelligi cõditio: ſtatus qualitas illius diei tuæ poteſtatis: tuæ æquitatis: aut aliqd ſimile: Ita hic propoſitũ ſiue uolũtas ut ſit cũ habet in aĩo propoſitũ nauigãdi. Venio nunc ad accuſatiuũ gerundii. Dicimꝰ itaqꝫ. Induxi te ad nauigandũ: non autem nauigare niſi more græcoꝝ: qui cum carent gerundio funguntur infinito cum articulo raro ſine eo: licet nunc quidã frequẽtiſſime utantur. Vt non ueni ſoluere legem ſed adimplere. pleriqꝫ eruditorum dixiſſent: non ueni ad ſoluendam legẽ: ſed ad implendam. quos & ipſe nũc imitor: & imitandos omnibus arbitror. ſed ad rem: Vocaui te ad currendũ. non currere: Sto ad p̃dandum non prædari: Sedeo ad audiendũ non audire Vado ad uenandũ non uenari. Rurſus iuſſi te arare non ad arandum. Cogito inſidiari nõ ad inſidiandũ. Timeo ædificare nõ ad ædificandũ. Quædaꝫ uerba cum utroqꝫ conueniunt: hortor te ſtudere: & ad ſtudendũ. Flagitor reſpondere & ad reſpondendũ: paratus ſũ ſcribere & ad ſcribendũ. ego ſum aptus pugnare & ad pugnandũ. ille eſt idoneus militare & ad militandum. Quæ omnia rara ſunt. Nam pleraqꝫ huiuſmodi accuſatiuum poſtulant. Vt bonus utilis commodus malus inutilis incommodus ad militandum.

Infra. uide intra.

Ingenioſus qui habet in ſe uehementiam ac copiam ingenii.

Ingenui ſunt: qui libera matre nati: nec poſtea ſerui facti ſunt.

Ingredior nunc ad locũ ſignificat: ut ingredior foꝝ uel i forum. Nũc in loco quod ẽ ambulo & icedo. Cicero. lib. v. ad atticũ: Si dormis ex-

pergiſcere:ſi ſtas
Ingurgitare:uide obruere.
Inhibeo ē re iam incepta. Prohibeo uel generale ē: uel ante rē inceptā uetat enim ꝓhibeo nequid facias uel neqd incipias. Inhibeo uero ne pergas ire: deſiſtaſq; ab incepto. Vergi. Hoſpitio ꝓhibemur harenæ: idem parcite iam rutuli & uos tele inhibite latini.
In horam & in horas dictū eſt ſuperius ibi in dies.
Inimus gratiam nobis alicuius dicit. non autē inimus amorem aut beniuolentiam: ſed conciliamus: nec conciliamus gratiam: ſed inimus. Quarū oium orationū eadē fere ſentētia ē ac ſi hoc uerbo uterer comparo uel cōtraho. niſi ꝙ inire gratiam eſt magis fauorē comparare: q̄ amorem ut apud Quintilianum: Quin etiam hoc timeo ne ex eo minorem gratiam hic liber ineat: pleraq; non inuenta per me ſed ab aliis tradita continebit. Dicimus item ineo rationem: ineo fœdꝰ: ineo pacem: ineo ſocietatem: ineo bellū: ineo pugnam: ineo uiam: qſi capeſſo atq; ingredior: qd nō fere niſi in re montoſa ſiue grādi graui ue dici ſolet. Nā nō ita recte loqor ineo prandiū cœnāq; ut ineo cōuiuiū. Vñ principiū rei maioris initium uocat: ut initiū rationi: Et huius uerbi participiū abſolute poſitū ſine regimine maioribꝰ rebꝰ adhibetur: ut ineunte pueritia: ineūte adoleſcentia: ineūte ætati. ineūte uere. ineūte æſtate: ineunte hyeme: ineūte anno nouo: nō aūt ineūte dormitiōe in euute conuiuio: ineūte die: ineūte nocte: ſed incipiēte.
Initium uide inimus.
Iniurioſus ſemꝑ actiue ab autoribꝰ accipi ſolet ꝑ eo q iniuriā facit.
In manu eſt: & in manibꝰ eſt utrūq; accipit ꝑ eo qd in poteſtate ē: Cicero non eſt iſtuc in manu mea: & filius in patris & ſeruus in domini manu eſſe dicit. Vnde mancipiū & manumiſſio. Lucanus in manibꝰ ueſtris q̄tus ſit cæſar habetis. Saluſtius. Victoria in manu uobis ē uiget ætas animus ualet &c. Etiam dicimus in manibus ē in alia ſignificatione ꝑ eo qd eſt inter manus eſt. Cicero in catone maiore ſeptimꝰ mihi liber originū eſt in manibus: oia antiqtatis monumenta colligo.
In marmore inciſæ ſunt litteræ: in gemma in lapide: in ligno: non aūt in marmor: in gemmam: in lapidem: in lign m e d uerſo in æs. non i ære. ita enim apud omnes autores q̄tum inueni ſemper ſcriptū eſt.
Hæc laurētius. Tu autē uideto limam.
In mentem uenit mihi occurrit mihi. Succurrit mihi. Subit mihi pro accipi ſolēt. Sed hoc ultimū frequēter quoq; ad miſerationem. Ver. Subiit cari genitoris imago. Subiit deſerta creuſa: ubi nequaq̄ decuiſſet in mentem uenit de caro genitore. & de creuſa deſerta. iungit etiam

hoc uerbum accuſari ſuo:ut curtius ſera pœnitentia ſubiit regē.
In morem uide inſtituta.
Innocuus:inq̄t ſeruius:eſt cui nō nocet:innoxi⁹ q non nouit nocere.
Vergi. donec roſtra tenēt ſiccū:& ſedere carinæ oēs innocuæ. Sed nō
eſt accipiendum ꝙ ſederūt tales ut eis nihil noceret:ſed uel more poe
tico ꝙ nihil peccauerūt:quaſi innocentes homines:nocentes enim ſūt
q̄cunq; ab honeſto recedūt etiam ſi nemini noceant:uel q̄a nō nocue
rūt neq; ſibi ipſis:neq; uictorib⁹ ac nautis.
In primis potens:ideſt inter primos ſi de maſculino loquaris. Si de fæ
mina inter primas. Si de neutro inter prima. At ſi defuerit adiectiuū
utiq; accipiet in neutro quale eſt illud Vergilii: in primis uenerare
deos. Niſi ſi tale:quale apd̄ eūdem. In primis regina quietū. Accipit
in teucros animum ubi inter primos accipiendum eſt:aut inter pri-
mos & inter primas.
In primis doct⁹ dicit:nō in primis doctiſſimus. ne duas res ſuperlatio
nem habētes coniūgamus. Idem ſentio de inter primos & cū primis.
licet Saluſti⁹ ſi modo codex nō ſit mendoſus aliter dixerit. Ac ſane ꝙ
difficillimū eſt in primis & prælio ſtrenuiſſim⁹ erat:& bon⁹ conſilio. ſi
milia his ſunt in paucis. Cū paucis inter paucos. Inter ſup omnis an̄
alios. præter cæteros. ſed hæc & ſi poſitiuo frequenti⁹ gaudeāt. tamen
nonnūq̄ patiūt ſuperlatiuū. ut Ply. lib. xxxvi. De uſu abſynthii cōue
nit dicere habere facillime atq; inter paucas utiliſſime. Vergi. lib. ix.
petit ante alios pulcherrimis oīs Turnus auis atauiſq; potēs.
In rem præſentem. uide in præſens.
Inquilinus. uide incola.
Inſtar montis equum diuina palladis arte. inſtar Seruius ait ad ſimi-
litudinem. Quid ſimilitudinis equo ad montē. ꝙ ſi ēt ſimilis eēt, non
tamē eū magnū potius q̄ paruū eē ꝙ Verg. ſenſerit itelligerem⁹ Ar-
chimedes ille geometric⁹ globum ad ſimilitudinem cœli fabricatus
eſt in quo effigies cœli aderat. magnitudo non aderat. Idem fit de ta-
bula illa depicta ad ſimilitudinem orbis terrarꝫ. quam non auſim dice
re depictam inſtar orbis terrarꝫ. Neq; alia multa huiuſmodi ut inſtar
Antonii ambulas. inſtar patris ſcribis. inſtar languida ſedes. ſed ad ſi-
militudinem. uel in modū uel in morem. uel tanq̄ & ſimilia. inſtar po
tius ſignificat ad eq̄parationem uel ad menſuram. ut apud eūdē. Ver
gilium. Argolici clypei aut phœbeæ lampadis inſtar. Cicero exame-
trorum inſtar uerſum.
Inſtituta & inſtitutiōes differunt inſtituta enim ſunt mores cōſilio &
ratione ſumpti. Nam mores bonos & malos dicimus. & in morem.

Ideſt ſimilitudinē ut in morem leonis in morē ſtagni placidæq̧ paludis inqt Verg. Inſtitutum autem bonus mos: ut faciam meo inſtituto: licet inſtitutum non nunq̄ ſignificet inceptum propoſitum ab inſtituo quod eſt incipio.

Inſtituta uero inſtituetam dicere boni mores ſunt conſilio & ratione ſumpti apud Valerium max. Titulus eſt de inſtitutis antiquis quaſi de moribus antiquis.

Inſtitutiones ſunt p̄ceptiones: quibus inſtituunt̄ & docent̄ homines ut libri a Quintiliano & Lactantio multiſq̧ aliis autoribus inſcripti de inſtitutione oratoria: ſiue alio nomine atq̧ materia.

Inſtituo: uide inſtituta.

Inſtratum Vulpianus inquit omne ueſtimētū contineri quod iniiciatur. equoꝝ quoq̧ operimentū inſtratū uocat̄.

Intentio non pro uolūtate atq̧ propoſito accipitur: ſed pro contētione: ut intentio nerui in cithara: aut in arcu: qui quo magis intenditur eo uehementiorem uel ſonum uel ictum efficit: quo magis relaxatur: eo remiſſiorem.

Inter agendū: inter actionem in agendo.

Inter cœnandū inter cœnam: in cœna: ſuper cœnam: inter conſulendum ſiue conſultandū: inter conſilia: ſiue conſultationes: in conſulēdo: ſiue conſultando.

Interdico tibi aqua & igni nō aūt interdico tibi aquam & ignē. Neq̧ interdico te aqua & igni. illud aūt tribus modis in paſſiuū mutabitur. Vnus eſt tibi interdictū eſt aqua & igni: quod eſt frequentiſſimū. Alter hic aqua & ignis tibi interdictus eſt. Terti⁹ hic tu interdict⁹ es aqua & igni: ſed tamē hic modus eſt cæteris rarior.

Intereſt: uide cuius. Vide etiā mea. Vide quoq̧ magni & tanti.

Intercedit mihi tecū amicitia: intercedit tibi cū illo affinitas: icercedit ſibi mecū neceſſitudo. Hoc eſt amicitia affinitas: neceſſitudo īter nos eſt media q̄dam: quæ non conciliat. Tribuni interceſſerūt: cœpio intercedit Cato interceſſit. hoc eſt in mediū ſe uerbis & ui oppoſuit.

Interrogo nocēdi gratia adhibet̄. Percontor uero arguendi. Sciſcitari: ut ipſa uox indicat ſciendi cauſa interrogare eſt.

Intra & infra differunt: q̧ intra ad numeꝝ & ſpatiū refert̄: ut infra uiginti dies: & intra muros. Non aūt infra uiginti dies: uel infra muros infra ad dignitatem & ad locum: ut infra dignitatē meam eſt: & infra tectū ideſt ſubter tectū. Deniq̧ intra habet relatiuū extra infra uero ſupra. Subter quoq̧ Relatiuū ſuper.

Introcludo in interioribus claudo: ſi reperitur.

Intercludo te:iter tuum impedio:& quaſi iter cludo. Verg. interclu ſit hyems & terruit auſter euntes. Cicero. Qui iter pœnorum cadaueribus corporum ſuorum intercludēdum putauerūt:qua ratione etiam dicimus interſepio.
Interuertere:uide inuertere.
Inuenire:uide excogitare.
Inueteratus ab inueteraſco deſcēdit:habetq́ ſignificatiōem nec actiuam plane nec paſſiuā ut complacitus:
Inuertere ē quaſi in cōtrariū uertere:ut interiora ueſtis aut pellis:aut aliarum rerum exteriora facere:ꝑpoſtere q́ uerba ꝓnūciare:ut pro lauo: Vola. Et interuertere eſt rem aut cōmo datam:ut depoſitam aut creditam callide:doloq́ ne domino reſtituaẗ efficere.
Inueſtigo & ꝑueſtigo nō ſolū q̄ro:ſed & q̄dem frequētius q̄rendo inuenio. Vt ſit ueſtigio quæro:inueſtigo & perueſtigo quaſi acqro. Ductū eſt aūt hoc uerbum a ueſtigiis tanq̄ ſignis idiciisq́ q̄bus ad rei noticiam peruenimus.
Inuicem mutuo. Quinti. in declamationibus:inuicem ſuſtinētes iuicem innixi:ideſt alter alterum ſuſtinēs & uterq́ alteri innitens inuicem quoq́ e diuerſo uel e contrario. Quinti. Qui ſi nihil inuicē præſtent:indigni fuerūt defenſione. Plynius poſterior:habes urbanas inuicem ruſticas ſcribe.
Inuidia p̄ter illam ſignificationem nota eſt uel dicto uel facto in alterū maliuolentiæ cōciliatio. ut ſi q̄s referat oſtendat ue calamitates ſuas:ut aut ori calamitatum odiū cæterorum cōcitet:& hoc uocaẗ inuidiā facere uel uocare aut adducere in inuidiam:inde inuidioſa res q̄ atrocitatem facti augens inuiſum illud uel illius autorem facit. Et inuidia quaſi atrocitas uel detractio:in quā ſignificationē accipio illū uerſū. Inuidiam nimio cultu uitare memento.
Inuidioſus paſſiue accipiẗ. Ille enim ſignificaẗ:cui habeẗ inuidia:non is qui inuidet:hoc paſſionem ſignificat utiq́ cum a uerbo uenit ſecus quum a nomine.
Iocus eſt in uerbo:ludus in facto. Vtrūq́ tn̄ patiẗ exceptionem:ut Iuuenalis. Quoties uoluit fortuna iocari:nō. n. de uerbo intellexit:ſed de facto. & Ouidius. Mille face eſſe iocos:turpe ē neſcire puellam ludere ludēdo ſæpe paraẗ amor. iocos ꝓ ludo & ipſe poſuit:ioca quoq́ pro iocos nō nunq̄ legimus. Cicero ad atticum:itaq́ ioca tua plena facetiarum:e diuerſo ludus pro iocus horatius. Sed tamē amoto quæramus ſeria ludo hinc ludere ꝓ iocari frequēter inueniẗ. Plynius:Ludere me putas ſerio peto ludere dixit ꝓ iocari:& ſe non ioco agere:ſed

ſerio: q̄ duo cōtraria eē: Quint. autor. ē in gens. locū uero accipimus qđ ē cōtrariū ſerio. Ludere ēt dicit̃ uerſibus ſcribere: ſed non fere niſi in opuſculis: qualia ſunt epigrammata: & hæc opuſcula dicunt̃ luſus. Alludere aūt qd ſit uide in. A.

Iſte & ille ſi audire Priſcianū uolumus hoc differūt: ꝙ iſte ſpatio propinqore. Ille aūt longiore intelligit̃. Cuius auctoritas plurimos in errorem induxit: q pro iſtud dicūt illud. Velut ſi ad hoiem longe poſitum ſcribas: ſi qd noui in illa urbe eſt: mihi notū facis: ꝓ eo quod eſt in iſta urbe: qđ non mediocre peccatū eſt. Nam de me loquens dicere debeo: hoc caput hæ man⁹: hæc ciuitas. De te uero: iſtud caput iſte manus. iſta ciuitas. De tria aūt pſona: illud caput: illæ manus: illa ciuitas: Cicero in Antoniū: remoue paulliſper illi gladios. Vnde naſcuntur aduerbia iſti: iſtinc. iſtac. ſtuc. iſtorſū. iſto. Vt idem ad Lētulū. Qui iſtinc uen ūt aiūt te ſuperbiorem eſſe factum. ideſt qui ab iſta prouincia in qua agis huc in italiam romamqꝫ uenit. Aliquando iſte accipit̃ pro hic. ūt Quinti. iuuenis iſte de quo ſūma in reb⁹ humanis mōſtra fingunt̃. Et iteꝝ: hic iuuenis patris ſui hæres ſolus inuent⁹ ē: ille quoqꝫ nonnūquam per dignitatem aut per præminentiam ponit̃ indicans eſſe qđ omnes habeant noſſe: ut Alexander ille magnus: ille cenſorinus Cato: Architas ille tarentinus.

Iſtrio q perſonatus in ſcæna tragœdias agit comœdiaſqꝫ uoce & corporis geſtu: Min⁹ q uel intra uel extra ſcænam geſticulationes q̄ſdam exercet imitaturqꝫ mores hominū ac naturas præſertim obſcæne. Nā minoꝝ ſcriptores res obſcænas & amores tractant Iſtrionis nomē primū e tuſco quodam hoie tractū eē. T. Liuius ac Valerius maximus autores ſunt: Mimus e græco uenit a Mimeome quod ē imitor. Mimi aūt tam hoies quā poemata uocant̃.

Ita pro ſic: ut Quin. Sed hæc eloq̄ndi p̄cepta ſicut cognitiōi ſūt neceſſaria: ita n̄ ſatis ad uim dicendi ualent &c. Accipit̃ ē ita ꝓ ualde: ut Cicero. Nec ita multo poſt edictū bruti affert̃ & Caſſii Quin. Nec res ē ita magni tēporis ac laboris. De ita uide ēt Vt.

Iter facere. uiam facere: uiam munire.

Iter facere: & iter habere differūt: iter facere ē ut imperiti loquūt̃: itinerare: ut periti ingredi: iter aut uiam Viam facere ē proprie ubi nō erat uia ac tranſitus aperire. Munire uiā ē repurgare: reficere ac ſubſternere interdū lapidibus: quales ſunt uiæ romanæ: ſilicibus ſtratæ: iter habere eſt iter aliquem eſſe factuꝝ. Cicero. Et ꝙ ille in Sardiniam iter habeat.

tidem & item ſignificant id quod ſimiliter.
Iubere frequenter idem eſt: qđ imperare: ut Qui. pater me iuſſit: hic tñ annotandũ eſt: ꝙ ſicut eleganter dicim⁹: impero mihi: ita nõ elegã ter dicas iuſſi mihi: dicim⁹ præterea per unũ uerbum: facio imperata. Sed iuſſa exequor aut perago & ſi quid eſt ſimile. Dicim⁹ item im pero tibi hanc rem. Sed pater me iuſſit: & iubeo tibi illud. Et ẽt iubere non plane imperare: ſed quaſi hortari ut Quin. Spera tu: Iube ſperare matrem. Cicero: litteris: quas ad me tarracone miſiſti: bene ſpe- ſperare iuſſiſti. Cui ſimile eſt illud Terentii. Iubeo te ſaluere. Vergi. libro. v. reddiꝗ; uiro promiſſa iubebant.
Iocundus & gratus ſic differũt. ꝙ iocundũ proprie in proſperis. Gratus in aduerſis: iocũd⁹ uero non q lætus eſt: ſed q lætitiæ eſt alteri: Vt proſper & ſaluber. Cicero ad Atticũ: fuit mihi ſæpe & laudis noſtræ gratulatio tua iocũda & timoris conſolatio grata. Idem tamen lib. iiii. Inuectiuaꝝ ait. Eſt mihi iocũda in malis: & grata in dolo e ueſtra erga me uolũtas: iocũda dixit quaſi lætitiæ plena & uoluptuoſa: qualis eſt in proſperis gratia: qſi plena affect⁹ & fruct⁹. In iocũdo enim quædam gratia eſt delectationis. In grato uero etiam commodi. Quippe aſpect⁹ roſaꝝ illoꝝ uiolaꝝ florũꝗ; ac ſimiliũ iocund⁹ eſt. Aſpect⁹ plenæ meſſis: hubeꝝ olearum: pinguiumꝗ; pecorum gratus. Et pueritia filioꝝ atque infantia iocundior: adoleſcentia uero ac iuuentus gratior: utpote uilior.
Iugerum in ſingulari ſcđæ eſt declinationis: in plurali tertiæ. Non ãt ut ait Priſcianus iuger iugeris. Cum omnes dicant in ſingulari: iugerum & in plural iugeribus. Significat aũt menſuram ducentoꝝ quadraginta pedum in longitudinem: dimidii in latitudinẽ. Vel ut aliq uolunt: qtum par boum uno die arat: q̃ ſignificationes in idẽ recidũt hæc Lau. Tu uero aliter in lima leges de iugero & iugere.
Iugulus anterior colli pars: unde uxor halituſꝗ; ꝓcedit. Ceruix poſterior. Vnde origo ẽ oib⁹ neruis. Collũ omnes partes in ſolidũ complectit̃. Et quoniam in uulgo mortifera ſtatim plaga eſt præ cæteris mẽbribus: eademꝗ; pars uulneri obnoxia: ad quam mucro inter arma ipſa facile ſubit: ab ueterib⁹ dicebat̃: petere iugulũ: ferire iugulũ pro eo quod eſt petere mortem inferre mortem.
Iugum montis: uide collis.
Iunior te ſum. Ideſt minoris ætatis quàm tu: uidelicet ſupero te paruitate ætatis.
Iura magis generalia ſunt q̃ leges: ſiquidẽ & ius gentiũ ẽ: & ius ciuile. Cicero in rhetoricis ius naturale ſtatuit: ſed quod in homies tantum

modo cadat. Cuius ſpecies ſex eē uoluit Religionem pietatē: Gratā. Vindicationem obſeruantiam. Veritatem. Ius ciuile dicimus tam leges quā plæbiſcita ſenatus conſulta: decreta principium: reſpōſa prudentiū: quod q profitentur iuriſcōſulti nominatur leges autem ſunt: aut principis: aut liberi populi: quæ ab rege cōdunt alterius cōſenſū nō requirūt: quæ uero ad populū ferunt: quæq ſic eius iuſſu fere ratæ non ſunt: quia rogari. i. interrogari populus de his ſolet. Rogatione: etiam dicuntur.

Iuratus iudex dicitur qui iurauit.

Iure meo ſignificat idē quodāmodo: qđ mea auctoritate: meaq licentia: ac conceſſa mihi oibus libertate. Tullius ꝑ archia. Quare ſuo quidem iure noſter ille ennius ſanctos appellat poetas. Suo iure iquit ꝙ poeta erat: & probatiſſimus poeta. Idem eſt pro meo iure: ut idē alibi: pro iure meo hoc dico: uos eo me priuaſtis. quaſi confiderer dico. Eſt enim efficiens cauſa non finalis: qualia cætera ſunt hoc mō dicta pro mea in uos beniuolentia: pro ueſtra in me humanitate. pro ſua māſuetudine: pro ſua pietate ubi efficiens ut dixi cā intelligit nō finalis.

Iuriſconſultus & iure cōſultus dicitur qui ius ciuile proficit.

Iuſſu tuo dicimus cuius plurale eſt ſecūdæ potius declinatiōis i ſingulari fere nunq̄. Neq enim dicere ſolemus iuſſo tuo: ſed iuſſu. Nec iuſſibus tuis dicimus: ſed iuſſis: Nec iuſſus tuos: ſed iuſſa tua. Hæc Laurentius. Tu uero aliter in lima leges.

Iuuat: uide conducit.

Iuuenta & iuuentus: uide ſenecta.

LAbaſco pro ſuo primitiuo labo accipitur.

Laborioſa res dicitur: uel ꝙ in ea laborē capiamus neceſſe ē uel quod plena laboris eſt.

Labo & labor ita differunt: ꝙ labare ē ruere & repente cadere ut apud Verg. labat ariete crebro ianua labi uero leniter ſenſimq deorſū ire: ut labuntur flumina labitur anguis: labuntur ab æthere pēnæ labūt dii a cœlo: nō labant. Quint. Vt numē & deus delabi ſideribus & uenire de liquido puroq aere uidebatur. labi quoq dñr: q in lubrico imprimētes ueſtigia ad terrā ferunt: nō cum ruina ſed lenius & cum aliqua mora. Tā & ſi nō nunq̄ lapſus pro ruina accipit. Et per tranſlationem de corporeis ad incorporea: de eo qui aut per infirmitatem animi: aut per imprudentiam deliquit dicimus lapſus eſt. Elabi quoque periculum fugere dicitur eo modo quo anguis lubricus aut anguilla manu præhenſa lapſu fugit: ideſt manu elabitur: ita qui e medio periculo euaſit elapſus dicitur: labo primam breuē habet labor:

primã longam:hinc labor laberis & laboro laboras primaꝫ breuem.
Lacertoſus dicit ꝙ habet in ſe uehemẽtiã ac copiam lacertorũ.
Laceſſo plerũqꝫ in malã partem dicit. Sed nõ nunq̃ & in bonã prouoco etiã in malũ & in bonũ. Eſt aũt prouocare laceſſere tentare ad pugnam & ad concertationem.
Lætũ id pellamus:qđ aſpectu gaudiũ promittit. Nã gaudere proprie eſt intrinſecus:lætari extriſecus. Recte igit animata dñr læta quoties lætant:& ſic natura cõpertũ eſt:ut q̃ bona corpis habitudine ſint alacriora:q̃ uero debili triſtiora ſint eo fit:ut pigula uocem⁹ læta:ut oues lætas:boues lætos:læta armenta. Tranſierimus hoc ad ſimilia ad ſegetes ad uites ad olíueta ad cæteras arbores. Dicimus etiã læta ab effectu ꝙ nos lætos faciunt:ut loc⁹ tu⁹ qa nos tutos efficit.
Lamentari eſt uoce querula & triſti oratione cladem teſtari ſuam.
Lamina:uide Bractea.
Laniſtra:uide ludus.
Lapillis:uide Gemmas.
Laſſum quod labore fatigatũ eſt:tam animo q̃ corpore. Ideoqꝫ ad eã demũ ſpectat:quæ laboris moleſtiã ſentiũt. Lax⁹ uero magis ad a ata quæ ſunt lcuta mollia flexibilia:nõ dura nõ rigida.ut laxi rudentes. lax funes:laxæ chordæ. Lapſus a labendo ꝙ uel corpore uel per tranſlationem animo & opinione labitur. Feſſus idem quod fatigatus ſiue animo ſiue corpore. Defeſſus defatigatuſqꝫ qui ita feſſus atqꝫ ita fatigatus eſt:ut non queat amplius.& ſæpe a labore atqꝫ incepto quod iſtituerat deſiſtat.
Latebræ hominũ dicunt ꝓprie:latibula uero ferrarꝫ ſed non nũquã hominũ latebre etiam ferrarũ.
Lateritius e materia laterarũ.
Lectiſternia dicunt ubi homines in templo ſedere conſueuerũt.
Legatarius qui legatũ accæpit.
Leges:uides iura.
Lego & perlego differunt legere quid ſit notũ eſt:perlegere uero ad finem uſque legere:ut Quintil. Ideoqꝫ opus eſt intueri omne litis iſtrumentum quod uidere non eſt ſatis:perlegendum erit Lactãtius. Si legit perlegat.
Letabundus:uide errabundus.
Leuo eſt alleuo & moleſtiã laboreqꝫ extenuo nã pro illo ſignificato quod eſt ſuſtollo notum eſt. Subleuo autem auxilium defenſioneqꝫ præſto non nunq̃ pro alleuo. Alleuo in altum tollo:uel de imo & ubi quid iacet:atqꝫ proiectum eſt tollo. Eleuo imminuo & extenuo

Quint. Non uẽdere operam: non eleuare tãti beneficii autoritatem. Nuſq̃ memini in alium ſenſum reperiſſe me &c.

Liberi ꝓ filiis ſingularem non agnoſcit: liberũ tamen ꝓ filio & apud Quint. & apud paulũ. Caiũq; reperio. Sed ut dicã: lego Titio ternas ædes unas in foro. alteras in laniculo. Tertias in ſubura. ita non dicã ex ternis liberis meis unos alteros tertios. Sed ex tribus liberis meis unã in alienam familiã dedi alterũ abdicaui. Tertiũ hæredem iſtitui. Cuius rei cauſa eſt: quũ dico unũ alterũ tertium: adiungi ſolet filiũ. Et tres liberos quaſi tres filios: quod ita non fit in ædes in litteras: niſi ſubintelligas domũ & epiſtolam.

Libertas in loquendo accipit in bonũ: quũ quis non timide. q̃d ſeruile eſt: ſed ingenue & libere: hoc eſt ut liberũ hoiem decet loquit. Licentia uero in malũ. quando hac libertate abutit uſq; ad temeritatem & procacitatẽ. Unde Quintil. Et quæ in aliis inquit libertas eſt. i aliis licentia uocat in agẽdo ſimili quoq; modo ut libere fecit. libere egit: idẽſt digna libero hoie. Cicero ſæpe de libere dictis ac factis loqtur & de licentia Clodiorũ queritur. Et Terentius inquit. Deteriores omnes ſumus licentia. eſt autem huius nominis ſignificatio impunita quædam facultas agendi quicquid uelis.

Libertius relatiuũ eſt ingenui: libertus. relatiuũ eſt patroni: licet unũ idẽq; ſit & libertinꝰ & libertꝰ p libertinũ ſignificamꝰ conditionẽ hois ſicut per ingeniũ per libertũ ſignificamꝰ priuatũ quẽdam reſpectum: ſicut per patronũ: ideoq; libertibus adiectiuũ eſt: ſicut ingenuus eoq; non fit a libertina libertinabus: ut a liberta libertabꝰ. Sed libertus ſubſtantiuũ. ſicut patronus. illudq; ſolemus diffinire: hoc non ſolemus. ut in iure ciuili. Libertini ſunt q iuſta ſeruitute manumiſſi ſunt quẽadmodũ ecõtrario: ingenui ſunt qui libera matre nati: nec poſtea ſerui facti ſunt. Significat enim ut dixi cõditio hominis p ingenuũ & libertinũ. ut libertinꝰ hõ: libertina mulier: libertinæ cõditionis. Nõ autem libertus hõ liberta mulier libertinæ cõditionis. hæc. n. ſignificant priuatũ quẽdam reſpectum ad patronum patronam ue relata. i. ad eũ eam: ue q antea dominus. aut quæ domina huius fuit: quũ ſeruus ancillaue eſſet. ut libertus cæſaris libertus meſſaliæ. liberta claudii liberta agrippinæ. Nõ aũt libertinus cæſaris: aut libertina ideoq; interrogamus. hic ingenuus eſt an libertinus. nõ aũt an libertus. Et quum reſpõſum eſt libertinus: interrogamus: cuius libertus: non cuius libertinus. Reſpondeturq; eſt libertus meus aut tuus aut illius. aut Catonis aut nullius: Atque libertus ſine patrono patrona ue non eſt: libertinus poteſt eſſe: quamuis neceſſe eſt eum aliquando habuiſſe

quo factū eſt:ut dicamus Colliberti:Collibertæq; queadmodū cōſer ui conſerueq;.q; ii plures ſub umbra unius patroni ſint:ſicut illi ſub i perio unius dñi. Non aūt Collibertini aut coingenui. A d nullā enim alteram priuatā perſonam plures hoꝝ referri poſſūt. nec alii ab aliis diſtinguunt. Colliber.i.a collibertis diuiſi ſunt:ut mel a tuis & cōſerui a conſeruis. Et libertus collibertuſq; eſſe aliquādo quis deſinit:libertinus eſſe nō deſinit. A libertino eſt libertinitas: A liberto non eſt libertitas. Adiciā quod ait Suetonius in uita Claudii in ipſum Claudium ignarus temporibus appii & deinceps aliquādiu libertinos dictos nō ipſos qui manumittent:ſed ingenuos ex iis procreatos.

Libidinoſus qui amat libidinē:& affectus eſt ad eam.

Liber duo ſignificat:ipſum opus & certā opis ptem:hic Virgilii æneis nō liber eſt ſed.xii.libri. Georgica nō ſunt itē liber ſed libri qttuor. Bucolica uero Vnus liber eſt:ideq; unū Volumē. Georgica quattuor uolumina. A enis duodecim Ouidius. Sūt quoq; mutatæ ter qnq; uolumina formæ eſt aūt Volumē uel a uolo:q; in libris uoluntas apparet:uel q; magis ſequerer q; uoluit. qles libros hodiæ hebræi quoſdam habent qualeſq; in ueteri & nouo teſtamēto lectitamus fuiſſe & romani qui in libris arboꝝ.i.corticibus ſcribebāt.quod libellos illos quos ferrent:cōmodius complicabant Volumia forte appellauerūt. Vnde adhuc durat uerbū euoluere libros pro eo qđ eſt aperire libros lectitandi gratia:quaſi rem complicatam explicare. Niſi dicim⁹ euolui libros:propter numerū paginarū. Accipitur aūt nunc euoluere libros ſiue autores pro eo quod eſt lectitare. Nec inficias eo in ſingulari librum accipi pro quolibet magno codice:etiam ſi is contineat illiada & odiſſeam ut tenet rex magnum librum:& is ſit Homerus. Non tamen recte dicas tenet librū Homeri.

Licentia uide libertas.

Liceor uidet carere ptō:tñ quaſi ptūm hēat format a ſe frequētatiuū: ſed eiuſdē tamē ſignificationis Licitor. Vnde ſunt participia licitans & licitaturus. Vtriuſq; igit uerbi ſignificatio eſt ptiū deferre in auctione faciēda:hoc eſt in uēditione q̄ publice fit. Hinc unū cōpoſitum fit Polliceor:nō multū a prima ſignificatione diſſidens. Eſt enim polliceri aliquid ultro ꝓmittere. Ita qui licentur aut licitant ultro pro re emēda precium alius alio maius pollicetur:ut ſibi potius q̄ alteri uenalia dicatur. Nam tali modo uendere Addicere eſt. Siquid tamen in liceri & licitari differt.liceri uidetur aut ſine reſpectu eſſe aliorum emere uolentium:aut tantum ſemel deferre precium Licitari uero cum multis & ſæpius augere precium ut emere uolentes deterreas ab emendo:

Licet tuide & ſi.
Lictor miniſter conſulis. pcōſulis. præſidis. ꝑtoris q́ faſcem uirgarꝝ al ligatū ſecuri portat. Suntq́ lictores Cōſulis duodecim: alioꝝ ſeni.
Lintearius linteoꝝ uenditor.
Littera in ſingulari numero ſignificat elementū ipſum. ut ab nel manum ſcribentis ut ad Atticū Cicero Nam alexidis manū amabam: q tam prope accedebat ad ſimilitudinem tuæ litteræ. In plurali uero epiſtolam præterq̄ apud poetas: qui pro epiſtola uerſus gratia in ſingulari ſemper utunt̄ ut Ouidius Quam legis abrapta briſeide littera uenit. Nam quod Cicero ad Cœlium ſcribit ad ſe nullam litteram Bibulum miſiſſe ita ait quaſi nullum uerbū miſiſſe: quod ut uehementer extenuaret non dixit uerbum aut ſillabam ſed litteram. frequentiſſimum igitur eſt litteræ pro epiſtola. Inter quæ duo nomina hæc eleḡtiæ differentia eſt quod dicimus unam epiſtolam: unas litteras: duas tres quatuor quinque epiſtolas Binas uero litteras ternas quaternas. quinas ſenas ſeptenas &c. nunq̄ aliter quale eēt unas binas ternas epiſtolas: duas tres quatuor litteras. Præterea ſi dicas accepi abs te binas litteras: non ſubiungas quarum alteri reſpondit per proximum tabellarium: alteri nunc reſpondeo: ſed alteris. De epiſtola uero apertum eſt: ut accepi duas epiſtolas: quarū alteri iam reſpondi alteri nunc reſpondeo. Cicero fere ait accæpi litteras: A ccæpi epiſtolas Plyni⁹ frequenter etiam recæpi.
Loco patris: loco fratris: loco filii te hēo nō ita accipitur: q ubi illi ātea erant: ibi tu nunc apud me ſis. Sed qđ in ea charitate qua illi aut fuerūt aut ſunt aut eſſent aut eſſe debeant: Dicit̄ etiam cum In. Vt Chryſis pamphilo Apud Teren. loquitur. Si te in germani fr̄is loco dilexi. Cicero in Verrem in parentū loco quæſtorib⁹ ſuis prætoris eē oportere. Quod aūt ſequit̄ in locū potius q̄ in loco requirit. Quinti. niſi in eorum locum pietas & fortitudo & honeſti temporis imago ſucceſſerit. Dicimus quoq́ loco uoluptatis mihi eſt loco honoris. loco turpitudinis. ideſt uoluptuoſum honorificum turpe. Eccleſiaſtici autē paſſim utunt̄: Ego habeo te in patrē: Tu es mihi in filium. Accipio te in fratrem Sed dn̄t ueteres hēo te loco patris. Tu es mihi loco filii. accipio te loco fr̄is: Vel hēo te ꝑ pr̄e. Tu es mihi pro filio. Accipio te pro fratre: & nonnullis aliis modis iidem ueteres ſic loq̄bant̄ Reuertor in patrem: Tibi redii in amicū ſed hic uerbum eſt ſignificans motum.
Longe pro ualde ſuplatiuo dat̄: Quin. longe omnium quos q̄dem mihi audire contigit præſtantiſſimus Datur item comparatiuo: Verg. li. iiii. At pedibus longe melior lycus. Amat etiam longe ſecum iun-

gi Alius alter.ſec⁹.añte.poſt.præ.ut lõge pſtãs.lõge præſtat: Quinti lian⁹.ſed eũ longe præcedũt Ingenia uiuentiũ. Et cætera q̃ ſuperlationem quandam habent & proxime a cõparatiua accedũt ut longe ſuperat longe uincit. Et ea quæ diuerſitatem.q̃lia ſunt diuerſus Diſſimilis.alienus ut longe diuerſus.longe diſſimilis.longe alienus. item longe princeps. Quint. Nouem.uero lyricorũ longe pindarus princeps longe igitur pro ualde proprium exceptis paucis comparatiui & ſuperlatiui.ipſum autem Valde poſitiui & uerbi.ut ualde diues.pauper ualde laudat ualde uituperat. Nec auſim dicere longe diues. longe laudat. Nec ualde ditior.ualde ditiſſimus.

Lotiũ pro urina ponitur.prima tamen breui non longa.

Lotio & lauatio nomina ſunt uerbalia.

Lotor & lauator dicitur.

Lubricus loc⁹ eſt in quo neq̃as inſiſtere:nec ingredi.quales ſũt herbæ perfuſæ ſanguine aut aliter humectata.marmora leuigata lapideſque uel humore cõſperſi. Terra glaciata.aq̃ gelata.pauimẽta cæteraq; huiuſmodi lubrica dicunt.Inde per tranſlationẽ adoleſcentiam uocam⁹ lubricam. in q̃ qui ſunt uelut in glacie facile labunt. Anguilla quoq; murena ac ſimilia lubrica ſunt. Alio tamẽ modo uidet Cicero dixiſſe lubricos oculos.ita enim ait ille de natura deorũ. ſed lubricos oculos fecit & mobiles ut declinarent ſiquid nocere. & aſpectum quo uellent facile conuerterent. Dicti ſunt oculi lubrici eo modo quo a q̃buſdam pes lubric⁹.pro eo q; eſt in lubrico.ita oculi quaſi in lubri compoſiti ſunt.ut uix queant conſiſtere.

Luce & tenebris pro die ac nocte accipere ſolem⁹. Differt tamen prima luce a prima die. Nã ibi itelligit pria ps diei.& q̃ſi diluculo. Hic ãt pria dies. Ita primis tenebris & pria nocte. Ibi de prima parte noctis loq̃mur. Hic de nocte ipſa. Ideoq; Ante lucẽ dicim⁹ meli⁹ q̃ ante diem ſi diluculũ ſignificam⁹. Nanq; ante diẽ p añ tps dici ſolet. præterq̃ ſi de certo die loquamur.ut ante diem decimũ.uel ante ſextũ calendarũ nouembriũ.i.ſexto die ante calẽdas nouẽbres. In quo q̃dem loco pceptũ pauli inſerere non inutile fuerit.q ait. Ante diem decimũ calendarũ & poſt decimũ diem calendarũ æque utroq; ſermone undecima dies ſignificat.præterea ante tenebras & ante noctem pro crepuſculo idem eſt. Reperit aũt luci pro luce. ut Veſperi q ueſpere & ruri pro rure. Cicero in philip. Quis enim audeat luci &c.

Luct⁹ ẽ dolor q exterius pdit uultu ipſo atq; aſpectu. Sæpe ille ipſe habitus uultus atq; ueſtis luctus eſt. Vnde ſc̄do bello pudico poſt cladẽ illam canenſem cenſuerũt patres cõſcripti.ne fœmine ultra.xxx. di-

es in luctu eſſent. Nõ uidelicet ne eſſent in dolore: non enim impera-
re doleri poſſumus, ſed ne in illo lugubri habitu. Et matronæ iuniu3
brutum anno luxere.

Luctuoſus magis ad rem q̃ ad hominẽ pertinet, ut res luctuoſa: hoc
eſt plena luctu: neſcio an liceat de homine miſero & afflicto dicẽ: ho
mo luctuoſus: ſicut fortuna huius luctuoſa.

Lucubratiuncula parua lucubratio.

Lucus ſylua. Saltus & nemus ſic differũt. Sylua generalius nomen eſt
p̃terea ſole eẽ cædua. lucus nequaq̃ cædu⁹ ẽ, q̃n potius manu cõſitus
religioſuſq; atq; uel alicui deo: uel alicui⁹ hõis cinerib⁹ cõſecrat⁹. iõq;
aut circa delubra numinũ: aut circa ſepulchra uiroꝝ poſit⁹ eſt. Salt⁹
uero ſylua inuia: nec tranſeũtibus puia in quo paſci atq; æſtiuare pe-
cudes ſolẽt aut ſi loc⁹ aerq; patiaẽ hyemare. Nemora ãt uoluptatis cã
cõpata & plena amœnitatis. Ludicra & nõ ludicria ab hoc lu-
dicri dicim⁹ inqt Priſ. Verg. li. xii. neq;. n. leuia aut ludicra petuntur p̃
mia: p q̃d uult ludicra tertiæ declinatiõis: cũ cõtra notũ ſit ſecũde eẽ
ut i lege illa frequẽter repetita. Qui artẽ ludicrã exercuerit i q̃tuorde
cim primis ordinib⁹ ne ſedeat Ars ludicra ẽ ars iſtrionica & ſcænica:
& ut ſentio quicquid nomine ludicri intelligiẽ. Nam ludicrũ quod ẽ
ſubſtantiuũ nõ modo ludus iſtrionicus eſt: & ſcænicus, ſed quodcũq;
luſorium opus ac ioculare: etiã ludi publici.

Ludibundus: uide errabundus.

Ludus & iocus quo differunt: uide iocus.

Ludus differt a luſuſiue a luſiõe ludus enim tũ p̃ culũ tum ſpem ſibi
ꝓpoſitam hẽt. Luſus nihil præter merã uoluptatẽ. itaq; q pila qui tro-
cho: qui etiã quocunq; gñe talorum delectionis gratia ludunt luſum
potius q̃ ludum exercent. ideoq; ludũ talariũ dicimus nõ luſum: &
ludum aleæ: qui etiã lege prohibetur. Quidam etiam hũc luſum uo-
cant. Suetonius. li. iiii. Ac ne ex luſu quidem aleæ compẽdiũ ſpernẽs
Dicimus etiam ludum ſcholam ipſam ubi & periculũ & ſpes ẽ: & cer-
te labor atq; uapulatio. ut Dionyſius tyrãnus regno electus factus eſt
ludi magiſter. Eſt igiẽ ludus tũ aliaꝝ quarũdã artiũ: tũ ſchola grãma-
ticæ quã triuialẽ ſciam dicim⁹: ꝙ in triuiis & cõpitis doceẽ. Hoc ideo
admonui ꝙ qdã impiti Triuialẽ ſciam appellãt. Grãmaticã. Rhetori
cam. Dialecticã. Quadriuialẽ alias quattuor liberalium artium Lu
dus igitur ut dicebam ẽ aliaꝝ quoq; artiũ: ut muſicæ. Ludus armoꝝ.
qui idem ut ſentio gladiatorius diciẽ: ubi diſcunt gladiatores. Ludos
tamen gladiatorios frequentius q̃ ludũ dicim⁹ quoties unum plura
ue paria gladiatoꝝ ad ſpectacula pugnatura produnẽ. Quæ res mu-

nus gladiatoriũ appellat̃ q̃a populo tã̅ mun⁹ donat̃. & q donat munerarius: & qui familiã gladiatoꝝ hẽt gladiatoreſq; domi in diſciplia & ut dixi: in ludo exercet: ac poſtea uendit laniſta. Vocant̃ autẽ ludi gladiatorii: ſicut ludi apollinares ludi circenſes. ludi ſeculares. Nã ſpectacula publica utiq; in honorẽ deoꝝ ludos antiqui uocabant: Vt nõ abſurdũ ſit ſolẽnitatem in natali die ſanctoꝝ præſertim cũ apparatu illo & pompa ludos uocari. Hæc de ludo & ludis hactenus. De luſu quoq; aliquod afferatur exemplũ. Quin. Nec me offenderit luſus in pueritia eſt & hoc ſignũ alacritatis. Et iterum paulopoſt. Sunt etiam nõnulli acuendis puerorum ingeniis inutiles uſus.

Lues & peſtis hoc differũt: quo gen⁹ & ſpẽs. Nam quũ in urbe aut in agro febres aliudue genus morbi ſæuit: ſiue ſolos hoĩes: ſiue ſola pecora: ſiue utroſq; corripiens Lues dicit̃. interdũ etiam ſi arbores ac ſata. Peſtis uero aut cito occidit: aut cito abit ab eo quem inuaſit: quæ eadem dicitur peſtilentia.

Lupus apud Varronem. & ennium: & fabium pictorem etiam in genere fœminino inuenitur.

Maceror ad animũ magis pertinet: quaſi affligor.

Maceſco magis ad corpus. Videtur aũt ratio uelle dici potius Macreſco ut nigreſco pigreſco ægreſco. Sed etiã dici poteſt maceſco ut aceſco. Crebreſco tamẽ potius dixerim q̃ crebeſco. ꝑ marcreſco aũt & ſimilia in Sco incremẽtum aſſiduũ atq; continuũ declaratur. nõ inchoatio.

Macret. idem quod macer eſt.

Madeſio & Madeſco differũt. ut pateſio & pateſco. ꝙ hæc in ſco paſſionem ex ſe habent: illa uero extrinſecus allatã: ut in ægypto Cæſar quũ hoſtes fugeret elata leua natabat. ne libelli quos tenebat madefierẽt: melius q̃ ne madeſcerẽt. Et quũ fores appetiunt̃ melius pateſiunt dicit̃ quã pateſcũt. hæc lau. Tu uero aduerte Naſonem. li. i. met. dicere. Contraria tellus Nubibus aſſiduis pluuioq; madeſcit ab auſtro. Et poetam. li. ii. æn. Atq; atria longa pateſcũt.

Magiſtellus diminutiuũ eſt: a magiſter.

Magis aduerbiũ eſt compatiuũ a magnũ poſitiuo. Vnde ſic loqmur magis poterat pompeius q̃ Cæſar: ſed poſtea maxime potuit omniũ cæſar: præterea magis comparationis aduerbiũ nunq̃ comparatiuo uel ſuperlatiuo apponemus: ſed tantum poſitiuo.

Magna autoritate es uir: uel magnæ autoritatis. utroq; enim modo dicimus. Sed raro ſine adiectiuo duntaxat in genitiuo: nã in ablatiuo nunq̃ Cicero in Sal. Nunquid quos protulit Scipiões & metellos an

te fuerint aut opinionis aut gloriæ.
Magni refert & magni intereſt dicimus: item magni æſtimo. magni facio. magnipendo.
Maior. xx. annis ego ſum. i. maioris ætatis ea q̃ ē. xx. annoꝝ. Vel maioris ætatis. xx. annoꝝ. Nam & hoc licet dicere Sum maior. xx. annorum ideſt ætate tali. Dicim⁹ præterea Maiorem laudē aſſecut⁹ es p̄re tuo tuiſq; maiorib⁹: Vix audeas dicere Tua la⁹ eſt maior patre tuo. tñ ſolem⁹ aliqñ ſic uti: ut Quint. maior ꝑtor a cognitiōe ſumma ē.
Maiores dñr oēs q añ nos fuerūt. utiq; q liberos reliquerūt. atq; ii in nr̃a ciuitate maiores dñr. q uero poſt nos poſteriores Cice. in Saluſt. ego meis maiorib⁹ uirtute mea pluxi: ut ſi noti nō fuerint: a me accipiāt initiū mēoriæ ſuæ. Tu uis uita quā turpit̃ egiſti magnas effudiſti tenebras: ut ēt ſi fuerint egregii ciues: certe uenerint in obliuionē.
Male infra oculos ſunt hoi tm̄: q̃s priſci genas uocabāt. xii. tabulaꝝ interdicto radi eas uetāte pudoris hæc ſedes & rotūda i ſpēm mali: nā & mala & malū primā lōgā hēt. malus uero mala malū primā breuem.
Male iudico. male cenſeo. male ꝓnūtio. male opinor. male ſentio. male exiſtimo. hoc male ad me ipm̄ refert̃ erroréq; meū declarat. Male cogito ad alteꝝ refert̃: ſignificatq; pnitiem non errorem. Item maledico tibi male opto. male ꝓcor tibi. aut male impꝓcor. his nō nihil ſimilia ſūt: male de te ſentio male tu de me exiſtias. male de illo iudicam⁹ nō error hic ſentētiis exiſtimātis iudicātiſq; in ūit: ſed uitiū de quo iudicam⁹ exiſtimam⁹ ſentimus. Male quoq; audio. i. infamor crimia mea audiēs: cuius celebrariū ē maledico. Bene quoq; maxima ex parte huic ſimile ē: ut de te bñ ſentio: bñ tibi ꝓcor. bene de te mereor.
Male nō nunq̃ ꝓ ualde: ut Comici frequēter male mihi timeo: ꝓ eo quod ualde timeo. Cicero in bruto: Scriptores illos male mulctatos: ideſt ualde & quaſi bene mulctatos ſed in malum ipſorum. Terenti⁹: in adel. illud rus nulla alia cauſa tam male odi: niſi quia prope ē. tam male pro eo quod eſt tam ualde.
Maledico datiuum poſtulat: Nunc uero ad imitationem græcoꝝ habet etiam aliquando actiuum.
Maluaceus ex materia maluæ.
Malleolus a Sarmēto ſic diſtat: ut pars a toto. Eſt eni malleolus ut placet columella in modū mallei roſtra habēs: aptus plantationi. Quādo aūt arefacta Sarmenta ſunt cum malleolis igni reſeruata indifferēter uocant̃. Nam & annibalē legim⁹ ſarmenta cornibus boum alligaſſe eaq; incendiſſe hoſtes falleret. Et nō nullis ciuibus romanis: q domos haberēt plenas malleoꝝ ad capitolii & urbis icēdia fraudi fuit

Mandare eſt alicui perſonæ gerendum aliquid exequendũq͂ cõmitte re. Quint. mandata tamẽ tua fili perago ideſt ut nunc loquimur cõ miſſiones. non autem iuſſa. nam deforme alloqui eſſet. ſi filius iube- ret imperaretq͂ patri. Præcipere eſt cum magiſtrorum. quod eſt præ cepta tradere. tum magiſtratuum & ſuperiorum perſonarum.

Maneo. uideo moror.

Marinum piſcem dicimus. & auem marinam. ac deũ marinũ uel de- am uel nympham marinã. Nominatim quoq͂ uitulum marinũ. lu- pũ marinum. turdum marinũ. præterea aquam marinã. caſũ marinũ periculum marinum. ſonũ fluctuũ aquam marinam nõ maritimu; Nauem marinã quod ẽt nauem maritimã. Rurſus oram maritimã. gentẽ maritimã. res maritimas. bellũ maritimũ. Non trãſmaritimu; nõ marinũ Item hoiem gentẽ urbem triumphũ trãſmarinũ. nõ tranſ maritimũ. Horum oium hæc dñia eſt. q͂ marinũ uocat̃ quod incolit mare. aut ex mari eſt. Maritimũ quod mare accolit. & ad mare eſt uel ad mare fit. Tranſmarinum quia tranſmare eſt. Trãſmaritimũ. n. fo ret quod trans loca maritima eſſet. idem ꝓprie quod mediterraneu;.

Mater. uide filius.

Matercula diminutiuum eſt a mater.

Matuꝝ in frugib⁹ ꝓprie dr̃. Et id uno mõ. In perſonis uero figurate & hoc duobus modis. Vno ſic. Ego ſũ maturus audiendæ p̃hiæ. Tu es maturus rei militari. ideſt perfectionem tpis habeo ad hanc rem. un de ætas ſenilis uocat̃ matura quaſi omnino perfecta & tẽpus debitũ aſſecuta. Altero ſic. ego ſum homo maturus. ideſt perfectis moribus. Inde matureſco maturus ſio. Et maturo matuꝝ facio. uel perficio at- q͂ feſtino. ut Vergili⁹ maturate fugam. Cicero ad herenniũ in ætate maturrima dixit. pro in ætate feſtinatiſſima. Et mature pro cito.

Maxilla dicit̃ quæ oris hiatum efficit. ubi molares affixi ſũt. Nomen diminutiuũ non re ſed uoce.

Me me. Te te. Tu tu. Se ſe. geminari ſolent. Ver. li. x. me me adſum q feci in me conuertite ferꝝ. Cice. in Antoniũ. Tu tu faces illas incẽ diſti &c. Mene incepto deſiſtere uitam. Nec poſſe italia teucroꝝ auer tere regem & iteꝝ. mene iliacis occũbere campis Non potuiſſe. tuaq͂ hanc animam effũdere dextra. hæc Vergili⁹. Cicero in Bruto. Tũ brut⁹ admirans tantam ne fuiſſe obliuionem inq̃t in ſcripto præſer- tim ut ne leges qdem ſenſerit quantũ flagitii commiſiſſet. in his om- nib⁹ placet mihi ſubintelligi uere ne ita ẽ me non poſſe auertere italia regem teucrorum &c. Ply. iunior ad adrianũ. hominem. ne romanũ tã græce loq: ideſt uere ne ita eſt: uel oportet uel oportuit ne. Teren.

in andria. ſeruon fortunas meas me commiſiſſe tam ſutili.
Me occupato in adminiſtratiõe magiſtratus nullum temp⁹ ſeponer ad ſtudẽdum poteram. Vel me occupato in adminiſtratione magiſtratus. nullum tẽpus mihi reliquum erat. rariſſime latini ſic locuti ſunt. Græci frequẽter. Sed hoc modo potius: occupatus in admiſtratione magiſtratus nullũ tempus ſeponere ad ſtudia poteram: uel occupato in admiſtratione magiſtratus nullum mihi tempus ad ſtudia reliquum erat: diui rariſſime non tamen nunq̃. Nam q̃dam ſic locuti ſũt ut Horatius de arte poetica: ſe puero cenſor caſtigatorq; minorum. Qu. Tullius ad tyronẽ. Non potes effugere huius culpæ pœnam te patrono: marcus eſt adhibẽdus pro te patronus.
Meditatio armorũ: meditatio declamandi meditatio gladiatorũ: ideſt exercitatio actus enim corporis p̃ uerbum meditor idicat.
Mei tui ſui genitiui paſſiue ſemper accipiuntur. Quintilianus. Et qđ inter iſta difficillimum ſuit amore mei dicit etiam matrem ſuam: Cicero quod deſiderium tui ferre non poſſet. Et me tui pudet: Vergili. lib. vi. quiq; ſui memores alios fecere merendo. Non ſignificatur hic amor meus: quem in alterum habeo. ſed ut ſic dicam de me quem alter habet: & quo amor. Item non deſiderium tuum: ſed alterius de te & pudor non tuus: ſed de te. Et memoria non ſua ſed de ſe. Præterea de genitiuis nõſtrum & noſtri: Veſtrum & ueſtri uideo in. N.
Cã meã uenisti & cã mei etiam differunt: Cauſa mea accipitur poſſeſſiue: eo modo quo uia mea ueniſti: pecunia mea feciſti ſumptũ. Cauſa mei uero paſſiue: eo modo quo beniuolentia eſt. modus tamen prior eſt uſitatior: fama mea. & fama mei eiuſdem rationis eſt. Et mea fama frequentius dicimus. Imago mea ſcilicet quæ mea eſt: ut ſtatura mea: forma mea. Imago mei nempe quæ de me eſt. Sed prior modus uſitatior. Hæc quæ ſequuntur in utranq; partem frequẽtiora: ut alterum tamen alterius ſenſus ſit. Memoria mea actiue q̄ ego recordor. Memoria mei q̄ alii de me recordantur: uel mentionem habent Sæpe etiam poſſeſſiue: eo modo quo fama mea dolor meus quẽ ipſe patior. Dolor mei quem alius de me patitur. Vel forſitan ego ipſe: ſimque dolens meam uicem: ſicut dicimus miſereor mei. Copia mea poſſeſſiue: quã ego poſſideo. Copia mei paſſiue: qua poſſideor: ut faciam omnibus copiam mei non meã. Meretrix facit omnibus copiã ſui: non ſuam. Poteſtas mea quam habeo. Mei qua habeor. Vtilitas mea alius eſt q̃ utilitas mei: ibi poſſideo. hic poſſideor. Quintilianus Sed ut aliquid præſtaret patriæ utilitas mei: ideſt de me. Faſtidium meum quo ego alios faſtidio: faſtidium mei: quo ab aliis faſtidior.

Quũ dico hæc eſt pars mea non de corporis mei parte intelligitur. ſed de hæreditatis: & iterum hæc eſt pars mei: non de hæreditate: ſed corpore manus pars mei eſt non mea. fundus pars mea eſt non mei. Dimidium tui maius ait eſſe: q̃ dimidium ſui: profecto de corpore intelligo. Dimidium tuum maius ait eſſe: q̃ dimidium ſuum de præda aut de cibo: aliiſq; ſimilibus intelligendum eſt: medium tui tangam non medium tuum.

Mei priſciani eges. Tui priſciani egeo hæc oratio declarat meum priſcianum: nõ me priſcianũ. Non aliter q̃ ſi dicas eges mei patris: egeo tui domini: quod profecto non ẽ primitiuorum ab eo quod ẽ ego: & tu ſed deriuatiuorum ab eo quod eſt meus & tuus. Itaq; dicendũ ẽ mei qui ſum priſcianus eges Tui egeo qui priſcianus es: uel me priſcião eges te priſciano egeo.

Mea. Tua. Sua. Nr̃a & Veſtra intereſt & refert dicimus: non aũt mei Tui. Sui. Noſtri. & Veſtri. Non licet enim primitiuis genitiuis dare ſignificationẽ actiuam. Eſt aũt illud mea tua ſua nõ ex parte ante: ut q̃dam uolunt. Sed eſt parte poſt. Non aliter q̃ quum dicimus: hoc intereſt illius: quaſi hoc ẽ officiũ illius. Ita hoc intereſt mei ſi liceret mei aliter accipe q̃ paſſiue. Nunc dicimus mea in uoce poſſeſſiua. ſed ita tñ ut ſit primitiuũ & ſuſtantiuum & nõ adiectiuum. Iſta uerba uolũt poſt ſe genitiuum affectiuũ ſiue poſſeſſiuum. Dãda ergo fuit uox poſſeſſiui ꝑ ſignificato primitiui: nõ genitiuus poſſeſſiui: q̃ idem erat q̃ ẽ primitiui. Sed ablatiuus q natura ẽ infinitiuo ſimillimus. Et in generẽ fœminino uel tanq̃ medio trium generũ. uel ſuauitatis gratia: ne durum uiderẽt meo noſtro tuo ueſtro & ſuo. Ideoq; hi ablatiui iungi ſibi patiunẽ adiectiua illa tanq̃ actionem poſſeſſionemq; ſignificantia in genitiuo: ſic mea ſolius intereſt. Tua unius refert. ſua ipſius intereſt: non mei ſolius: tui unius: ſui ipſius.

Memini pro recordor tũ genitiuum: tum accuſatiuũ poſtulat Teren. Faciam ut meiq; & huius diei ac loci ſemꝑ memineris. Cicero. Oia q̃ curant ſenes meminerunt uadimonia cõſtituta: q ſibi cui ipſi debeãt. Memini pro eo q̃d ẽ mẽtionem facio recuſat actũm: poſtulatq; gtũm uel ablatiuũ cum ꝑpoſitione de. Quintilianus neq; oĩo huius rei meminit poeta ipſe. Et iterum: de q̃bus multi meminerunt.

Memoria teneo: non memoriter: ꝓnũtio uel narro memoriter non memoria. Complector tñ memoria & mẽoriter: repeto memoriter & memoria: aliud tñ ẽ ille ablatiuus: q̃ illud aduerbium. memoria enim quid ſignificat apparet: memoriter uero ẽ quod imperiti dicũt corde tenus & mentetenus: apud tñ Plinium tamẽ ad romanũ lego. Tu ſa

cillime iudicabis:q tam memoriter tenes:ut cum hac conferre poſſis.
Si recte ſic ſcriptum eſt:recte ſic dici iudicauero.
Menſarii uide argentarius.
Menthaſtrum dicit̃ ꝙ ſylueſtrem mentham imitatur.
Mentior dictum quia contra mentem loquor.
Mentum dictum quia in mentione facienda hoc eſt i loquẽdo præci/pue mento utimur.
Mereor de te:eſt aliqd in te cõferro. Si beneficii qdem benemereri de te dicor:ſin aũt offenſionis:male de te mereri:nõ nunq̃ utrũqꝫ retice/mus ſed in ambiguũ ſenſum:ut q de te ſum meritus:non nunq̃ p ne gationem ſic hoies nihil de me meriti.ideſt q nihil i me beneficii aut officio cõtulerunt. Demereor quoqꝫ ꝑ bene de aliquo mereor accipi tur. Sed cũ actõ:ut ouidius crimie te potui demeruiſſe meo:& Quit. Simul ut pleniore obſequio demereret amantiſſimos mei. Emereor idem pœne qđ mereor:p̃teritum eius emeritus: Vnde emeriti ſtipen dia q militia pfuncti ſunt nominant̃:& in ſignificatione paſſiua:ſtipẽ dia emerita. Quint. Emeritis huic bello ſtipendiis.
Mereri:uide meritoriam tabernam.
Merere ibidem.
Meretrix ibidem.
Meritorii pueri ibidem.
Meritoriam tabernam diuerſoriũm atqꝫ hoſpitium mercenariũ uoca mus quo cuiqꝫ introire licet danti mercedẽ. Nã mereri mercede ope rari laborare atqꝫ alteri inſeruire eſt ĩoqꝫ merere in militia eſt exerceri ꝑprie tñ ſpe ſtipendii ac p̃mii:qđ dicit̃ ſtipendia facere:hinc meretri ces dictæ ſuã & ipſæ militiã exercẽtes:ac ſtipendia ſua faciẽtes:& adie/ctiuũ meritorius meritoria meritoriũ unde ſcorta maſcula pueri me ritorii uocant̃. Nam puellæ nõ uocant̃ meritoriæ:qppe proprie ſuũ habentes nomen quod eſt meretrix.
Meſſis tum ipſa meſſio eſt tum ſeges iam maiora. Semẽtis eſt ſatio ſi/ue ut ſic dicam ſeminatio. Liui⁹ campani ſementẽ facere poſſent. Ci/ce. de oratore. Qualem ſementẽ feceris:ita metes Miror qꝫ quare apđ Hyeronimũ in geneſeos principio & in aliis locis ſementis pro ſemie poſitum eſt. Hæc Lau. Tu uero limam uideto.
Migrare:uide commigrare.
Millenummũ ſingularis ẽ numeri. Cicero ĩ philip. Inuentus eſt q. L. Antonio millenummũ ferret expenſum. Et pro millone:in qbsu ꝑ/pter inſanas iſtas ſuſtructiones facile mille hominũ uerſabatur Var/ro etiam ſcribit hoc milledenarium pluralem numerum efferre hæc

milia denarium. Illud addimus mille hominū dici: & milia hominu; Iterum mille homines dici: milia uero hoies non dici. Duo. n. ſubſtantiua non cohærent ſine copula:
Mimus: uide iſtrio:
Minimū eſt propriū aduerbiū ſuperlatiuū. Minime uero pro negatione accipitur quaſi nequaq̄: ut hic homo eſt minimū litteratus. i. pauxillū litteratus. Ego ſum minime litteratus ideſt idiota: & nihil ꝓrſus habens litteraturæ.
Miniſteriū miniſtri proprie eſt opera. Sed pro omni operatiōe quoq; accipitur Verg. de rege latino. Mœſtuſq; refugit fœda miniſteria. Myſterium uero græcum myſterion arcana quædam res: & proprie: diuinis uiris ſacerdotibuſq; tantūmodo cognitū: miniſterium quoq; i numero plurali ſolet accipi pro miniſtris: ſicut ſeruitia ꝑ ſeruis. Nam ſeruitium aut ſeruitus ipſa: aut ſeruitutis actio eſt: ut Dauus apud Terētinm. Ego pāphile hoc tibi pro ſeruitio debeo conari manibus & pedibus &c. Afferamus ēt in aliis exempla. Saluſtius. Interea ſeruitia repudiarat: quoꝶ in initio ad eū magnæ copiæ concurrerant. Quinti. ſæpe pro miniſtris miſteria dixit ut ibi: nō torſit miſteria cæci. & Liuiꝰ lib. iii. Frumento nāq; ex hetruria priuata pecunia per hoſpitium clientumq; miniſteria empto.
Minus pro nō ſemp fere accipit̄: frequētiſſime tū iunctū aut cu; ſin. aut cum quo pro ut. Sin minus. i. ſi non quo minus ideſt ut non ſicut Quo ſecius etiam pro ut.
Miſerabilis uiſu. ideſt quū uidet̄: nō aūt miſerabilis ſenſu uidēdi. Nō facilis uiſu. i. ut uideat̄: uel facilis ad uidendū. Non aūt ꝙ habeat uiſu; facilem. Non effabilis dictu. i. ut dicat̄. Non aūt ut dicat: optimum factu: ut fiat: non ut faciat: difficile factu: quia difficile ad faciendum ē: Incredibile memoratu: quū memorat̄: non memoratione. Dignum auditu quod eſt audiri dignum. Impoſſibile creditu: ut credatur. Rarus inuentu ut inueniat̄ non ut inueniat. Res iocunda cognitu ut cognoſcatur. Abſurdum relatu quū refert̄: obſcœnum aſpectu: quum aſpicitur & ſi qua ſunt alia At homo ſupbus dicto & dictis: nō dictu. Seuus facto & factis: non factu ideſt quum dicit: non quū dicit̄: quū facit nō quum fit. Res uero ſæua factu & dictu: quando fic aut quādo dicitur: non quia facit & dicit Scipio clarus adminiſtratiōe belloꝶ dr̄ & adminiſtratu bellorum: quando eſt ablatiuus. ideſt adminiſtratiōe. At reſpublica digna ē adminiſtratu uerbum ē. Idem ut adminiſtretur niſi addendo genitiuum ut adminiſtratu: Catonis. Quare in illo uergiliano. Nec uiſu facilis, nec dictu effabilis ulli quando quidem abeſt

genitiuus non eſt nomen:ut Priſcianus uult ꝓ paſſione & dictione ſed uerbum pro eo quod eſt ad uidendum & audiendum. Nec ignoro a multis legi. Affabilis non effabilis quod putatur ſumptũ ex illo uerſu actu in philotecte. Quẽ neq; tueri contra:neq; affari queas: quod ſi ita eſt:nomen eſſe confitebimur:ſed tamen nequaquam ſupinum. Multi ſcripſerunt de cultu agroꝝ.nomen erit.i.de cultione & cultura agrorum. Locus aũt ſaxoſus non eſt dignus cultu:nempe ut colatur uel dignus coli:homo dignus eſt amatu:puer dignus doctus:liber lectu. Qui ametur:doceat:legat. Tu es dignus gubernatu:ſi pro gubernatione:nomẽ erit. Si pro eo qđ eſt:ut guberneris:uel dignus gubernari uerbũ ſed nomini accõmodare ſolemus aut etiã debemus genitiuũ. Verbo nec debemus nec ſolemus. Deniq; ex duobus ſupinis alterũ actiuo uerbo dare poſſis.alterum paſſiuo:ut Amatũ ſit ab amo amatu ab amor:nec ullo pacto dicendũ eſt. Venio lectu:reuertor auditu:ſed dignus lectu &c.ut ſupra patuit.

Mœnia:uide murus.

Mollis homo dicit:& molle opus:hoc in laudẽ illud in uituperatiõem. Vergilius. India mittit ebur:molles ſua thura ſabæi.idẽ excudẽt alii ſpirantia mollius æra. Quod non ſine ratione factũ eſt. Nam qui non fuerit ſeuerus fortis conſtans:& in morẽ rei duræ patiens reſiſtenſq; fortunæ uel aduerſæ uel blandæ. Is mollis eſt ſimilis ceræ.aut tenellis plantis. Cum ꝓ̃ſertim qui mollicula mẽbra habent:fere molli ſint mẽte.ut pueri fœminæq;. Contra aũt milites nautæ agricole:ut corpore ita animo indurati putant:hoc igitur modo mollis accipitur in uitium. In laudẽ uero ꝙ ut durus cibus:durũ cubile durũ ſolũ.ita durum ingeniũ ueluti durus equus ad domandũ:durũ ingeniũ ad docendũ. Eadem ratione molle dicetur quod nõ eſt durũ eritq; laudabile. Quint.de ſignis loquẽs inquit. Illius opa duriora:molliora huius. Dicunt aũt ſigna opa ſculptilia:ſiue fuſilia: ſiue cætera ad eiuſmodi effigiẽ animaliũ fabricata:queadmodũ tabulæ opa pictoꝝ:ſiquidem in tabulis antiqui pingebant non in parietibus. Hæc talia magis dicẽtur mollia quæ fiunt.ꝙ ingeniũ quod facit.

Momentũ quidã pro eo ſignificato accipiũt:cuius ẽ punctũ:tñ aliter eſt:breue.n.tempus per hoc ſignificat non breuiſſimum: Horatius. Quid enim concorritur horæ momento.

Monſtroſum dicendũ eſt:nõ monſtruoſum. Lucanus: monſtruoſiq; hominum partus.

Monumenta dicunt ſepulchra:ſtatuæ:libri cæteraq;:q̃ nos alicuius rei ꝓ̃teritæ moneãt recordari. Vixq; ſepulchra monumẽta dixerim ni

ſi litteræ aut alii tituli appareant:quæ ſi deſint magis ſepulchrũ q̃ monumentum erit. Liuius lib.xlvii. Vtrobiq; monumenta oſtenduntur & ſtatuæ. Nam & literni monumentũ monumentoq; ſtatua ſuperimpoſita:quam tempeſtate diſiectam nuper uidimus ipſi & romæ extra portam capenam in Scipionum monumento tres ſtatuæ ſunt:quarꝫ duæ Publii & Lucii Scipionum dicuntur eſſe. Tertia poetæ . Quinti Ennii. Munimẽta uero ſunt munitiones caſtrorum:cæterarumq; rerum:quæ contra aduentum hoſtium muniunt ſiue uallo & foſſa.ſiue alio quouis modo.

Moratus eſt qui moribus bonis eſt præditus.

Morigeratus participium eſt & morigero quod eſt morẽ gero.i. obſequor & obedio. Vñ morigerus obſequẽs obediẽs & facile morẽ gerẽs.

More maiorum comparatum eſt legibus ita conſtitutũ eſt. Ita natura comparatum eſt:ita natura conſtitutũ eſt:ita natura præſcriptũ: hoc nobis ipſa natura præſcribit:nobis natura datum eſt:ut periclitãtes alleuemus:hoc ratio ipſa præſcribit:ita uidet̃ ratio dictare.

Moribundus.uide errabundus.

Moroſus a more uenit:non a mora.primam enim habet lõgam : ut mos moris:ſignificat eum q̃ nimis exacte nimiſq; ad unguẽ fieri oĩa poſtulat:ut aliquãdo ob id indignetur atq; iraſcat̃:ut Suetoniꝰ de Cæſare:circa corporis curam moroſior:ut non ſolum tonderet̃ diligẽter ſed etiam uelleretur Cicero de ſenectute. At ſunt moroſi & anxii & iracundi & difficiles ſenes.

Moror te.& maneo te:a quibuſdam exponũt̃ pro expecto. Sed mea tamẽ ſententia magis poetice q̃ oratorie:ut apud Vergilium. Et tua progenies mortalia demoror arma. Teren. Quem hic manes. Oratores potius accipiũt Moror pro retineo:& in mora teneo. ideoq; hæc duo uerba ſæpe iungunt̃. Quinti. Quid me adhuc pater detines.qd moraris abeuntẽ. Maneo ꝓ eo qd̄ futurũ eſt:apud ipſos interdũ etiam poetas Verg. Te quoq; magna manẽt regnis penetralia noſtris.i. tibi futura ſunt. Cicero. Cuius te fatum ſicut curionem manet:hoc ẽ. Cuius fatum tibi futurum eſt ſicut curioni.

Mulieris appellatione Caius inquit etiã uirgo uiripotens continetur. Vulpianus aũt quodam loco ita ait. Quod ſi ego uirginẽ emere putarem. Cum eſſet mulier. Emptio non ualebit. Hic mulierem appellat quæ uirgo non eſt:& Vulpiani quidẽ locutio recta eſt: Ciceronis teſtimonio qui obiurgantibus ꝙ ſexagenarius popiliam uirginem duxiſſet. Cras mulier erit inq̄t. Caii quoq; diffinitio locum habet aliquando. Vt ſi qs uidens decem fœminas quarum aliqua uirgo ſit ætate tñ

qua poſſit mulier eẽ: dicat uidi de cẽ mulieres. Idẽ quoq; Vulpianus inqt: Mulierem ita arctam ut mulier fieri non poſſit: ſanam non uideri conſtat. Eandem dixit & mulierẽ & non mulierẽ: primum pro ea: q̃ ẽ fœmina. Secundum pro corrupta.

Multum. Paulum. Tantum. Quantum. Aliquantum. poſitiuos magis decẽt. Comparatiuos uero & ſuperlatiuos multo paulo tanto quãto aliquanto: ut Cicero Quantos es maior tanto te geras ſubmiſſius. Catullus: tanto peſſimus omnium poeta: Quanto te optimus omnium patronus. E contra: quantum potes: tantum elabora: non autem quanto potes tanto elabora. Proxime aũt ad uim Comparatiuorum accedũt illa aduerbia ante & poſt ſiue præpoſitiones: ut Tantõ ante ego ueni quanto poſt tu ueniſti. Et illud nomẽ Alius & ſuum aduerbium aliter: & huic ſimile Secus: ut Quintilianus: At quanto alius fuit ille infœliciſſimi iuuenis affectus. Et Terentius: Verum aliter euenire multo intelligit. Et Cicero. multo ſecus euenit. ſed illa in um quia tranſeunt in aduerbia ideo non nunq̃ abutimur ꝑ his: q̃ exeunt in. o Iuuenalis. Deſpiciam q̃ ſit quantum ſublimior altas. Terenti⁹. Cui⁹ frater aliquantulum ẽ ad rem audior. Quintilianus. Ac qdam ſi forte ſuſceperint negocia paulum ad dicendum tenuiora: ea conuitiis implent. Ita ſit in aduerbiis participiiſq; multum ante uel multo ante paulum poſt: uel paulo poſt. Verbis autem ſemper fere conuenit per um potius q̃ per. o. exceptis ab ante. a præ a poſt compoſitis. Vt multo præſtat multum p̃ſtat. Ita multũ uel multo antecellit. Paulum uel paulo poſt habui tua negocia meis.

Mulus q ꝓprie generatus ẽ ex aſino & equa. Nam hinnulus dicit qui patre equo matre aſina genitus ẽ: quẽ qdam Burdonem nominant

Munerarius q dat munus populo gladiatoribus in arena exhibendis

Municipes: uide munus.

Munimenta. uide monumenta.

Munus paulus inquit: tribus modis dicitur: uno donum: & inde munera dici dari mitti ue. Altero onus: quod quum remittitur uocationem militiæ muneriſq; præſtat inde immunitatem appellari. Tertio officium: unde munera militaria: & quoſdam milites munificos uocari. Igitur municipes dici q munera ciuilia capiant. Idem alibi: municeps intelligendi ſunt & hi qui in eodem municipio nati ſunt. Vulpianus uero ſic: municipes qdem proprie appellantur muneris participes recepti in ciuitatem ut munera nobiſcum facerent. Sed nunc abuſiue municipes dicimus ſuæ cuiuſq; ciuitatis ciues. ut puta campanos puteolanos.

Munus publicũ: põponius ait: eſt officiũ priuati hominis ex quo commodũ ad ſingulos: uniuerſoſq; ciues. rēq; eoꝝ ĩpio magiſtratus extra ordinarium peruenit.

Munus. Marcus inqt: proprie eſt quod neceſſaria ſubimus lege more imperioue eius: q iubendi habet poteſtatem. Dona āt proprie ſunt: q̄ nulla neceſſitate iuris officio. ſed ſponte præſtantur: quæ ſi non præſtentur nulla tamen nunquam repræhenſio eſt: & ſi præſtentur plærũque laus ineſt. Sed in hoc uentũ eſt. ut nõ quodcũq; munus idemque. Donum accipiatur. At quod donum fuerit. id munus recte dicatur. Quod Marcus ait contrarium eſt uerbis Vulpiani dicentis. inter donum & munus hoc intereſt. quod inter genus & ſpeciem. nam genus eſſe donum labeo a donando dictum. Munus ſpeciem. nam munus eſt donum cum cauſa utputa natalitium. nuptiaꝝ. mea tamen ſententia neq; genus neq; ſpecies in hæc duo nomina cadit. Et nullum mihi uidetur donum ſine cauſa eſſe.

Murus ē urbis lapideus ambitus. qui græce dicit̄ To Teichos. Paries uero domoꝝ græce ho Toichos. Murus ē ēt non urbis. ſed urbis tam̄ ſimilium. ut munitionum caſtrorumq;. mœnia pro muris accipi ſolent & ꝑ ædeficiis ipſius urbis. Porta muroꝝ eſt. munitionũq; atq; caſtroꝝ. ianua parietis ac domoꝝ.

Mutuo ſe amant. i. inuicē. Mutuo ēt e diuerſo uel e contrario ſignificat. Cicero. Fac me mutuo diligas. hoc eſt fac mihi in amore reſpondeas.

Mutuus amor & mũtua beniuolentia. i. reſpondens & reciproca.

Mutuo uerbum. uide fœnero.

N

NActus ſum ꝑ inueni ſiue repperi frequēter accipitur. Cicero in paradoxis. ſiquē eris nactus. Et de uitæ in libro de ſenectute. quid eſt nacta complectitur.

Nac mihi uidetur idē apud nos ſignificare. quod apud græcos ſcribiq; cum diphthongo debere nae. quod eſt certe. ut Apud Terentium faciunt nae intelligo ut nihil intelligant quaſi faciunt profecto. Hæc apud Ciceronē dictio frequens eſt. ut de oratore libro tertio. Næ illud aut ſane quemadmoduȝ uerba ſeruat. & illuminet a magiſtris iſtis requiret.

Nam prima ſemper eſt dictionum. nãq; uero ſolet & primuȝ locũ ſortiri. & ſecundum aliquando ēt tertium. Præterea nam aliquando accipitur pro autem ad diſtinctionem ſententiaꝝ. ut in Saluſtium Cicero nam qđ in uxorem atq; filiam meam tã petulanter inuect⁹ es. Idem

ualet ac ſi dixiſſet: Quod autem in uxorem &c. ſiue quod uero. uelu-
ti ſæpe incipere ſolem⁹. Vt idẽ: Quõd ãt ſcribis quid de exitu belli ſẽ
tiam. magis cõſiliũ petere poſſum q̃ ipſe aliis dare: Et de oratore. lib. i.
Quod uero uiros bonos iure ciuili fieri putas: quia legibus & premia
propoſita ſint uirtutibu : & ſupplicia uitiis &c.
Natalia ſignificant quod natalis: q ẽ dies nataliti⁹: utrunq̃ cõuerſum
in ſubſtantiuũ ab adiectiuo hic & hæc natalis & hoc natale. ut natalis
horæ, tempus apud. Quin. in gladiatore. Natales uero magis condi-
tionem ſanguinis ac familie. ut generoſi natales obſcuri natales Ply.
ad Meſſium non nunq̃ candidatus aut natales. cõpetitoris aut annos
aut etiam mores arguebat. hic pro ignobilitate accipit̃.
Natus: nata natab⁹ dicim⁹: ut filius filia filiabus. nõ priuign⁹ priuigna
priuignab⁹: nec genitus genita genitabus. De natus uide ẽt in filius
Ne plerũq̃ una ſola ſemp in parte prima collocat̃. ut bonus ne uir eſt
an malus. Aliquando cum ſocia. ſed id ſæpius apud poetas. Vergili⁹
homines ne feræ ne. Sæpe hoc modo: illuc eam nec ne ignoro: Sed
dubitatiue. interrogatiue quoq̃: ut pro flacco cicero: utrum uultis p̃-
tori flacco licuiſſe nec ne: ideſt licuiſſe an non: Quidam ſuperuacuo
adduñt An ſic: neſcio an benefaciam nec ne.
Ne ueneris futuri eſt temporis. Non ueneris præteriti. Hoc negat: Il
lud uetat: ſicuti ne ueni & ne uenias.
Necatus priſcianus inquit. proprie ferro. Nectus uero alia ui perem-
ptus dicitur. Sed ego ſentio generalem ſignificationem necatus: ſpe
cialem uero Nectus eſſe. Cicero in rhetoricis & alibi ſæpe ait: Vene-
no necatus. Quintilianus libro tertio hic eſt adulter loris cæſus: aut
ferme necatus. Præterea nunquam nectus dicitur ſine certo genere.
Necubi: uide negationes.
Nedum duobus modis periti uti ſolent: Vno quũ utranq̃ ſẽtẽtiã eo
dem claudimus uerbo: Altero quũ utriq̃ ſententiæ uerbũ dam⁹. Pri-
mo mõ ſic: funderem pro te ſanguinẽ: nedũ pecuniam. Secundo ſic:
funderẽ pro te ſanguinẽ: nedũ pecuniam tibi crederẽ: & hoc affirma-
tiue: negatiue ſic. Non perderem pro te obolũ: nedum ſanguinẽ. Item
non crederem tibi obolum ne dum pro te funderem ſanguinẽ. Atq̃
in affirmando id quod plus ẽ maiориſq̃ momenti in prima parte po-
nendum: In negando q̃d minoris eſt. plus enim & magis momẽtoſũ
eſt fundere ſanguinem quã pecuniã: Et minus eſt & leuis eſt perdere
aut credere obolũ: q̃ perdere aut ꝓfũdere ſanguinẽ. Impiti uero hãc
dictionem accipiũt ꝓ nõ ſolũ ſic dicẽtes: nedũ ꝓ te laborem ſuſciperẽ
ſed ẽt mortẽ. Quod ſic dicendũ erat: mortẽ ꝓ te ſuſciperẽ nedum la-

borem. Aut per non ſolum: Nã cõtrarius modus eſt a nõ mõ p nedũ ſic non ſolum pecuniã p te funderẽ ſed ẽt ſanguinẽ/ Itẽ nõ mõ tibi pecuniam crederẽ uerũ etiã pro te ſanguinẽ funderẽ: & hoc affirmatiue Rurſus negatiue: Non modo pro te ſanguinẽ nõ perderem ſed ne pecuniam. Item non tantum pro te ſanguinẽ nõ perderẽ: ſed nec pecuniã. Item nõ tantũ pro te ſanguinẽ nõ funderẽ: uerũ nec obolũ qdem tibi crederẽ. hæc eſt igit differentia Inter nedum & non ſolũ: ſiue non modo: ſiue non tantum. præterea Nedũ auget præpolletq; alteri parti cui adiungitur: Non modo autem æquiperat.

Negationem aliquando tres nõ plus efficiunt q̃ duæ collocatione ipſa dictionum efficiente Vt nunq̃ mihi nec obfuiſti: nec pfuiſti. Tres hic ſunt negationes: Muta primam negationem in medium aut in poſtremum iam euaneſcet cum ibi locum non inueniat: ſic. Mihi nec obfui nec profuiſti unq̃. aut ſic neſcis nec in pace nec in bello uiuer: nec in pace nec in bello ſcis uiuere. ibi tres negationes ſunt hic duæ cum eadem ſit ſententia Vereor timeo metuo & ſiqua ſunt italia idem efficiunt uel cum negatione uel ſine ea: Vt uereor ne ueniat: & uereor ut ueniat. Timeo ne moriatur: & timeo ut moriatur more Ciceronis Vt ne pro ut non Metuo ut ne pereat. Et Terentius: apprime in uita utile ut nequid nimis: pro nequid nimis. Ex quo miror Seruium ita ſcripſiſſe primo georgicorum: Vnde male quidam hunc locum ſcribũt: Pater adeſt Caue ne te triſtem ſentiat: nam & ne & caue prohibentis eſt. præterea neunq̃ pro nequaq̃: & ipſum nequaq̃ & nuſquam & nuſpiam ſimplicem negationem indicant: ideoq; uno uerbo contenta ſunt. ut nequaq̃ ueniam. necubi uero duplicem: ideoq; duplex uerbum poſtulat. Volo necubi mihi obuius fias: idem ne alicubi. ut ſicubi pro ſi alicubi. ſicunde pro ſi alicunde.

Nempe pro certe ponitur: Cicero apud quem hæc dico: nempe apud eum qui quum hoc ſciret: me tamen ante q̃ uidet reip. reddidit. Non nunq̃ ſine interrogatione Horatius. n. quandam epiſtolam ſic inchoat nempe hoc quæſiſti: Et perſius: nempe hoc aſſidue dixi.

Nemora: uide lucus.

Neue: pro ut nõ: Quintilianus: Cauendum etiam neue ſit maior trãſlatio q̃ oporteat: ne ue qd ſæpe accidit minor: ne ue diſſimilis. Cicero ita iungetis ut ne ue aſpere cõcurrant: ne ue uaſtius diducant.

Ne unq̃ uide negationes.

Nequaq̃ ibidem.

Nimirum pro certe: Quintilianus: Vter melior dicetur orator: nimirum qui homo quoq; melior.

Niſi quoties principium ſententiæ eſt indicatiuum deſiderat: alias et ſubiunctiuum. Cicero pro Milone. niſi forte putamus demẽtem. P. Scipionem africanum fuiſſe: &c. Quintilianus. niſi forte imperatorẽ quis idoneum credit &c. Præter principia autem ſententiarũ ſic. Vapulabis niſi caues uel niſi caueas. in illo ſuperiore niſi uerbũ adeſt pricipale. Hic non adeſt.
Non modo: uide nedum.
Non ſolum ibidem.
Non me fallit: nõ me præterit: non me fugit: nõ me capit idem ſignificare quod non ignoro Quintilianus autor eſt.
Noſtras: uide Cuias.
Noſtrum & ueſtrum genitiui actiue ſignificãt: noſtri & ueſtri paſſiue. Vt nemo noſtrum. nemo ueſtrũ. non autem nemo noſtri: nemo urĩ. Rurſus habete curam noſtri. ſicut habemus curam ueſtri nõ autẽ habete curam noſtrum ſicut habemus curam ueſtrum.
Nouacula culter raſorius.
Noualis inquit paulus: eſt terra proſciſſa quæ anno ceſſat. In quo autoritatẽ Varronis ſecutus uidet̃ dicentis: ager Reſtibulus reſtituit̃ ac ſeferit̃ quotãnis. Cõtra qui itermittit̃ a nouãdo noualis ager. Et Plynii qui ait id nouale eſt quod alternis annis ſerit̃. Idem quoq; ſentire uidetur pompeius feſtus: q dicit noualis ager nouæ relict⁹ ſemẽti. Sũt qui uelint nouale eſſe aruum tũc primũ ad ſementẽ proſciſſum quorum eſt Seruius: qui inqt. Dicimus & has nouales & hæc noualia: proprie. Nouales tũc primum arua proſciſſa. Quintilianus itẽ in milite mariano inqt. Mox ingẽtibus lacertis humũ fodere ſenẽ: futuris Noualibus eruere ſyluas Hieronymus etiã in hunc ſenſum diffinit dicẽs Nouale eſt ager nũc primum proſciſſus. Sed Vergilius in ſenſũ priorem accipit. quum inqt. Alternis idẽ tonſas ceſſare nouales. Et ſegnẽ patiere ſitu dureſcere campum: ideoq; Seruius alibi ait: Noualis. i. noua terra quæ per ſingulos annos renouatur per ſemina.
Notiſſimus pro ultimo dicitur.
Noxæ dedere eſt pœnæ dare: ſiue tradere ob noxiã. qua ſignificatur culpa. Eſt aũt hæc pena ſeruorum: quos dñi malunt ad pœnã tradere q̃ pſtare maleficiũ: quod illi admiſerũt: Paulus ita diffinit Noxales appellãtur actiões quæ nõ ex cõtractu: ſed ex noxa atq; maleficio ſeruorum aduerſus nos inſtituunt̃. quarum actionũ uis & poteſtas hæc eſt. Vt ſi damnati fuerimus: liceat nobis deductiõe ipſi⁹ corpis: quod deliquerit euitare litis exiſtimationem. Vulpianus quoq; addit ut corpus tradat̃ uiuum. Igitur Quintilianus i gladiatore. Alebat deuotũ

corpus grauior omni fame ſaginat:& inter dedita noxæ mācipia contentiſſimis Tyro gladiator &c.noxa etiā damnū ſignificat.Ouid.lib.xv.met.Nocte nocēt potæ:ſine noxa luce bibunt:& Suetonius de cæſaris uita.Spurināq; irridens & ut falſum arguens q; ſine ulla ſua noxa idus martiæ adeſſent.De brutis aūt improprie dicitur ea dedi noxæ ut de capro apud Ouid.lib.i.faſt.Verba fides ſequitur.noxæ tibi deditus hoſtis.Spargitur effuſo cornua bacche mero.Seruius ſuper illud Vergilianum Vnius obnoxam ait.noxam pro noxia.i.culpa quaſi noua per ſe non ſignificet culpam.

Nudiuſtertius & nudiuſquartus nec ultra ꝑgredit:ſicut biduo.Triduo.Quatriduo.Et binoctio.Trinoctio.Quatrinoctio.& nō āpli⁹ niſi putamus ſine menda ſcriptū eē in philippicis nudiſtertius decim⁹ Plautus ut ſolet licenter inquit:nudiuſterti⁹.quartus qntus ſext⁹ſeptimus.octauus.& adhuc deinceps:ut etiā ad mileſimū fuerit ꝓceſſurus.nudius ſecūdus iccirco nō habemus:quia adeſt alterum uocabulum & quidem magis proprium:quod eſt heri.De die autem qui preceſſit heſternum dicimus nudiuſtertius & de ſupiore adhuc nudiuſquart⁹ ſcilicet nunc de tertio uel de quarto.De ſequenti Cras:de hinc proximo Perendie.Vnde dies perendinus dies ab hinc tertius.Et comperendinare differre in longum de die in diem.

Numen eſt imperium poteſtaſq; dei.

Numeralia ſcire uolētes primū hoc admonem⁹:in quo plæriq; fallūtur.Treceni ſcribendū eſſe.nō Triceni:quū ſignificat trecētenarium numeꝝ.quod ſyncopatū ē ſicut cætera.Dicimus enim duceni ꝓ ducenteni.Treceni pro trecēteni.Quadrigeni qngeni.Sexceni:ſeptingeni.Octingeni nongeni pro quadringenteni.qngenteni:ſexcenteni.ſeptingenteni.Octingenteni.nongenteni uel noningenteni Centeni autem & milleni non ſyncopantur quia non ſunt prælongæ dictiones ſicut ſupiores.Triceni autẽ caret ſyncopa ſed imutauit g i c.ſicut uiceni pro uigeni.Et triceni pro trigeni.Eſt enim ſimilimæ uocis c & g.Queādmodum d & t ꝓpter quod dicimus quadringenti pro q̄tricenti.in quo nomine & t in d & c in g mutatum eſt.Recenſebim⁹ iam infra Centum ut ſupra Centum fecimus:dicim⁹ igit Singuli bini terni q̄terni.qni.ſeni ſepteni.octeni noueni.deni.undeni duodeni ternideni.q̄ternideni qnideni.ſenideni.Vel deniquaterni deniqni deniſeni deniſepteni.deniocteni.deninoueni.uiceni.uiceniſinguli:uiceni bini.uiceni terni.Vel ſinguli & uiceni.bini uiceni terni & uiceni & ita deinceps.Tū triceni.q̄drageni.qnquageni.ſexageni.ſeptuageni.octogeni.nō octuageni.octoginta enim dicim⁹ nō octuagita.nona

geni nõ nouageni: deinde centeni. hæc aũt noĩa & in plurali & in ſin-
gulari utunt autores: Crebrius tñ plurali numero. Præterea uti nomi
na ſuprà centum ſyncopant. Infra centũ uero minime ita e diuerſo
aduerbia infra centum ſyncopãt: ultra minime ut Vicies pro uingin
ties. Tricies pro triginties. deinde quadragies. quinquagies ſexagies:
ſeptuagies octogies nõ octuagies Nonagies. Cætera non ſyncopan-
tur qnquies. ſexies. ſepties. octies. nouies. decies. centies. Ducenties.
Tricenties quadringenties. ſeptingenties. octingenties. noningẽties:
milies. deinde bis milies ter milies. quater milies quinquies milies de-
cies milies uicies milies. & deinceps cætera.

Numularii: uide argentarius.

Nuntius inquit Seruius: eſt q̃ nuntiat quod aũt nũtiatur licet neutro
dicatur: tamen inuenit & maſculino. Miror cui ita dixerit. Ego quidẽ
nuſq̃ hoc nuntiũ legi: ac ne ipſe quidẽ ut opinor. Cũ feſtus Pompei⁹
uetuſtior eo autor ita ſcribit. Nũtius & res ipſa & nuntius dicitur hæc
lau. Tu uero in lima leges Seruium recte dixiſſe.

Nuper: uide dudum.

Nuſq̃: uide negationes.

Nuſpiam: ibidem.

Nutare eſt ꝓprie alicuius male ſolidatæ molis ruinã minantis: de aïo
quoq; titubante & neſciente quo potiſſimũ ſe conferat nutare dicit.
Titubare eſt pedibus non ualentis inſiſtere quales ſunt ebrii: aut infir
mi: aut uulnerati aut decrepiti ſenes. Transfert ẽt ad aïum. Quinti.
Neq; ulla unq̃ tanta fuerit dicendi facultas: quæ non titubet: aut hæ-
reat quoties ab aïo uerba diſſentiunt. Vacillare ẽ alterno motu incon
ſtantem eſſe. Quintilianus. Eſt illa indecora in dextrũ ac leuum lat⁹
uacillatio alterius pedibus inſiſtentium. Vnde & naues utiq; uacuæ
uacillant. Ad animũ quoq; transfertur ut apud iuriſcõſultos de fide
teſtis uacillantis qui inconſtantia diuerſa teſtimonia dixerit.

O

O Noiatiuo Accuſatiuo & Vocatiuo idifferẽter adiũgi ſolet.
Virg. O fortũati quoꝝ iã mœnia ſurgũt æneas ait. Et alibi
O fortunatos nimiũ ſua ſi bona norit agricolas. hic actũs eſt
ibi ntũs uel uocatiu⁹ eẽ põt. Cice. Itẽ O uariã uolucreq; for
tunam. Neq; hoc in tertia pſona tantũ: ſed ẽt pria & ſecũda ut idẽ: O
me miſeꝝ O te infelicẽ: ẽt nõ appoſito pronomine: ut idem O miſe-
rum & deteſtabilẽ hominem ſi hæc ignoras. idem O te miſerũ O te
infelicem. Quæ exclamatio ad omnem affectum cõuenit: uel miſe-
rationis: uel id gñatiõis. Simili mõ in nominatiuo & uocatiuo: ut idẽ

O fortunata mors: quæ naturæ debita ꝑ patria eſt potiſſimum reddi
ta. Et iteꝝ O magna uis ueritatis. Aliqñ ab ō ſupſedemus utiqꝫ in re
leuiore neqꝫ ita magni caloris. ut indignũ facinus. & hoiem neq̃: q nõ
dubitaret uel in foro alea ludere: uel cũ lege de alea condẽnatis. Cice
ronis uerba ſunt in Antoniũ. Et plynius iunior ad octauiũ: homineꝫ
te patientẽ uel potius duꝫ ac pene crudelẽ: qui tã inſignes libros tam
diu teneas. Quod ſi excandeſcerem⁹ dicendũ eſſet o hoiem nequã: &
o hoiem patientẽ. Aut ſine indignatione: ut apud Valeriũ lib. iii. Sed
mihi uti iſta conditione uitæ non eſt opus: ſine ullis imaginibus no-
bilem animũ: aliq̃to hoc remiſſius eſt q̃ ſi dixiſſet. O animũ ſine ullis
imaginibus nobilem: ideſt ſine maiorum nobilitate nobilem.
Obdormiſco pro ſuo primitiuo obdormio accipitur.
Obeo legationẽ: exequor munus & officiũ legatõis. obeo prouinciã
exequor officium prouinciale: ita obeo mortẽ exequor & perago mor
tem: queãdmodũ dicitur quis obiiſſe diem pro iuiſſe. Item obiit diem
ſuum: idem eſt quod mortuus: & iuit ad diem fati. ut apud Sulpitium
nuntiatum eſt Macellum diem ſuum obiiſſe. prætermittimus autem
non nunq̃ illum accuſatiuum dicentem: Marcellus obiit. Qđ item
fit in illis ſignificatione ſimilibus uerbis: oppetiit & defunctus eſt. Nã
in priore ſubintelligitur accuſatiuus mortem: in poſteriore ablatiuus
uita. Eſt aũt oppetere frequẽtius quidẽ mori nõ fatali ſed illata morte
interdum tamẽ & fatali. Cice. de diuinatiõe: æquius eẽ cenſuit ſe ma
turã oppetere mortẽ &c. ſine accuſatiuo ẽt legiẗ ut apud Vergillium
Quis ante ora patrum troiæ ſub mœnibus altis contigit oppetere.
Obruere eſt opire ſiue aqua ut obrutus undis ſiue terra: ut obrue uer
ſata cerealia ſemina terra. Siue ꝑ trãſlationẽ ad animũ. ut Quint. Tot
uoluptatibus obruere poſſũt unum dolorem. Sed de multo uino po
tando etiam dicimus: ſicut Ingurgitare de aſſumendis multis cibis:
Cicero pro deiotaro ait: Vino ſe obruiſſe nudũqꝫ ſaltaſſe. Et in Anto
nium: ut fratrem imitetur ſe obruit uino. Et in eundem. Quum ſe ci-
bis ingurgitaſſet: Ingurgitare aliquando utrunqꝫ complectitur ſicut
Crapulari non modo in uino: ſed etiam in cibo unde fit Crapula: ut
idem in eundem: Edormi inq̃ Crapulam & exhala.
Obſeruo duo ſignificat. Vnũ quod eſt cuſtodio aliquid oculis aioqꝫ
in modũ ſpeculatoris: ut obſerua tranſeuntes: obſerua filium: obſer-
ua dauũ qd agat: qd loquatur: quaſi cuſtodi & annota. hinc fit obſer-
uatio quaſi annotatio. i. animaduerſio. item obſeruo non ſpeculãtis
modo ſed admirantis uenerantiſqꝫ: & id tantũ in hoies nõ in res quo
ties quem uel uirtute uel dignitate ſuſpicim⁹ & colimus. Vñ fit obſer

uantia:q̄ ē ueneratio q̄dā & honoris exhibitio? Quare meli⁹ obſerua tionem q̄ obſeruantiam hi q noiantur fratres ſuū inſtitutū noiarent.
Obſes eſt:qui traditur imperio alterius ea conditione ut ſi dator obſi dis a fide recedat recipientis ſit ius in corpus & uitam obſidis. quod p̄ cipue inter potentes commertium eſt:qui non habent ſuperiores: ad quos pro iuſtitia pronocent.
Obuio tibi:& obui⁹ tibi fio.obuius ſum tibi.& obuiū me tibi fero. ob uius me tibi fortuna obtulit.Obuiā.quoq; per eidem & per alia plura uerba uariatur:ut obuiam proceſſi:obuiam fui.& alia multa.
Occupare eſt locū tenere:aut cape & ui cape.ut apud liuiū:Nā & ipſis uocantibus urbem hanc accæpi non occupaui.i. ui accæpi aut mea ſponte accæpi non alioꝝ rogatu.Sæpe uero antecape eſt: ut aliqui lo quuntur præoccupare.Vnde ſchema illud occupatio appellat̄ quo ties quæ dici ab alio poterant ea ipſi præueniendo dicim⁹in nr̄am par tem de nobis poſtea officerent retorquentes.Proprie deniq; eſt occu pare quod in medio ſiue in medium atq; in cōe poſitum ē ante cæte ros capere:Quod teſtatur Quint.dicens.Multa nihilominus quæ li bera fuerant tranſeunt in ius occupantium.ſicut uenatio & occupa tio inde occupatur dicitur:q ante negocio aliquo detentus nō poteſt alteri⁹negocio opam dare: Atq; hic uocatur occupatio:quū alicui ne ceſſariæ rei & cui ante oia opam dare debem⁹ cū diligentia uacamus
Ocyus pro poſitiuo ocyter accipi ſolet.
Odioſus paſſiue accipit̄ quū a uerbo uenit ille. n. ſignificat̄ q odio habet̄:Non is q odit.Quū a noie uenit Actionem ſignificat Nā odi um moleſtiamq; antiqus ſignificabat Terē.in phor.Nunq̄ odio tuo me uinces. Et iterum.Si porro eſſe odioſi pergitis.i.moleſti.
Odor notum eſt quod in utroq; nūero ſignificat.in plurali uero tan tum odoramenta:ut odores ex arabia ſunt.
Offendo fere quod reperio.Cicero Sed tamen neminem tam maleſi cum offendi &c.
Offenſio. uide ueni in opinionem.
Officina eſt ubi opa fiūt.Taberna ubi opa ipſa cæteræq; merces uē ditant̄.officina eſt ſtatuarii fuſoris cælatoris uitrearii pictoris. ſutoris. fabri.Taberna uocat̄ lanaria.uinaria olearia.& mille hmōi.Vñ opifi ces & Tabernarii uocant̄.Nec negauerim aliqñ unū eūdēq; locū offi cinam & tabernā eſſe. ut Sutrina in qua calcei & fiunt & uenduntur.
Officiū eſt uirtutis actio. Vel ut latius explicē p̄ loco.pro tempore.p̄ rerum dignitate.ſimilibuſq;.inde illud eſt quod dicitur a multis. in fa milia bene inſtituta omnes in officio ſunt ideſt omnes agunt qđ de

bent. Et miſſi ſunt legatis obuiã clues officii grã: Et circũſtabãt ſena-
tores cæſarẽ ſedẽtẽ in aurea ſella officii grã: ideſt honoris grã: Quo
factũ eſt ẽt: ut officia ſignificẽt beneficia ſiue obſequia. Vñ illd Cice-
ronis: odioſũ ſane genus hoium ẽ officia expro brantiũ: q̃ meminiſſe
debetis in quẽ collata ſunt: nõ cõmemorate q̃ contulit: Magiſtratus
quoq; officium dr̃: ſiue quia honoris cauſa factus eſt. ſiue opis popu-
lo ferendæ: ſiue quia ius ſuum cuiq; & quod cui debetur reddat. Cæ-
teræ etiam artes quæ modo honeſtæ ſunt ſuam actionem officiuꝫ uo
cant ut officium grammatici officium medici: officium architecti.
Olim & iamolim: ſiue olim iam dicit̃. Quintilianus ſed in foro tñ illã
facilitatem olim deſiderauimus: ideſt iam olim. Et alibi: olim iam im
perator inter fulgentes uirtutes tuas liuor locum quærit. hoc ẽ iã oliꝫ
quod ẽ iam a longo tempore. Olim ꝓ futuro: apud eundẽ: Sunt clari
hodie quoq; operis autores: qui olim noĩabunt̃. Poetæ etiam prõ ali-
quando utunt̃. Verg. Ac iã olim ſeras poſuit quũ uinea frõdes. Non
nunq̃ etiã pro iamdudum accipitur: ut Curtius. li. viii. Olim enim ue
ro Homerus ſenſibus uictis ex lecto repente conſurgit.
Omnis poſitiuo & Comparatiuo conuenit: ut omnes boni & omnes
ſapientes omnia placidiora animalia.
Oportet legere libros. Expedit euoluere autores Vtile eſt cognoſcer
plurima opere pretium eſt habere quos imitemur: Neceſſe eſt adhibe
re uſum Conducibile eſt deſcendere in certamen & agitare cum aliis
controuerſias. Vel per paſſiuum: oportet legi libros. Euolui auto-
res. cognoſci plurima: haberi quos imitemur: adhiberi uſum agitari
cum aliis controuerſiis. Hunc poſteriorem modũ magis ars grãmati
ca probat: illum magis autoritas. Secus in ptõ nanq; non ita legimus
Sæpe feciſſe hoc oportuit. Cicero in uerrem. Tamen id factum non
oportuit. Et in eundem: Apollinis ſignum ablatũ certe nõ oportuit:
Et alibi: Totam rem illi integram ſeruatam oportuit.
Oppeto: uide obeo.
Oppido q̃: uide ſaneq̃.
Opdidum omnis urbs eſt: præter romam quæ peculiari nomie Vrbs
uocari cœpta: Fecit ut Cæteræ urbes oppida uocarentur: quia iã ip-
ſa oppidum amplius non eſt.
Opprobrium: uide probrum.
Opera eſt actio. ut dabo operam: Et in iure ciuili: de operis libertorũ
Vtq; ait Vulpianus: operæ ſunt diurnum officium. opus ẽ finis: fru
ctuſq; operæ Vnde opera autorum dicuntur: Et opa publica ipſa pu
blica ædificia Sed ut uidere uideor quoties nõ ad laborem corporis

ſed ad laborem animi & artem induſtriamq; reſpicimus magis opus: q opera dicendũ eſt ut in opere ruſtico: in opere faciendo in opere fabrili: in opere textorio.
Operæ pretium ab opera eſt: ut uerſus indicat Iuuenalis. Eſt operæ pretium penitus cognoſcere toto: quid faciã: agitẽtq; die. i. fructuoſum ẽ & ad rem pertinet: ideo q a decens: uel quia utile: uel quia glorioſum. uel quia iocundum.
Opinio: uide Veni in opinionem.
Orator: uide declamator.
Oratum ire: & oraturum eſſe non eſt idem ut uult priſcian⁹. Nam alterum præſentis temporis eſt: ut uideo te accuſatũ ire me. ideſt nunc. Alterum futuri: ut uideo te accuſatuꝝ eẽ me. Et tamen accuſatum iri me abſte uideo: accipiť ꝓ eo quod ẽ uideo te uel accuſatum ire me uel accuſaturum eſſe me: uel abſte accuſandum eſſe me. Eſt enim idem accuſandum eſſe & accuſatum iri. Damnandum eſſe & damnatum iri Nam eodem loco dicere poſſumus Credo peccatum meum reſciendum eſſe & reſcitum iri. Hæc Lau. Tu tamen in lima leges idem eſſe oratum ire & oraturum eſſe.
Orbus quicũq; aliqua re cara priuatus eſt: proprie autem parens amiſſis liberis: quaſi amiſſa luce oculoꝝ hic orbitas quæ eſt illa q̃litas patꝝ poſt amiſſos liberos: ut uxoris uiduitas poſt amiſſum maritum.
Ordo eſt digeſtio: & in ſuo loco cuiuſq; rei collocatio uelut in acie fit: ubi pedites: ubi alæ equitum ubi leuiter armati: ubi cæteri: & utilitate rei diſtribuunť. Et in argumentatione ponenda ſunt firmiſſima argumenta: ubi infirmiora: ubi mediocria. Vnde in ciuitatibus & romæ p̃ſertim ordines ſunt ordo conſularis. prætorius: ſenatorius: equeſtris adeo ut ordo quoq; pro ipſis hominibus accipiatur illius conditionis Cicero in hoc ordine: : pro in ſenatu. aut pro eqtibus romanis frequẽtiſſime dixit. Idem quodam loco ait. Quam apud omnes ordines eẽt gratioſus. ideſt apud omnium ordinum homines. Series autem eſt rerum quædam continuata progreſſio: ut in ſerie orationis: ideſt continuatio contextu. Quinti. Quod non niſi in contextu orationis ſerieq; contingit. Verg. Ductæq; ab origine gentis fortia facta patrum ſeries longiſſima rerum.
Oriundus non habet uim participia Cuius quidem utendi hic mod⁹ eſt. Ego ſum ortus romæ: oriundus a placentia. Liuius. Nati carthagine ſed oriũdi ſyracuſis. i. a ſyracuſis originẽ trahẽtes: unde fuerunt parentes uel ſine ꝑpoſitione. ut idem. Alba oriundũ ſacerdotium. In ꝑſonis fere cum præpoſitione. Idem longe is princeps latini nomina

erat:ſi famæ credimus ab Vlyſſe deaqꝫ Circe oriundus. Non nunq̃ ꝑ indeclinabilia:ut inde ego ſum oriundus:unde tu.

Orphanus:uide pupillus.

Ouis marem fœminamqꝫ ſignificat.

PAbulum:uide paſtio.

Pacificatus ſum pacem feci. Pacatus ſum in pace ſum uel ab armis receſſi. placatus ſum ab indignatiōe animi ad lenitatem redii:uel animo leni ſum.

Pampinarium nō terra ubi naſcunt̄ pampinii ſed cōgeries pāpinoꝝ ideſt uirētum uitis ramuſculoꝝ. Vel ut ait Ply. palmes q̄ e duro exit. materiamqꝫ in ꝓximū annum ꝓmittit pampinarium uocat̄. Certe in hoc palmite multi pampini ſunt.

Pannoſus is dicit̄:q craſſo panno ac uili opert⁹ eſt: nec de hoc niſi de paupere dicitur.

Paraſitaſter non paruus paraſitus eſt:ſed imitator paraſitorum.

Paraſitus eſt:qui omnia ad uoluptatem eius loquitur:in cuius contubernio eſt omnia aſſentatur:omnia illius facta ſimul ac dicta laudat nihil repugnat nihil facere recuſat uentris gratia. In quo ſummū bonum conſtituunt. quorum magna copia in principum domibus eſt Scurra autem eſt:qui riſum ab audientibus captat non ſalua dignitate perſonæ.

Parem eē idem ē quod ſufficere alicui operi:ſiue reſiſtēdo illi ſiue exequēdo. Cicero ad atticum Tamen interpellat fletus repugno quoad poſſum ſed adhuc pares non ſumus. Quinti. in geminis: Nūc infœlix par nō eſt dolori:nūc nō inuenit ulla ſolatia:& hoc in reſiſtēdo:in exequēdo aūt idem: Quint. Aſpicio par laboribus corpus. Non nunq̃ par idem ē quod decēs:ut idē. Si pp matrimonia uiolata urbes euerſæ ſunt qd fieri adultero par eſt.

Paria facere ē qđ alibi amiſſum ē:uel qđ aliunde acceptū alibi uel aliunde compenſare. Quint. Paria tecū facio reſpublica quapropter me unum ciuem perdideras:& alibi. Sic paria faciemus:tu illic eris uicarius meus. Ply. Auunculus naſcunt̄ & alio modo terræ:& repente aliquo mari emergunt uelut paria ſecū faciente natura queqꝫ hauſerit hiatus aliquo loco reddēte. Ply. minor ad priſcum habuerunt officia mea in ſecūdis:habuerūt in aduerſis:ego ſolatiū relegataꝝ:ego ultor reuerſaꝝ:nō feci tn̄ paria atqꝫ eo magis hanc cupio ſeruari: ut mihi ſoluēdi tēpora ſupſint. Seneca ut ſtatim tibi ſoluam: quod debeo: & q̄tum ad hanc epiſtolam paria faciamus.

Paries:uide murus.

Partio & partior quidam pro eodem legũt. Sed mihi uidetur raro re-
periri partio ſine in & partior cum in: quando eſt deponens. ſed quan
do eſt paſſiuum. Eſt namq̃ imptio idem quod impendo uel parte do
M. Tullius huic rei aliquid temporis imptias: quaſi impendas. idem
laboris mei laudem nemini imptio: quaſi partem do. Reperitur ali-
quando mutata conſtructione. ut apud Terent. plurima ſalute par-
menonẽ ſuum imperiti Gnatho. eo modo quo dicit dono tibi equũ:
& dono te equo. huius paſſiuum eſt imptior: ut Cicero. atq̃ etiã uiro
forti collegæ meo laus impartitur. Partior idem eſt q̃ partes facio:
parteſq̃ diſtribuo ſicut ſortior ſortes facio ſorteſue recipio. Verg. & ſo
cios partitur in omnes.

Partiri itaq̃ de partibus dicimus. Imptio magis de re incorporea &
quaſi communico.

Parui refert & parum refert dicitur. Item parui intereſt & parum iter
eſt ſed paruifacio & paruipendo.

Paſſim eſt quaſi paſſu diſtante per ſparſim: queadmodum dicimus
paſſis manibꝰ. & paſſis crinibꝰ. Quod accipi ſolet et ꝑ crebro. dum
de rebus mentis loquimur. Lactan. tamen ꝑ ubiq̃ accepit: cum inqt:
Creditur ei paſſim tanq̃ cognitæ ueritati neq̃ ſolum ꝑ ubiq̃: ſed et qd
inuſitatius e ꝑ undiq̃: Cũ is numerus cõdẽdæ urbi parum idoneus
eſſe uideret. cõſtituit aſyllum. eo paſſim cõfugerunt ex finitimis locis
peſſimi quiq̃ ſine ullo conditionis diſcrimine.

Paſtio uidetur ſignificare cibũ: ſed tamen potius ad alimẽta pecudũ
ptinet. q̃q̃ ſuapte natura ſignificabat ipſam actionem paſcendi. nũc
frequentius cibum. Paſtus homini competit. Varronis liber de re ru
ſtica indicẽ habet de uillaticis paſtionibus. uidelicet quæ ad bruta per
tinent. Cicero Tuſc. li. v. Cum oblectatione ſolertiæ q eſt unus ſua-
uiſſimus paſtus animoꝝ. Babulũ & pecudũ qdem & tñ alioꝝ quoq̃
brutoꝝ q̃tumq̃ ego ſentio magis cibus herbaceus fœniceuſq̃ ac pa-
caceus ſimiliumq̃ q̃ ex ſeminibus. Eſcam antiqui accipiebãt et quod
dabatur auibus piſcibus ue ad pecipiendum. Non ſolum pro cibariis
humanis aliorumq̃ animalium.

Patefio: uide madeſio.

Pater. uide filius.

Parum memoria aliqd factum eẽ cum dicimus de ꝓxima ætate ſem
per intelligimus nõ de illa ſexta ut uult paulus. q ait partes uſq̃ ad tri
tauos apud romanos ꝓpprio uocabulo nuncupari.

Patronus: uide aduocatus.

Paulaſter. pauli imitator.

Peculium ſeruorum ē a pecore dictū:ſicut & pecunia nobilinm:ita ſcribit Feſtus. Ipſe uero ſic dicā. Peculiū ē qcqd labore noſtro patratū eſt in quacūq; pſona: licet in ſeruis iura uelint dominorum accedere conſenſum. Et ita ſenſiſſe Vergiliu; ſentio ibi. Nec ſpes libertatis erat: nec cura peculi. Cicero item in paradoxis. An eorum ſeruitus dubia eſt qui cupiditate peculii nullam conditionem recuſāt duriſſimæ ſeruitutis. Vel peculiū ē: qcqd proprie alicuius ē: A peculio fit adiectiuū peculiaris: pro re ad peculium ptinente ſiue peculii ꝓpria. ſed in uſum iam receptum ē ꝓ ꝓprio ſiue ſpecia i. Quint. lib. viii. Quod cōmune eſt aliis nomen intellectu: alicui peculiariter tribuitur: ut Vrbem roma; cum ſint urbes aliæ quoq;. Et alibi. Paulum impendamus huic quoq; peculiarius operæ.

Peculium caſtrenſe eſt: ut Pomponius ait quod a parētibus & cognatis & in militia degenti donat̄ uel quod ipſe filius i militia acqſiuit: qđ niſi militaret acqſiturus non fuiſſet. Nam quod erat ſine militia acqſiturus id peculium eius caſtrenſe non eſt.

Peculatus furtum rerum ad ipſam remp. uel ad ꝓuentus pricipis ſpectantiu;: Sicut ſacrilegiū rerum ſacrarum. Inde depeculor: quod qdē ad ſacrilegium etiam transferunt.

Pecus pecudis & pecus pecoris: prope nihil differunt ſignificatur hoc nomine animal: quod ſub imperium hominum ex pabulo terræ paſcitur ut bos qui taurum: uaccamq; comprehendit equus: aſinus: mulus: camelus ouis: capra: porcus: ceruus: elephas. hæc omnia pecudes & pecora dixeris. Præter pecudes autem. Cæteræ quadrupedes feræ ſunt: licet propriæ uideantur feræ dici quæ feritatem habent: ut leones: urſi: pardi: uulpes: Harum quæcūq; manſuefactæ ſunt. Cicures uocantur. qualis canis: qui nec pecus nec fera eſt. Quidam ſuem domeſticum tantum Cicurim uocant. Ego potius aprum dixerim: qui ex fera cicuris ē factus. Nec aprum modo ſed etiam onagrū: ceruū capreolū: dāmam: capreā: leonē quoq;: deniq; qcquid cicurati poteſt. Cicurare enim: ut Varro ait eſt manſuefacere. quod enim a fera diſcretum eſt id dicitur cicur. & ideo dictum Ci. ut ingenium optineo: ideſt manſuetum innatum. a Cico cicur uidet̄. Cicum dicebant mēbranā tenuem: quæ eſt in malo punico diſcrimen.

Pedor: uixe Situs.

Peius ꝓ magis & ualidius aliqñdo Cicero: oderam multo peius q̄ illum ipſum Clodiū. Oui. l. Peius adulterio turpis adulter obeſt.

Pellicē apud antiquos Maſſurius paulo teſtāte ſcribit: eam habitam q̄ cum uxor non eēt: cum aliquo tamē uiuebat: quam nūc uero nomi-

neam cã paulo honeſtiorẽ cõcubinam appellari. Caius uero Flace⁹ ſcribit: pellicem nunc uulgo uocari: quæ cum eo cui uxor ſit: corpus miſceat. Secundũ quoſdam eam q̃ uxoris loco ſine nuptiis in domo ſit qua; græci palacen uocãt. Horum utrũq; uere & ſenſiſſe & dixiſſe arbitror. Sed tamẽ admoneo pellicem apud oratores & poetas eã demũ haberi: quæ cum eo uxor e corpus miſcet. Ideoq; iuno ſemper pſequit̃ pellices ſuas. quæ ſibi uxori Ioue ṗriperent. Itaq; nõ recte qs dicitur habere pellicem. ſed uxorem. Eſt.n hoc nom̃ relatiuũ ad alteri⁹ uxorem: cuius cum uiro rem habet: nõ aut ad maſculum.

Pellucidum ſiue plucidum.i. cuius medium fulgor emanat. pļaut⁹ in aulul. Ita is pellucet q̃ſi laterna punica. Seneca de trãquilitate. Quid perlucentis ad imum aquas. Quint. ne commiſſura pluceat. Refertur itaq; ad corpa. Aliquãdo ẽt ſed figurate ad mẽtẽ. Tulli⁹ in bruto Ita reconditas exq̃ſitaſq; ſententias mollis & perlucẽs ueſtiebat oratio.i. pellucens & trãſlucens. Adeo ut Plynius maior fere nunq̃ utat̃ plucens ſiue perlucidus: ſed tranſlucens ſiue tranſlucidus: quod ẽt figurate ad mentem refertur. Quintilianua. Similiter illa tranſlucida & uerſicolor quorũdam elocutiores ipſas effœminat: quæ illorũ uerborum habitu ueſtiantur.

Penes te: ut Vulpianus ait amplius eſt: q̃ apud te. Nam apud te ẽ q̃litercũq; a te tenet̃. penes te eſt quod quodãmodo poſſidet̃. Et añ hũc Feſtus pompeius. Apud & penes in hoc differunt: q; alterum perſonam cum loco ſignificat. Alterum perſonam & dominium: ac poteſtatem: quod trahit̃ a penitus.

Penes quãdoq; apud ſignificat Cicero ad herenniũ. Sed penes ſcænã & in eiuſmodi locis exercitatus ſis. penes ſcænam.i. apud ſcænam.

Penſilis uua. penſilis lectus. peſiles lycgnii. penſiles balneæ. penſiles horti: q; ſuſpenſi ſunt: & in aere pendentes.

Penu ea oia cõtineri dicũt̃: q̃ ad uictũ ṗtinẽt: ſed priuatũ. ſi mõ domi recõdita ſunt ac repoſita. Nam locus ubi iſta reponunt̃ Varrone teſte penariũ appellamus. Quæ uero ad uictũ publicũ ſpectãt Cõmeatus uocant̃: ſed ex pauciorib⁹ cõſtãt. ut ſumus diligẽtiores ꝓ re priuata: q̃ ꝓ rep. Fere nihil aliud cõtinet Cõmeatus q̃ ãnonã: & q̃cq̃d ãnonæ ũicẽ habere põt. q̃q̃ ẽt priuatoꝝ cõmeatus ẽ. Nec annona tm̃ frumẽtaria. Cicerone dicẽte. Aut ſi epicuri de uoluptate liber roſus eẽt: putarem annonam in macello cariorem fore. Neſcio tamen an macellum non tantum pro loco ubi caro uidetur accipiat̃: ſed ubi & annona. Vt autem Cicero etiam in libro de na. deo. ait: Eſt omne quo ueſcuntur homines penu.

Penuria uide caritas.
Peregrinus uocatur qui in ciuitate ſua non eſt uel qui ex noſtra ciui-
tate oriundus non eſt.
Per poſitiui ꝓpriũ eſt.quã ſuplatiui.ut ꝑpulchre.ꝑbelle.ꝑdiligenter.
q̃ ꝑpulcherrime.q̃ optime.q̃ diligentiſſime.Hoc itelligiť quotiẽs ac
cipiť.q̃ ꝓ ualde.ſiue uehemẽter.At cõtra q̃ ꝓ q̃tũ nunq̃ cũ ſuplatiuo
ſemp cũ poſitiuo.ut Cice.Quã moroſi ſũt q amãt ex hoc potes intelli
gere.Vnũ tñ uerbũ excipiť poſſum:& q̃ idẽ ſignificãt.queo ualeo.li-
cet & ſiqua ſunt alia.ut ſcribas q̃optime pote .nec recte dicas ſcio quã
optime ſcribas.Male ãt cũ cõpatiuo.ſiue ſine poſſum:ut q̃plura uolu
mina ille cõpoſuit.dicendũ eſt complura.non q̃plura . ut qdam male
ſcribũt.In aduerbio quoq; ſuplatiuo nõ nunq̃ legimus Cõplurimuꝫ
ꝓ plerũq;.Siue per poſſum.ut narraui rem geſtam q̃ breuius potui.
aut q̃ potui breuis.
Per q̃ ex ꝑ & q̃ cõflatur.quod qdẽ poſitiuo iungiť.ut ꝑ q̃ doctus. ꝑ q̃
eruditus ꝑ q̃ pulcher.Et ſicut uerbo ſolet apponi ꝑ ita per q̃. Vt per
uelim.ꝑ placet.ꝑ q̃ uelim per q̃ placet.Boetius rñ ſuplatiuo dedit. di-
cens apud ſcriptores qdem græcos ꝑ rariſſimos.Et põponius de ori-
gine iuris per q̃ breuiſſimos.Et curtius lib.iiii.Beſſum quoq; bactria-
norum ducem per q̃ maximo poſſet exercitu coacto deſcẽdere ad ſe
iubet.
Per frequẽtiſſime accipiť ꝓ ualde:ut ꝑ magnũ:ꝑ graue: ꝑ iocũdum.
Quo in loco notandũ ẽ:ꝙ cum præ in eadem ſignificatione repiať.
Tamen quædam uocabula cum pre coniũgunť non cũ: ꝑ ut præpo
tens præcelſus præclarus præfulgẽs prædiues prædulcis:prædurus:ꝑ̃
curtus:prælongus præclarus.Quod ſi quid inter has præpoſitiones
intereſſe uelis id erit ꝙ uehementius auget præ.Nam prælongus ho
mo:prælonga oratio ea dicitur: quæ eſt enormi longitudine.Et præ
potens: præcelſus præclarus & ſimilia: maiorem in modum potens:
ac celſus.
Perlego: uide lego.
Perſcribere ad finem uſq; ſcribere.
Perferre uſq; ad conſtitutum finẽ ferre.Et multi ferunt litteras: ſꝫ eas
uel negligentia uel dolo uel caſu non perferunt.Cicero . Sed nũtius
ille qui litteras accœpit:nõ pertulit Seneca in Tragœdiis:Leue ẽ mi
ſerias ferre:perferre autem graue. ideſt ad ſpatium tpis in miſeriis eſ-
ſe leue eſt: ad finem uero uitæ uſq; graue eſt Vt in illo ſimili exemplo
Martialis Nam uigilare leue eſt: peruigilare graue. Hoc eſt partem
noctis uigilare leue eſt.uſque ad finem uero & totam noctem inſom

nem ducere graue. Quod dicitur etiam pernoctare. ut & peruox. qđ a peruigilẽdo ita differt ꝙ puigilare interdiu quoqꝫ fieri põt. pnocta re uero tantũmodo noctu. Peruigil draco dictus eſt nõ qa pnox eſſet ſed ꝙ nunq̃ dormit. & ſemper uigilans.

Peruilare. uide perferre.

Peruigil. ibidem.

Pernoctare ibidem.

Peragere reum eſt non tãtum agere reum. niſi ꝑuenias ad illius cõ demnationẽ. Dicitur enim accuſator reum condẽnaſſe. quũ illũ con dẽnandum curauit. Vulpianus. peregiſſe aũt quis reum nõ aliter. ui detur. niſi & condemnauerit.

Percitus qui iracundia furoreqꝫ eſt incitatus.

Perditus qui in omne ſcelus eſt traditus.

Perfidus qui fidem uiolat.

Periurus qui iuſiiurandum uiolat.

Perpeſſũs laborioſe paſſus.

Perpluere per medium alicuius pluere: ut hæc domus ppluit: hoc te ctum ppluit. Quint. lib. vi. Cum cœnaculum eius pplueret.

Perſequor uel in malam partem. ideſt inſequor & inſector: uel in bo nam cum pſeuero exequi quod agere cœperam.

Proſequor aũt non fere caret comitatu ablatiui: ut pſequor te oculis caritate odio: honore uerſibus: cantu. conuitiis. Significaturqꝫ actio declarans alterius affectum.

Perorare finem orationis orare. Vnde peroratio orationis dicitur fi nis. Sed quia in hac parte utimur plerũqꝫ affectibus. Ideo uſurpamus interdum perorare pro ipſa commutatione affectuum: ut Quintilia nus: At iſta legem recitat & in cadauere filii perorat. i. indignationeꝫ commouet.

Perſuadere eſt ſuadẽdo inducere: ut Cicero in philippi. Duo tamẽ tempora inciderunt: quibus aliquid contra Cæſarem pompeio ſua ſerim: ea uelim reprehendas ſi potes. Vnum ne quinquennii imperii imperium Cæſari prorogaretur. Alterum ne pateretur fieri ut abſen tis eius ratio haberetur. Quorum ſi utrumuis perſuaſiſſem in has mi ſerias nunquam incidiſſemus. Suaſit ergo & non perſuaſit: Cicero pompeio. Ideoque dicere ſolemus: ſic mihi perſuadeo: non autem ſic mihi ſuadeo. Et perſuaſum habeo: perſuaſum enim eſt mihi: non au tem ſuaſum habeo. ſuaſum eſt mihi. Ille tamen qui aliis ſiue alios utrunque enim dicitur perſuaſit: non perſuaſor eius ſententiæ appel lari ſolet: ſed autor. Cicero libro tertio offi. Atque huius deditionis

ipſe poſthumus q debebaẗ ſuaſor & autor fuit: quaſi dixiſſet ſuaſor & pſuaſor apud Quintilianũ aũt cæteroſq; ſui tpis dicit: Perſuaſio ꝑ certa opinione: atq; ſententia: quã nobis pſuaſimus: ut lib.i. Si qua publicæ eſt recepta pſuaſio. Quæ q̃tum ego ſentio id ſignificare uidetur quod Chriſtiani dicunt fidem.

Perſuadere eſt in effectu: ſuadere aũt i actu. Itẽq; diſſuadere. Ita q; nõ nulli peccãt quũ dicũt. Diſſuaſi hoc illi ꝑ eo quod ẽ reuocaui ab opinione in qua erat. Siquidem pro hoc ſenſu dicimus perſuaſi ne faceret: ſicut e diuerſo: perſuaſi ut faceret. Quare ſuaſor & diſſuaſor niſi pſuadeant nihil effecerunt.

Perſona in homine ſignificat qualitatẽ: qua alius ab alio differim⁹: tũ in animo tum in corpore tum in extrapoſitis: quæ a rhetoricis enumeranẗ in attributis pſonæ. Animi ut quo ſtudio ſe exerceat medicinæ an iuris ciuilis an militiæ: & q̃ mente iracundus an moderat⁹ auarus an liberalis. Corpis iuuenis an ſenex pulcher an deformis: mas an fœmina. Extrapoſitoꝶ: diues an pauper: clarus: an obſcurus maritus: an cælebs parens liberoꝶ an orbus & his ſimilia. Lõq; figuræ & ſigilla q̃dam q̃ roſtris aut alia corporis parte aquã fontanã emittunt: qa repſentant uarios hominũ uultus & geſtus pſonæ dicunẗ. Et iſtriones in ſcæna pſonas accipiũt: quum aut ſeruũ agunt aut ancillam: aut matronã: aut ſenem aut adoleſcentem aut patrẽ aut matrẽ. aut regẽ aut militẽ: & mille huiuſmõi: q̃ nõ ſunt ſingula in ſingulis: ſed plura. Veluti in me eſt pſona humani: liberalis: timidi: iracũdi hebetis ſomniculoſi. litterati ſenilis: mariti: ſoceri. generi pr̃is. filii pulchri. fortis diuitis. nobilis. & interdũ contraria. Quo fit ut ad ſit multiplex perſona at diuerſa. ſed una tantum ſubſtantia.

Permanere eſt uſq; ad finem manere.

Percontari: uide interrogo.

Perinde flagitat poſt ſe ac ſi: uel atq; ſi cũ ſignificatio ei⁹ ſit ita. Vt fac perinde ac ſi tua res eſſet. ideſt quaſi. Cũ negatione uero ẽt quam: ut Suetonius de uita dom. Nulla ẽñ re perinde motus q̃ reſpõſo caſu aſchitarionis mathematici. Quod ſi nõ ſequaẗ nec acſi: nec negatio: accipieẗ ꝑ æque: ut plynius iunior: funus ruffi clariſſimi uiri & perinde fœliciſſimi. pro ita ideſt multũ: ut idem Sueto. de uita Galbæ. Quare aduentus eius non perinde gratus fuit.

Permiſſu tuo dicimus: nõ pmiſſo tuo: cuius plurale ẽ ſecũdæ potius declinationis ſingulare fere nunq̃. Itaq; nõ dicimus pmiſto tuo: nec permiſſibus tuis: ſed pmiſſu pmiſſiſq; tuis: nec pmiſſus tuos. ſed pmiſſa tua: hæc Lau. Tu uero aliter ẽt in lima leges.

Perſpicuum per cuius medium licet opertū̄ ſic oculos dimittimus: & per eius medium uidemus:ut aqua.glacies laterna ueſſica nitrum gē̄ma. Sed plerūq; ad mentem refertur:ut id quod ais perſpicuum ē .i.tale quale uitrum aut Criſtallus.
Peſtis.uide lues.
Peto.uide flagito.
Petulans.uide proteruus.
Pertinax qui nimis tenax.
Peruerſus qui uerſatur in malo & a bono uerſus eſt.
Peruenio:uide deuenimus.
Perueſtigo.uide inueſtigo.
Pinaſter pynus ſylueſtris:q; pynum imitatur.
Pignoratitia res quæ data eſt pignori.
Polliceor.uide liceor.
Pomarium locus pomorū reponendorum.uel locus conſitus pomis.ut Ouidius:Id metuens ſolidis pomaria clauſerat atlas mœnibus.
Pomeriū Tit⁹ Liui⁹ ait eē locū ad muros intra & extra:i quo ædificare nō licet q̄ſi poſt mœnia:ut dicim⁹ pomeridianū ꝑ eo qđ ē poſt meridianū. Vnde Lucanus longa per extremos pomeria iungere fines.
Pompa oīs ſpectaculū eſt:ſed nō ecōtra:pompa quidē in ꝓſperis ē & in aduerſis qualis ē in triūpho:& in funere:quaſi qdā ſolēnis apparatus & oſtētatio. Spectaculū uero ē nunc illud quod ſpectatur. ut nocte pluit tota:redeunt ſpectacula mane. Nūc ipſa ſpectatio.ut o acerbum ſpectaculum. Nunc locus. Vnde ſpectatur:ut ſedebat in ſpectaculis:& de ſpectaculis excitatus eſt.
Pondo caret ſingulari numero teſte phoca. Dicimus aūt duo pōdo. tria pondo.nō bina pondo.aut terna pondo. Quint.lib.i. Quid q; q̄dam ſingula procul dubio uitioſa ſunt. Iuncta ſine reprehenſione dicuntur. Nam & dua & tre & pondo diuerſorū generum ſunt barbariſmi. At duapondo & Trepondo uſq; ad noſtrā ætatem ab omnib⁹ dictum eſt. Et recte dici Meſſala confirmat.præterea idem eſt due tres quattuor libræ:quod duo tria quattuor pondo. legitur autem apud Liuium lib.xxii. Argenti pondo bina.
Populus ex populo arbore.
Porta.uide Ianua.
Portare.uide Agere.
Portoriū uectigal portus.uel fluminū uel lacuū.uel ſtagnorum. Nā & portitor ille dicitur.qui traducit homines.ac uehit nauigio.uel ad nauim de littore.uel de naui ad lit⁹.uel ad ulteriorē flumis lacus ſtagni-

ſte ſeu ripam ſeu littus. Poteſt ēt accipi ꝓ eo: q̄ portoriū cōduxit: ideſt qui fructus pecuniarios ex portu conduxit & a uenientib⁹ illos exigit. Porro apud quoſdā & pſertim poetas uolūt ſignificare lōge. certe po-ſtea. ultra. Ideoq; ſæpe nō in principio ſniæ: ſed in medio inuenitur. Porro eſt ēt eiuſdē ſignificationis. Cui⁹ uero & autē. Tamē puto pro illis ponere nō poſſis. Non unq̄ tñ eundem locū ſortitur. ut age ue-ro. age porro. ſed illud nunq̄ in fronte ſententiæ collocat: hoc aūt ſæ pius. ut Quint. porro qui cōfeſſum defendit. nō abſolutionem ſcele ris petit: ſed licentiā: p illa diceremus: qui uero uel q aūt cōfeſſū defen dit. apd quoſdā & pſertim poetas uolūt ſignificare lōge Certe poſtea ultra. Ideoq; ſæpe nō in principio ſententiæ: ſed in medio inuenitur.

Poſthac. i. poſt hoc tempus. Vt antehac. i. ante hoc tempus.

Poſtridie uide pridie.

Potio & potor nomina ſunt uerbalia.

Potatio & potator a potatum ſunt.

Potior gtūm & ablatiuū habet. Sed cū cæteris frequētius ablatiuū cū hoc noie res fere ſemp gtūm. Vt lacedemonii rerum diu potiti ſunt. i. re rum imperiū diu tenuerūt. In aliis noibus magis ſignificatio exponi tur optinuerūt: qua per tenuerūt. ut potius ſum uictoria: ſum potitus amica. i. pugnādo uel laborādo optinui uictoriam uel amicam. In pſenti tpe plerunq; pro fruor. Cicero: Quod ſi his uoluptatibus bo na ætas fruitur libentius: primum paruulis fruitur rebus: ut diximus deinde his quibus ſenectus etiam ſi non abunde potitur non omni-no caret: pro eodem poſuit fruitur ac potitur.

Potior a potis deſcēdit: iōq; illi in ſignificatione ſimilimū ē. Nā ſū cō-pos mentis cōpos animi. cōpos rōnis. cōpos ſanitatis: q; hæc habeo. At cōpos uoti. Cōpos uictoriæ Compos optati: q; hæc opera mea atq; labore optinui optineoq;. Illud tamen ſciendū eſt apud Ouidiū lib. xiii. ſic legendū. Tuq; tuis armis: nos te poteremur achille: nō po tiremur ante penultia breui nō lōga a tertia. ſ. nō a q̄rta coniugatiōe.

Potus & potio non differūt: niſi ob hmōi cām. potus enim uini aque ſimiliumq; dicit potio uero a medicis datur ægrotāti: quod græce dr pharmacon. Nō nunq̄ tñ potio pro potus. Seneca de trāquillitate. Cō uictuſq; & liberior potio: Cice. in tuſc. Quid q; ne mente quidem re cte uti poſſumus multo cibo & potione repleti. Et alibi tantum cibi & potionis adhibendum: ut reficiantur uires. non opprimantur.

Pugillares ſignificant tabellas cæreas: ſiue ligneas ſiue alterius mate-riæ in quibus ſtilo ſcribimus.

Pulli: uide catuli.

Pulſare eſt graui ac uehemẽti ictu cedere:ã inſtrumẽtõ lõgo & exili q̃ breui ac rotũdo. ut pugnis ut calcibus. ut malleis. ut ſaxis. q̃ manu teneant:quũ alium pcutimus in ſimilitudinẽ tympanoꝝ:q̃ manu pulſantur. Nec ſemel ſed multis ictib⁹ pcurrere. Nanq̧ nõ ꝓprie pulſatũ aliquẽ dixeris qui ſemel pugno percuſſus eſt. pulſatio itaq̧ ẽ multa pcuſſio. Verberare ẽ cedere:a uerbere:qđ ẽ inſtrm longũ & exile. q̃lis eſt uirga baculus fuſtis lota flagellũ ferula arũdo & ſiqđ ẽ ſimile nec aliter dictum ẽ uerberare a uerbere:q̃ flagellare a flagello:fuſtigate a fuſte. Verbera licet ꝑ uerberatione accipiant:tamen rem corpoream ꝓprie ſignificãt:ut flagella q̃ ſunt ꝓprie ſũmitates ſarmẽtoꝝ. Quint. ignes ex proximo raptos: Verbera q̃ caſus attulerat. pulſare autẽ dictum ẽ a pello:qđ eſt pcutio & ferro. Tullius lib. i. de diuinatiõe: Vt pellant animi uehemẽtius ſæpe ẽt cura & ſtore. Et li. ii. Nõ igr̃ quũ ãt muros babylõis aut hõeri faciẽ cogito imago illoꝝ me aliqua pellit.

Puluis puluiſculũ facit diminutiuũ gñe neutro apđ hieronymũ. ut ille puluiſculũ. maſculio tñ ꝓtulit Apulei⁹. dixit. n. nobilẽ puluiſculũ.

Pupillus eſt qui caret quidem patre:ſed tantiſper dum eſt in ætate cui debetur tutor. Orphanus qui caret patre. præſidioq̧ paterno: & q ſũmopere deſiderat illius opem:cum ſine eo male habeat. Græcum tamen nomen eſt:non ſane a ueteribus uſitatum.

Phama:uide Rumor.

Philoſophaſter imitator philoſophoꝝ.

Placatus ſum:uide pacificatus ſum.

Plangere:uide Eiulare.

Plantariũ nõ locus plantaꝝ. ſed ipſæ plãtæ:ẽt ſi euulſæ aut nõ conſite fuerũt. Nec me fallit Seruiũ ſeparere plãtaria a plãtis. dicit. n. plãtæ ſũt raptæ de arborib⁹:plãtaria uero q̃ ex ſeminib⁹ nata cũ radicib⁹ & terra ꝓpria trãſferunt. ad qđ ſentiẽdum ur̃ allexiſſe eum Vergilii Verſus Et uiua ſua plantaria terra. hac lau. Tu tamen in lima aliter leges

Plæriq̧:uide plura.

Plæriq̧ omnes faciunt adoleſcentuli apud Terentium. qdã exponũt pro eo quod eſt pleriq̧ omnium. Quidam pro eo quod eſt omnes.

Plerunq̧. uide plura.

Plicatilis Criſta upupæ. quæ plicatur. non quæ plicata ẽ. Et nauis plicatilis quæ plicatur. cum facta eſt ex coriis.

Plorare. uide Eiulare.

Pluit caret ſuppoſito. habens appoſitũ ablatiuũ. ut liuius. Nuntiatũ ẽ in albãno lapidibus pluiſſe. licet nunc dicam⁹ deus pluit carnẽ. pluit mãna. pluit eſcã. Ningit uero ſuppoſitũ & appoſitũ de pluit. hæc lau.

Tu uero in lima depluit aliter ſeges.
Plura & Cōplura ſic differūt: ꝙ plura poſſūt eē duo: cōplura duo eſſe nō poſſūt. illud cōparatiuū ē: hoc uero minie: Iōq̄ nō regit caſū: pleriq; autores mō ꝓ maxia pte accipiūt: nō ꝓ nōnulli. Salu. ī diuiſiōe orbis terræ pleriq; ī pte tertia aphricā poſuerūt pauci tm̄mō Aſiā & Europā. paulopoſt pleroſq; ſeneᶜt⁹ diſſoluit: Quin. Videas pleroſq; ita paratos. i. nō nullos. plerūq; magis a prior̄ ſignificato q̄ a poſteriore uenit. i. ꝓ eo qđ eſt fere ſemp. Quin. in amatore. Excuſſa ſūt plerūq; languentiū uitia uerberib⁹. i. nō nunq̄. Pluris: uide Tāti.
Præ cum quibus componitur: uide frequentiſſime accipit.
Præcepta & p̄ceptiones indifferenter utimur ꝓ diſciplina
Præcido idem eſt qđ cædo. ſiue incido. Vt præcludo præmorior. p̄cingo. idem qđ Cludo morior cingo.
Præcipere: uide Mandare.
Præcox fructus p̄ter morē cæteroꝝ coct⁹: ſiue ante cæteros. Vñ uuæ ficuſq; p̄coces dictæ. Quidā tñ p̄coquus dicunt: Vt Martialis. Vilia maternis fueramus p̄coqua ramis: Nunc in adoptiuis pſica chara ſumus. præcox quoq; ingeniū per tranſlationem dicim⁹. ꝙ nimis cito maturitatem cōſecutū nimiſq; cito uidet̄ adoleuiſſe. ideo ait Quin. Illud ingenioꝝ uelut p̄cox genus non temere unq̄ peruenit ad frugē ideſt non fere unq̄ ad perfectionem. tanq̄ ad frugem fructumq; peruenit. præcox quaſi ante tempus excoctum.
Prædabundus: uide errabundus.
Præbitus ſum bono dicitur: & p̄ditus ſū malo: ſicut affectus ſū malo: & affectus ſum bono: ideſt ut breuiter magiſq̄ optime dicam: habeo bonū & hēo malū. Vt p̄ditus ſum humanitate: uirtute diuitiis. dignitate. uirib⁹. qui ſermo eſt uſitatiſſimus. Nunq̄ tñ cum ablatiuo & p̄poſitione a uel ab: ut ſit in Affect⁹: Veluti ſum ego ab rege magnis honoribus affectus: nō autem ſum p̄ditus adeo magnis uirib⁹. De malo rarius: Cicero pro Sylla: Me ſingulari imanitate & crudelitate præditum. Idem pro rabirio: Senectute affectus. Morbo præditus.
Præclarus: uide Clarus.
Prælium: uide Bellum.
Præmaturus anteq̄ ſit maturus: & ante maturitatem. ut ſegetes p̄maturæ frumenta p̄matura. poma p̄matura. i. nōdū matura: Et p tráſlationem p̄maturus ſum militiæ: p̄matura ætas. p̄matura legatio. præmatura allocutio. præmatura poſtulatio. ideſt immatura.
Præparare: uide apparare.
Præcipio: uide Eripio.

Præ ſe ferre eſt dicto factoue:& ipſa ſtatim frõte qualem opinionem de aliqua re aut hoie habeas cõfiteri. Quint.fiduciã igitur præ ſe ferat orator.ſemperq; ita dicat tanq̃ de cauſa optime ſentiat.ideſt ex ipo aſpectu oratoris ex ipſa uoce ex ipſa tota oõne eluceat fiducia quem admodum q pugnaturi ſunt in uultu & geſtu indicãt tacitam uel formidinem uel fiduciam.hoc ẽ p̄ ſe ferũt fiduciamformidinem ue. In eundem ſenſum accipi ſolet p̄ me fero. Item p̄ me duco. p̄ me gero. Ante me duxi.Cicero p̄ ſe utilitatem gerit.& alibi. Tamen iniuriam a te in me iactam ſemper ante me duxi.Niſi accipiatur præ ſe Ante ſe Præſens qd ſit certũ ẽ qñq; dicit̃ ſubitũ & nõ dilatum in alteꝝ tempus Verg.p̄ſentemq; uiris intẽtãt oia mortẽ:Iuue.pœna tñ præſens. Et p̄ſens ultio: Vnde p̄ſentiſſimũ periculũ:p̄ſentiſſima medicina: & p̄ſentiſſimũ remediũ:p̄ſentiſſimũ uenenũ:qđ ẽt p̄ſentaneũ uocat̃:p̄ſentiſſimũ qa ſtatim aut ſanat aut occidit Et q̃ ea q̃ p̄ſentẽ uim effectũq; exhibẽt p̄ſtãtiora ac potẽtiora cæteris uident̃:iõ in hũc quoq; ſenſum accipi ſolent. Vñ p̄ſens aius dr̃ p̄ſtas atq; excellẽs: Et p̄ſens remediũ p̄ſenſq; uirtus.i.potẽs & in primis efficax.In rẽ p̄ſentẽ nõ tp̄s ſed locũ ſignificat.Cice.li.i.off. Vt ſi cõſtitueris cuipiã te in rẽ p̄ſentẽ eẽ uẽturuꝫ .i.ad locũ de quo cõtrouerſia eſt.Liui⁹ li.xxxi.Reſpõderi legatis utriuſq; patris placuit miſſuros ſe in aphricam:qui inter populu carthaginenſem & regem in re præſenti diſceptarent.

Præſum & p̄ſideo differũt:ab hoc fit p̄ſens:ſicut a deſideo deſes. A reſideo reſes. Ab illo uero p̄ſens qđ a ſuo uerbo in ſuo ſignificato recedit de quo antea dixim⁹.p̄eſſe ẽ p̄poſitũ eẽ rei cuipiã gerẽdæ atq; adminiſtrandæ.p̄ſidere ẽ ad opẽ p̄ſtandã p̄eſſe:quã ꝑprie p̄ſtãt hoies qdam iniuriã patiẽtib⁹:aut in diſcrimẽ adductis:Dii uero beneficẽtiã fauorẽq; iuocãtibus:aliqñ tñ idifferẽter:Sueto.de Tyberio:p̄ſedit & actiacis ludis:q̃ſi dixiſſet p̄fuit. Cicero ꝓ Sylla: Noli aios eorũ ordinũ qui p̄ſunt iudiciis offendere:Idẽ ꝓ eod.:Quãobrẽ uos dii:& patrii penates: qui huic urbi atq; impo p̄ſidetis. Quint.li.x. Nã & beniuolũ auditorem inuocatione deaꝝ:quas p̄ſidere uatibus creditum eſt: &c. Vnde tam dii q̃ hoies p̄ſides dicti ſunt. Illi qdem in ſuo qſq; numine ſuaq; ui: hi uero in ſua qſq; prouincia aut ab rege:aut a populo ſibi commiſſa.

Præſes:ut diffinit Vulpianus:is eſt:q maius in ꝓuincia impiũ hẽt oibus poſt principẽ.hinc p̄ſidiũ dictũ eſt auxiliũ principale:Nã ſubſidiũ id qđ in auxiliũ ſuccedit dr̃: Et milites q in tutelã oppidi caſtelli ſimiliumq; collocati ſũt.p̄ſidiũ uocãt̃.ut impoſitũ ẽ p̄ſidiũ Caietæ.Nam p̄ſul antiq̃tus is dicebat̃ qui primus erat inter ſalios:ideſt martis ſacerdotes romæ duntaxat:a ſaliendo dicti in portandis ancilibus.

Præſidium: uide præſes.
Præſul: ibidem.
Præſtatio non præſtitio dicitur a præſto præſtiti præſtitum.
Præſto ſum idē eſt q̄d adſum: nec alteri fere uerbo cohæret: niſi uerbo ſubſtātiuo & huic ſimplici. Nā præſto adſum magis poeticū ē. Signifi cat aūt tria: ut adſum. uidelicet: p̄ns ſum: fauere p̄ſidioq́; eſſe. & aduenio. Cice: in Bruto. Quibus q̄dē cauſis tu ēt Brute p̄ſto fuiſti. Et ꝓ mutena. Ius ciuile didicit multum uigilauit: laborauit p̄ſto multis fuit. Et ad herēniū: hirūdines æſtiuo tpe p̄ſto ſūt. hyeme pulſæ recedūt. Et in epiſtolis frequēter. Stator tuus mihi cū lr̄is p̄ſto fuit. Et ꝑpe accipi ſolet hoc ultimū pro eo ꝙ nūc dicimus cōpareo. Vt ſiqs aliq̄ dignitate i perioue affect⁹ alteri ſic iubeat. Cras mihi ad hunc locū & ad hāc horam præſto ſis .i. compareas & te repræſentes: atq́; exibeas mihi.
Prætor qui præturam gerit. Prætorius qui præturam geſſit.
Præuaricatores. Vulpianus inq̄t: eos appellam⁹: qui cām aduerſariis ſuis donent: & ex pte actoris in ptem rei cedūt. A uaricādo. n. p̄uaricatores dicti ſūt. Itē alibi: p̄uaricator aūt eſt: q̄ſi uaricator: q diuerſam ptē adiuuat ꝓdita ſua cā: q̄d nomē labeo a uaria certatiōe tractū ait. Nā q præuaricat̄ ex utraq́; pte cōſiſtit. Huic aſſentiri uidet̄ Martian⁹ q ait. Accuſatoꝝ temeritas trib⁹ modis detegit̄ & trib⁹ pœnis ſubiicitur: aut. n. calūniat̄ aut p̄uaricat̄ aut tergiuerſat̄. Calūniari ē falſa crimina intendere: Præuaricari uero uera crimina abſcondere. Tergiuerſari in uniuerſum ab accuſatione deſiſtere. Et iterū. Preuaricatorē eſſe eum oſtendimus: qui colludit cū reo: & trāſlatiue munere accuſādi defungitur. eo ꝙ ꝓprias quidem diſſimularet ꝓbatiōnes: falſas uero excuſationes admitteret. Quod nos quidē uerū fatemur eē. legēq́; antiquitus de p̄uaricatoꝝ pœna fuiſſe: ut Cicero in philip. li. ii. Vere or. p. c. ne quod turpiſſimū eſt: præuaricatorē mihi appoſuiſſe uideat. Deniq́; p̄uaricatorē appellamus quicūq́; a præſcripoto officii ſui deflexerit atq́; aberrauerit. Ply. li. xix. Arator niſi incuruus p̄uaricatur. Plynius iunior ad Tacitum. Alioquin præuaricatio eſt tranſire dicēda: præuaricatio eſt curſim & breuiter attingeret quæ ſunt inculcāda infigenda repetenda. Et Adam præuaricatum fuiſſe dicimus.
Prior refertur ad unnm. Primus ad plura.
Pridie & poſtridie ſimillimā optinēt ſignificationē ei: cuius ſnnt heri & cras. Eſt. n. pridie q̄ſi heri: nō tn̄ p̄ntis diei Et poſtridie cras nō p̄ntis diei. ſed euiuſdā alterius. aut p̄teriti aut futuri. Præteriti ſic pridie q̄ intrarē mare. ſerena lux fulſit futuri ſic: pridie q̄ intres patriā ſacrificiuꝫ facito. i. die p̄cedēti: quo aut mare intraſti: aut patriā itrabis. Itē Poſtri

die q̄ pr̄ mortē obiuit epulū fecit: Et poſtridie q̄ uxorē duxero: nauigā dum mihi ē. Vel cū gtō ſic: Pridie illi⁹ diei: & poſtridie illius diei. quo hæc & hæc feci: aut faciā: uel ſine q̄ & ſine diei: ſic: Venit ad me Chremes poſtridie clamitās: ſupple illius diei: quo hæc geſta ſunt. Et quū intraui urbē: audiui hoiem pridie receſſiſſe. Dicim⁹ tamē quū has litteras dabam: erat pridie calendas auguſti: uel poſtridie nonas: Et hodie eſt pridie ludorum circenſium. Cras eſt poſtridie nundinaꝝ: Refertur enim tale tempus nō ad hodiernnum craſtinum ꝗ diem: ſ; ad alium quendam: ueluti ad eum quo hæ litteræ legentur.

Pridem: uide dudum.

Primipilus qui primipilatum gerit.

Priſca quæ ſuperioribus ſeculis: aut ſupiore ætate ut priſci latini. priſcus tarquinius. priſca tempora.

Priſtina quæ fuerūt ſupiorib⁹ ānis: mēſib⁹ diebus: & q̄ nr̄a memoria fuerūt: ut priſtina nr̄a amicitia priſtina beneficia nr̄a. Neq; recte hic dicas priſca: neq; illic priſtina. At uero ſi de reb⁹ q̄ nō ſeneſcunt loquaris priſtinum non priſcum dicemus: ut pharos & tyrus nunq̄ in priſtinum ſtatum redibunt. Maria in freto meſſanenſi laborant: ne mōtes: ſi lucano credimus: repetat priſtina confinia.

Probrum & opprobriū. Vulpianus inquit: idē ē. ꝓbra q̄dam natura turpia ſūt: q̄dā ciuiliter: & q̄ſi more ciuitatis improba: ut puta furtum adulterium natura turpe. Enimuero tutelæ dānari hoc nō natura ꝓbrū ē: ſed more ciuitatis. Vulpianus probꝝ accipit ꝓ infamia tantū. qualis ē ex furto: uel ex male geſta tutela nō ꝓ flagitio: qđ principale ſignificatū eſt. Nam ꝓbrū idē ē quod dedecus: hoc ē crimen ignominia atq; infamia. Præterea nec ſimile eſt ſane probꝝ opprobrio: quod quidem eſt aliquando facto ſed frequenti⁹ uerbo Horatius. Sic teneros animos aliena opprobria ſæpe. Abſterrent uitiis. Quinti. Modo maledictis opprobriiſq; uulgi: modo crebra riualium contentiōe pulſatus: abigit tamen compeſciq; nō poſſet. Opprobriis dixit: quaſi exprobrationis atq; cōuiciis. Et alibi facile prorumpis in opprobria: facile quodlibet obiicis. pro eodem fere poſuit opprobria & conuicia.

Procax: uide proteruus.

Proconſul non qui pro alio conſule præeſt prouinciæ. ſed qui cū poteſtate conſulari extra ordinem ad aliquam prouinciam adminiſtrandam mittitur: præterq̄ q; non. xii. faſces eum præcedunt. qui præcedunt conſulem: ſed tantum ſex ut etiam prætorem: & præſidem.

Profluens pro flumine ponitur.

Prohibeo: uide inhibeo.

Proinde idem eſt quod ideo. uel potiꝰ ideoq́. ſemper. n. depēdet a ſu-
periore ſententia. Quidam quorum eſt lucrecius accipiunt pro inde i
eam ſignificationem quam dedimus perinde. ubi proinde duas ſylla-
bas habere facit.
Promontorium: uide collis.
Propraetor non pro alio praeturam. ſed extraordinatam gerit. Ita qui
dicit̃ proqueſtor: & ſiqui ſunt alii huiuſmodi nominum magiſtratus
Propri tarius cuius eſt proprietas praedii.
Proqueſtor: uide propraetor.
Proſequor uide proſequor.
Proteruus. procax. & petulans. multū̃ ſimilitudinis habent. & q̄ſi alid̃
alio magis increſcit. tam in factis q̄ in dictis. Tria haec tam̃ quandam
laſciuiam libidinemq́ declarant tum iniuriam. Proternia leuior q̄d iꝫ
contumelia. procacitas maior. petulantia maxima. petulans pro libi-
dinoſo laſciuoq́ accipi notum eſt. ut petulanſq́ iuuenta. Et Ouidius
Quin etiam ut poſſem uerbis petulantius uti Non ſemel ebrietas ē
ſimulata mihi: deſt laſciuus ac licentius. Vergilius item ait haediq́ pe-
tulci. procaces quoq́ meretrices legimus.
Prouoco. uide laceſſo.

Q

Quadrimus uide anniculus.
Quam optime & ſimilia. uide ibi per poſitiui proprium eſt:
Quamuis uide & ſi.
Quandoquidem & Quādo idem ſignificant. Et ſignificāt
qm̄. Vergilius. quandoq̄dem auſonios nō fas cōtingere potius. Item
hic tibi ſabor enim quando haec te cura remordet. ideſt quoniam.
Quanq̄. uide & ſi.
Quanti. uide Tanti.
Quapropter uide ergo.
Quare. ibidem ſiue nanq́.
Quae pro quia interdū̃ accipitur. Ouidius in faſtis. Nihil aliud ueſtaꝫ
q̄ puram intellige flammam. Nataq́ de flamma corpora nulla uides
Similiter Cicero. Non ſolum nobis nati ſumus. Ortuſq́ noſtri parteꝫ
ſibi patria uendicat partem amici.
Quaeſtoris denominatiuum eſt a Quaeſtor.
Qui quae quod Relatiuū̃ frequenter non reſpondet antecedēti. neq́
in genere. neq́ in numero. utiq́ quum reflectitur eius ſentētia ab an-
tecedente ad ſequens ſubſtantiuum. de maſculino in neutrum. ut Sa-
luſtius. Eſt locus in carcere quod tullianum appellatur. qd̄ aliter dixit

Valerius maximus libro ſecundo: Antea ſenatus aſſiduam ſtationē eo loci peragebat: qui hodie ſenatulum appellatur. Et Plyni. in coitu uero lunæ quod interiuniū uocant quum apparere deſierit. De maſculino quoq; in fœmininum Mutato ēt numero: ut Cicero: Omnes tenues atq; humiles q̄ maxima in populo multitudo eſt ſibi præſidiū paratum putant: & plura huiuſmodi.

Quicquid & quodcūq; nō accipiunt̃ ꝓ eodē: cū alteꝝ ſit ſubſtantiuū ut quicqd feſtiuū: quicqd molle: quicqd tenerum: quicqd iocūditatis quicqd gaudii: quicqd pecuniaꝝ. Alterum adiectiuum: ut quodcūq; cœlū: quodcunq; ſcutum: quodcunq; iaculum. quiſqs uero & qcunq; pro eodem accipi ſolent.

Quid & aliqd ſubſtantiuum eſt. quod & aliquod adiectiuū. Dicim⁹ enim qd feci: nō autē quod feci. Aliquid feci nō aliquod feci: Idē qđ malum feci: nō aūt qd malum feci ſed quid mali. Et ſcio qd faciam ñ autem ſcio quod faciam. Video quid facis ſæpius q̄ uideo quod facis ita & cætera ab iis compoſita. quidam quoddam: nam quiddam adhe ret adiectiuo: quoddam ſubſtantiuo: ut mirabile quiddam: quiddam malus. At quoddam templum: quoddam nemus: quoddam antrum oppidam quoddam in quo nulli fere erant. Hic aūt multi ꝓ qcq; ponentes quodq;. Vt optimum quicq; honeſtiſſimum qcq;. Vbi nō liceret poni quodq;: ex his liquet exemplis optimum quodq; prædiū. Honeſtiſſimum quodq; conſilium. Nam ſubſtantiui natura eſt coniungi cum adiectiuo: Adiectiui uero cum ſubſtantiuo quaſi connubio quodam: ideo ubicūq; eſt ſubſtantiuum deſiderat adiectiuum qſi cōiugem impatiens alterius ſubſtantiui. Rurſus adiectiuum ſine ſub ſtantiuo tanq̄ ſine uiro eſſe non poteſt cum altero adiectiuo nihil con ſortii habens.

Quid ſolet uſurpari ꝓ in quo. Quint. quid tibi tm̄ mali feci: qd offēdi: & alibi. Si qd offendi. Cicero in lælio: qd. n. indigēs aphrican⁹ mei Eodem modo nihil ut nihil te offendi.

Quin ꝓ qn ēt: ſiue atq; ēt. Verg. qn aſpera iunō q̄ mare nūc terraſq; metu cœlumq; fatigat Conſilia in melius referet qn ꝓ ut nō: ſeu cur non ubi deſideratur utiq; ſubiunctiuū uerbum: idemq; nō principale: ut idem: hic tibi ne qua moræ fuerint diſpendia tanti qn uatem in ſanā aſpicias: qn ꝓ cur nō ſemper interrogatiue: & p indicatiuū. idē: qn tu aliquid ſaltē potius quoꝝ idiget uſus. Viminib⁹ molliq; paras detexere iunco. Cicero itē pro Rabirio qn compeſcitis iſtam uocem indicem ſtultitiæ teſtem paucitatis. Quinti. In paupe amatore qn tu potius admittis iuuenis conſilii rationem.

Quippe licet ꝓ certe accipiatᷣ:q̃ mali accipe ꝓ cauſatiua : ut Quinti. Nam contra plures reperias & faciles in excogitãdo:& ad diſcendum promptos:quippe.i.homini naturale &c.
Quiſq; ſuplatiuũ aſciſcit:relinqtᷣ aũt ois uel Cunctus poſitiuo:ut optimus quiſq;.Sapiẽtiſſimus quiſq;:ꝓ eo qd ẽ Vnuſquiſq; q eſt bon⁹ ac ſapiẽs. Vel oẽs boni & oẽs ſapiẽtes: Non enim liceret dicere boni quiq; & ſapiẽtes quiq;.Nec oẽs optimi & cuncti ſapiẽtiſſimi.Non recte ergo Priſcian⁹ in ꝓhemio hium iudicio cõprobatᷣ eruditiſſimoꝝ. idem intelligo ſi ſuplatiuus in alio caſu ponatᷣ q̃ illud quiſq; ſic:maximo quiſq; aio diuitias deſpicit. Valẽtiſſimus qſq; corporis lõge abeſt a ſapiẽtia. At uero cõparatiuis nõ qſq; cõuenit:ſed ois. Vegetius tam̃ nõ perpolitus ſane ſcriptor inqt honeſtiores quiſq; milites ꝓ honeſtiſſimi quiq;:& Lactan.de opificio.Nam ſi ita eſſet:placidiora quæq; aialia uel nihil fellis oino uel minus haberẽt q̃ feræ.Maluiſſem ego dicere omnia placidiora aialia:ut Quint.in ægro redẽpto : Rus ſeruulos penates & oia utiliora ꝓperãti feſtinatione parẽtis addixi.Ex poſitiuis autem illa excipiuntᷣ q̃ carent ſuplatiuo:qualia ſunt q̃ habẽt i : uel u ante us:ut pius & ſtrenuus:q̃ nõ nunq̃ patiuntᷣ ſuplatiuũ.lõq; utrãq; rõnem ſequuntᷣ. Ois pius:& pius qſq;.Carẽt ẽt ſuplatiuo illa nũalia ſecũdus terti⁹ qrtus qnt⁹ & deinceps.Dicimus itaq; primo quoq; tpe:primo quoq; die.ſic ẽt tertio quoq; uerbo excitabatᷣ.Et qnto quoq; anno de morib⁹ iudicabatᷣ.Hæc & plura Lau. Tu tñ in lima leges quiſq; iungi & poſitiuo & comparatiuo & ſuplatiuo.
Quiſqs & qcũq; ꝓ eodem accipi ſolẽt:ut quiſquis es huc uenias.
Quiſq; in ntõ & qcquid tm̃modo dr̃:in actõ quicquid:in abltõ quoquo qqua quoqno. Sergius ãt ait utraq; parte declinari hoc ꝓnomen quiſquis:cuiuſcuius cuicui &c.
Quo pro ut reſolui ſolet:quale eſt.Non caſtigo te q; odio habeã: ſed meliorem efficiam. Vbi q; pro quia reſoluitur.
Quo magis:idem eſt quod quanto magis.
Quo minus:ideſt ut non.
Quo ſetius etiam pro ut non.
Quo mõ & queãdmodũ poſſumus eodẽ modo quo ſicut uſurpare.
Quod ſcribis gaudeo:& qd̃ ſcribas utroq; mõ dicitᷣ. Volo qd̃ ſcribas: nõ aũt q; ſcribis. Illius ſuperioris hæc ſimilia ſunt. Credo opinor puto lætor:uoluptatem capio & reliqua Huius poſterioris hæc. Mãdo:iubeo:impero.Exigo poſtulo &c.In illo tñ ſupiore cauẽdũ ẽ:ne diuerſorum modoꝝ uerba copulemus:qle foret illud Terẽtii qd̃ nõ nulli ſic legũt. An q; uiam ignorat an q; iram pferre nequeunt.Cui ſimile

illud aliud eſt apud eundē. Nihil eſt: nihil deſit tñ: cum ſit pōtius legē dum deſit nō deſit: ut bonis autoribus placet.

Quod autem: uide nam.

Quod uero: uide nam.

Quodcunq;: uide quicquid.

Quoq; prima longa ſic utimur: primo quoq; die qnto quoq; anno. Tertio quoq; uerbo &c.

Quotus frequenter ſignificat quot. ut Mart. Dic quotus es. q̄ti cupias cœnare: nec unū addideris uerbū: menſa parata tibi. i. quot eſtis: & quot tecum habes: Cicero ꝓ ligario: quotus. n. iſtud quiſq; feciſſet. i. nullus uel rarus.

Quot diebus. uel in ſingulos dies nihil intereſſe Pomponius ad Vlpianum ſcribit. Corrumpere eſt illud pomponi & Vlpiane linguam latinam non adiuuare: quis unq̄ dixit: quot diebus & potius quottidie quis etiam quot menſibus: & non ſingulis menſibus hæc & plura Lauren. Tu tamē in lima leges recte dici & latine quot dies quot mēſes & huiuſmodi.

RApere manifeſtam ſignificationem habet quum de aliis rebus loqmur quum uero de pſonis duobus modis accipit. Vno q ad res ptinet uelut apud Verg. qd faceret: quo ſe rapta bis cōiuge ferret. rapta dixit ꝓ ablata. Et alibi raptas ſine more ſabinas. Altero ꝓ eo qđ ē uim afferre. atq; uitiare uel ſi non aſportet. nec fœminā loco educat qđ ꝓprie de uirginibus q̄ uitiate ſūt dicit ut apud Senecā. q eandē legē nō eiſdē uerbis repetit. quodā loco ſic extulit. Rapta raptoris aut mortē aut indotatas nuptias optet. Alio loco ſic uitiata uitiatores aūt indotatas nuptias optet:

Raſiles calathi. quaſi raſi nihil extātis ac redūdātis plenitudinis. Ver. tamē Et torno raſile buxum quaſi raſibile dixit.

Rationem habeo. idem ē qđ reſpectū habeo. ſed tantūmodo i bonū ut habenda ē ratio ſalutis. ratio honoris: rō rei familiaris nō aūt infirmitatis turpitudinis incōmodoꝝ. Cicero inuſitatiꝰ inqt ad Mariū. pudori tñ malui cedere. q̄ ſalutis meæ rōnem ducere. Et in ſcundo officioꝝ ſiue rō cōſtantiæ uirtutiſq; ducit. aut hæc ars etiā aut nulla oino p quā eā aſſeqmur. Et hoc fit cū gtō: Cum abltō aūt ꝑpoſita præpoſitione qñ hēt aliā ſignificationem. ut Cicero in Catone maiore. Rationem habet cū terra. q̄ nunq̄ recuſat imperiū. ideſt negociū & hēt cum terra cōmerciū. Idem ad atticū. Cum oibꝰ muſis rōnem habere cogito. Rationem cōſtare ē æquā legitimāq; rationem. aut oſtendit. aut appellare oſtendi poſſe. Plynius iunior. Mihi & tentandi aliqd &

quieſcẽdi illo autore ratio cõſtabit. Vulpian⁹. piane ſi defendẽdi gr̃a aliquid fecerit rationem ei conſtare oportet. i. rationem eum iuſtam aut oſtendere. aut facile poſſe oſtendere.
Recaluaſter. uide antoniaſter.
Reduco. uide deduco.
Refercio. uide impleo.
Refero tibi acceptũ dicimus. ꝑ eo q̃d eſt fateor me hoc abs te acce-piſſe neq̨ id modo in bonã partem. uerũ ẽt in malam. ut ꝑ Deiota-ro. Cicero. Vitam acceptam refert clæmentiæ tuæ.
Retulit aũt Pompeius ad ſenatũ. i. cõſuluit. In eadem tñ ſñia Põpe-ius ad populũ tulit. Ex illo fit Senatuſcõſultũ. ex hoc rogatis. q̃ inſtar eſt legis. Rettuli expẽſum. i. rõnes de impenſis cõfeci. uel exhibui.
Referre gratias. uide agere gratias.
Refert. uide mea. Item magni & tanti.
Refigo q̃d fixũ erat educo. ut Retego q̃d tectum erat denudo. Rete-xo q̃d erat textũ. reddo nõ textũ. & quaſi infectũ q̃d erat factũ. Re-cludo q̃d clauſum erat apio. Reuelo uelamentũ tollo. reſigno q̃d erat ſignatum. obſignatũue relaxo & patefacio. Et multa huiuſmodi alia ſunt. multa non ſunt. ut repeto repoſco renouo repreſento. reuello. remoueo. remaneo.
Rhegyni ex oppido calabriæ. Regienſes ex oppido galliæ ciſalpinæ. quoꝝ oppidoꝝ utꝛq̨ uocaẽ rhegiũ. Albani ex oppido alba in latio. Albenſes ex oppido alba ad lacum facinum. qa quibuſdã albani di-cuuẽ. Cumani ex oppido cumarum in campania. Comenſes ex op-pido como in gallia ciſalpina. quã lombardiã nũc noĩant. In qua ipſa gallia & finitimũ Como eſt Bergomũ. unde Bergomẽſes. Pergamũ e qua pergameni in Aſia a qua urbe qa ob penuriã chartæ ab Attha-lo rege miſſa ẽ mẽbranaꝝ copia. Mẽbranæ pgamenæ ſunt nomina-tæ. Thebani a thebis in græcia Thebæi a thebis in ægypto.
Remigrare. uide migrare.
Repetũdaꝝ. & de pecuniis repetundinis. nõ hẽt alios caſus. & dubita-ri põt participiũ ne ſit. ſiue nomẽ. an gerũdiũ. Verres accuſat⁹ ẽ repe-tũdaꝝ uel de repetũdis pecuniis. Cum dico repetundaꝝ ſubintelligo pecuniaꝝ. Quo noie pecuniæ. & oia qbus diuitiæ cõſtant cõtineri di-cimus. hæc accuſatio ꝑprie cadit i eos. q cũ forẽt magiſtrat⁹ ꝑuincia-libus aut ui aut dolo eripuerũt pecunias. aut uaſa ꝑtioſa. ueſtẽ frumẽ-tũ nauigia. nũmos. Mutaẽ ãt e i u. Repetũdaꝝ. n. erat dicẽdũ. Sed ter-tia cõiugatio ꝑter cæteras hoc iuris hẽt. ut litterã hanc imutare poſſit uel ob hoc ſaltem repetundaꝝ diciẽ ut differat ab illo q̃d diciẽ ad res.

repetendas:quo ſignificaẽ principi aut populo erepta eſſe uel pecorũ uel hominum uel locoꝝ ac terraꝝ agrorũq́ corpora.
Reperire uide excogitare.
Repoſitoriũ ubi reponitur quid.
Reſipiſco:uide deſipio.
Reſciſcere ꝓprie eſt rem poſtq̃ geſta ẽ ſcire:quã neſciebas:cum gereres:præſertim ad te tuoſue pertinentem.
Rhetor:uide declamator.
Ridiculus homo:ridicula res:ridiculum caput:ideſt deridendum.Eſt ſæpe ẽt neutꝝ:ſignificatq́ pleruncq́ ſermonem riſus potius q̃ deriſus excitantem.
Rixam inter & turbã teſtimonio Vulpiani rectiſſime labeo ait multũ intereſſe.Nãq́ turbã multitudinis hoium eẽ ꝑturbationẽ:& coetum. Rixam ẽt duoꝝ.Ego tñ aſſero turbã inter duos eẽ & inter multos quẽadmodũ rixam non ſemp inter duos:ut apud Liuium Concurſu hominum rixa ꝓpe ꝑlium fuit.& longe poſt.Cũ conuerſus in patres impetus eẽt conſulũ intercurſu rixa ſedata eſt.
Roſaceus ex materia roſæ.
Roſarium magis copiam fruticum uno loco roſas gignentium:q̃ ipſum locum ubi ſunt ii frutices ſignificat. Quem locum ne roſetum quidem appellare poſſis:cum idem ſignificet quod roſarium:niſi ꝑ contentum ſignificeẽ continens.
Rubicundus uere rubens:ergo idem erit rubicundus & rubens:
Rumor:uide limam.
Rurſus contrario.Cicero officiorum tertio:neq́ me doloribus dedi: quibꝰ eſſem confectus:niſi reſtitiſſem.Nec rurſus indignis homine docto uoluptatibus.

SAcer ſacra ſacrũ facit diminutiuũ ſacellus ſacella ſacellum.
Vnde hoc ſacellum pro templo modico.
Sacrarium repoſitorium ſacrorum.
Sagarius uenditor ſagorum.
Salio unde ſaltus pro eo quod eſt ſaltum facio. Salto tripudio unde ſaltatio.Interdum ſalio pro ſalto. Virgi.lib.ii.georgi.Mollibus i pratis unctos ſaliere per utres.
Saltus ẽ quales ceruoꝝ leporũq́.Saltatio uero illa hoiuꝫ lactatio quã uulgo tripudiũ uocãt.Et licet ſalio ꝓ ſalto accipiẽ.Non tamẽ ſaltus ꝓ ſaltatio ſaltatus ue:qui eiuſdẽ ſignificatiõis ẽ.Liuius.Fere ac ꝑ urbem ire cum tripudiis:ſolenniq́ ſaltu iuſſit.
Saltus ſylua inuia:uide lucus,

Saltuarius cuſtos ſaltus.
Saltuoſus potius q̃ ſaltoſus dicit: quæ enim quartæ ſunt declinatiõis aſſumunt u. ut uultuoſus fructuoſus.
Saluber ſiue qđ uſitatius ẽ ſalubris dicit aer cibus potus locus: multaque huiuſmodi: idẽ fere ꝗ ſalutifer ſiue ſalutaris. Sanus hõ dicit: cæteraq; aialia. Res ſalubris p̃bet ſanitatem: hõ uero recipit: põt p̃bere tũc que ſaluber quaſi ſalutifer dici. Sed in utroq; ẽt aliq̃ reperit exceptio. Siqdem ſanum aerem: ſanũ cibũ ſanũ: locũ uocamus: quaſi ſalubrẽ & præbentem ſanitatem. Cõtraq; ſalubris pro ſano. Saluſtius. Genus hominum ſalubri corpore uelox.
Salue: uide Vale.
Salutare: uide Vale.
Sane tum affirmatiue ſumit: ut ita ſane: ſane uero. Tũ p ualde ut homo ſane nobilis. Interdũ cum ſuplatiuo: ut Suetonius de uita cæſaris Bellum ſane difficillimum geſſit: tum permiſſiue quotiens aliquid aduerſario tribuimus: ut ſit ſane ut ais: ut Quintilianus. Tulerit ſane filius noſter: merito pœnas dederit ſpiritum ſupplicio: nihil de præteritis loquamur quaſi eſto: ita ſi ut uis.
Sane q̃ pro ualde uel perq̃. Aulus Gel. Sane q̃ utile. Seruius ſulpiti⁹ ad Ciceronẽ. Poſtea q̃ mihi renũtiatum ẽ de obitu filiæ tuæ: ſane q̃ p eo ac debui grauiter moleſteq; tuli. Et ad eũdem cælius. Sane q̃ litteris cæſaris ſumus commoti.
Sanus: uide ſaluber.
Sarcina: uide aceruus.
Sarmentum: uide maleolus.
Satiare ad oẽs ſenſus attinet: ſaturare ad unũ guſtũ. Nam figurate locutus eſt Cicero. Iracũdiam meam ſaturas tuo ſanguine: quaſi ſitim meam ſaturas: ſatiare frequenter ad animum transfertur.
Saxatilis incola ſaxorum.
Sectio crebrius reperit q̃ ſecatio.
Sectile porrum legimus nõ tam ſectibile: qd enim nõ ẽ ſectibile: quã ſectũ: & ſua ſponte conciſum. Nam cõciſum & ſectũ intorſum uidet.
Securicula parua ſecuris.
Secundum nõ nunq̃ pro iuxta & poſt. Verg. Dulcibus illa qdẽ illecebris aut plena ſecundũ flumina. Sulpitius. M. Marcellum poſt cœnæ tp̃s a mag o cillone familiari eius pugione percuſſum eſſe: & duo uulnera accepiſſe. Vnum in ſtomacho alterũ in capite ſecundũ aurem hic iuxta ſignificat. Item qđ ab altero ſecundum ẽ. i. iuxta ẽ atq; poſt. Ideo ſecundũ pro poſt accipit: quaſi ſcđo loco. Liui⁹ lib. ix. Hetruſci

belli fama exorta eſt: nec erat ea tempeſtate gens alia. Cuius ſecundũ gallicos tumultus arma terribiliora eẽnt. ſecũdũ accipit̃ etiã ꝑ eo qđ eſt pro ut ſecundũ te litem do. ſecundum me iudica. i. pro me. Et pro in ut ſecundũ quietẽ. i. in quiete ſomni ſecũdum aũt Platonẽ: ſecundum pythagoram ſenſus hic notiſſimus eſt.

Secus ꝓxime ad uim cõparatiui accedit: nã ut dicimus multo magis ita multo ſecus. Cicero: Multo ſecus euenit multo aliter.

Sedere de hoĩbus aliter dicit̃: aliter de auibus. Nam cætera non ſedẽt niſi ſimia & aliqđ ſimile. Ipſum uero ſedere auiũ eſt In loco altiore eẽ ut paſſer ſedet in tecto: hirũdo ſedet i ꝑtica. Cornix ſedet i arbore. Deniq; eodẽ mõ dicit̃ auis ſedere ſuꝑ rem q̃piam: ut hõ ſuꝑ equũ nõ dicit̃ ſtare aut manere ſed ſedere. Sidere aũt a ſedere multũ diſtat eſt. n. ſidere deorſum deſcẽdere. Vergi. Sedibus optatis gemina ſuꝑ arbore ſidũt. i. ab alto dimittunt̃: unde Deſido. Subſido: ut idẽ ſubſidere ualles: & itẽ ſubſedit dubius. Nã ut ego ſentio a ſedeo ꝑteritũ mutuat̃. Inde inſido quoq; inſedi: & reſido reſedi. Aſſido aſſedi. ſiqdem aſſidere eſt apud aliquem: ut ægrotum ut regem ſedere.

Seditio: uide factio.

Sedicula a ſedes diminutiuum.

Seges: uide fruges.

Semel: uide ad ſummam.

Cementis: uide Meſſis.

Seminarium non locus: ſed ſemen ipſnm. i. plantulæ.

Senatorius denominatiuum eſt a ſenator.

Senator qui ſenator eſt: aut qui fuit.

Senes. uide antiqui.

Senecta eſt ſenilis ætas. Iuuẽta aũt iuuenilis: & ut qbuſdã placet dea ipſa melioris ætatis & iuuentutis. At ſenectus idem qđ ſenecta. Iuuentus uero ẽt frequẽtia iuuenum: non ſolum ætas.

Senium quoq; pro ſenectute accipitur.

Senior potius ꝑ ualde ſenex: q̃ tm̃ ſenex. Quint. de Iſocrate: eoq; iam ſeniore octauum. n. & nonageſimũ compleuit annum: ꝑcipere Ariſtoteles pomeridianis ſcholis cœpit. Et Ouidius de triſtibus. Soſpite ſic te ſit natus quoq; ſoſpes: & olim imperium regat hoc cũ ſeniore ſenex. Hæc Lau. Tu uero latius in lima leges.

Senticetum dicimus non ſenectum: cum dicamus dumetum ſpinetum uepretum & ſimilia.

Series: uide ordo.

Sero tria ſignificat: una & uera ſignificatio eſt pro ueſpere: quod eſt

poſt occaſum. Altera q̃ hinc naſcit̃:quæ ẽ poſt tẽpus. Quod.n.poſt ſolis lucem ẽ:id uere põt poſt tempus dici. Tertia ſignificatio eſt ꝑ tarde:ut apud Senecam in tragœdiis:ſero nos illa referat ſenectus: nemo ad id ſero uenit.

Serotinus tam a primo ſignificato:ut qbuſdã placet:uenit:q dicũt horã ſerotinã.tum a poſterioribus. Appellamus.n.ut præcoces uuas.ꝑcocia poma:q̃ ante legitimũ cõſuetũq; tempus ſiue cito matureſcũt. Ita ſerotinas uuas:ſerotina poma:quæ poſt tempus legitimũ cõſuetumq; cæteris pomis uel tarde matureſcunt.

Seruitiũ aut ſeruitus ipſa:aut ſeruitutis actio eſt:ut Dauus apud Terẽtium.Ego pãphile hoc tibi ꝑ ſeruitio debeo conari manibus & pedibus noctesq; & dies capitis piculum adire dum proſim tibi. Seruitia aũt in numero plurali ꝑ ſeruis.Saluſtius.Interea ſeruitia repudiarat: quoꝝ in initio ad eum magaeq; copiæ cõcurrerant &c.

Seruitia quoꝗ apud Saluſtiũ legit Laurentius:ſed locus fortaſſe apd Laurẽtium corruptus ẽ.Cũ Priſcianus lib.xvii.ita ſcribat Cõſtruunt igit̃ diuerſi numeri:ut Verg.pars in fruſtra ſecãt:uerubuſq; tremẽtia figunt:ad ſenſum.n.qa pars troianoꝝ plures in hoc loco intelligunt plurale reddidit uerbũ ſecant:& Saluſtius i catil.Interea ſeruitia repudiabat.Cuius ad eum magnæ copiæ cõcurrebãt.Cuius.n.ſingulare ad rem rettulit.i.cuius rei ſeruitioꝝ &c.

Seſſiles lactucæ q̃ſi ſedentes:qd̃ licet a participio nõ ueniat tñ eiuſdẽ naturæ ẽ:cum in ſignificatione cõſentiat:& a ſupino naſcat̃.

Seſſio nec actionẽ mõ:ſed rem ẽt ac corpus ſignificare ſolet. Tullius de oratore.tot locis ſeſſiones gymnaſioꝝ.i.tot ſedilia.

Si omiſſa in oratione ſupintelligi debet.Ouidius de remedio.Gnoſia feciſſes inopem ſapienter amaſſes.i.ſi feciſſet inopem. Horatius. Decies centena dediſſes.i.ſi dediſſes.Plyniꝰ iunior. Dediſſes huic animo par corpus:feciſſet quod optabat.i.ſi dediſſes.Illud magis poeticum:ut Verg.tu quoq; magnam partem opere in tanto ſineret dolor icare hẽres.i.ſi ſineret.Iuuenalis. Græculus eſuriens in cœlũ iuſſeris ibit.i. iuſſeris.

Sidera: uide ſtella.

Siliquaſtrum dicitur q; ſylueſtrum ſiliquam imitatur.

Syl ua:uide lucus.

Simul geminatũ nõ memini me reperiſſe apud Ciceronẽ apud poſteriores ſæpe.Quinti.Simul & pleniore obſequio demererer amatiſſimos mei ſimul ne uulgatẽ uiã ingreſſu alienis demum ueſtigiis iſiſterem.Verg.Obſtupuit ſimul ipſe:ſimul percullus achates. Et iterum

Accelerat ſimul æneas: ſimul agmina troum: Cice. & tñ raro pro ſimul dixit una in Verrē actiōe ſecūda. Una & id qđ facio ꝑbabit una & hac cā ꝑfecto neminē præponendū mihi eſſe exiſtimabit ſimul nō gemitum & pariter apud. Quint. Sæpe ut hō fortis ſimul & ſapiens. Vel homo fortis pariter & ſapiens. Caro cū & geminata ut Horatius Aut ſimul & iucunda & idonea dicere uitæ. Cicero pro Roſcio: perditiſſimi eſt igitur hominis ſimul & amicitiam diſſoluere⁹ & fallere eum qui leſus non eſſet. niſi crediđiſſet.

Synceꝝ donatus inquit: qua ſi ſine cæra mel ſimplex. puꝝ & ſine fuco immo cum cæra potius. ſincerum a ſin componiť nō a ſine q̄ nūq̄ compoſitionē admittit quod ipſa etiam ſcriptio declarat. quæ. y. habet non i. Eſt. n. ex duobus græcis ex ſyn & cæra quæ ab illi: dicitur Ciros: licet autem dicere Syncerum quaſi cum cera mel quod integrū eſt & ſolidum & nulla ſui parte fraudatum.

Singulariſſim⁹ nō reperiť: ſicut nec Unicus hēt unicior & uniſſim⁹.

Sin minus. i. ſi non.

Sin pro ſi nūq̄ in pria pte collocať: ſed i ſecūda: ubi fere duoꝝ ē oppoſitio: atq̄ hoc ſiue uocali ſeqnēte ſiue cōſonāte. Teren. Si illum relinquo eius uitæ timeo: Sin opitulor huius minas. nō nūq̄ Sin unū reperitur ſed qđ ſecūdi loci uicē opineat ut Saluſt. impat ut ꝑtio ſicuti multa cōfecerat inſidiatores maſiniſſe paret ac maxime occulte. Sin id parum ꝑcedat quouis mō Numidā interficiat. i. ſi nō pōt occulte: ſi nō poteſt utcūq̄. Quorūdā tñ uſus eſt: ut dicant ſinaūt ꝑ eo quod eſt ſi non quaſi in ſin aut in autem ſit negatio. Ut in euangelio ſi ibi fuerit filius pacis requieſcet ſuper illum pax ueſtra: ſinaūt ad uos reuertitur. Ego uero dicerem ſin minus uel ſin aliter.

Sinus: uide gremium.

Siquidem ex ſi: & quidem compoſitū uidetur ſed nec primā ſyllabam longam habet cum ſi longa ſit: nec ſignificationem alicuius harū unde componi dicitur. Eſt enim ſiquidem idem quod Nam: ut apud Quintilianum. Atque natura ipſa uidetur ad tolerandos facilius labores muſicam uelut muneri nobis dediſſe. Siquidem & remigē can tus hortatur. Nonnulli non internoſcunt quando ſiquidem eſt una dictio: quando duplex: quod internoſcere facile eſt. Quintil. lib. iiii. Quare illud ſtultiſſime precipitur. quod defendi non poteſt ſilentio diſſimulandū. Siqdē eſt id de quo iudex ꝑnunciaturus eſt. at ſi extra cām ſit adductum &c. Cicero ꝑ flacco O morē ꝑclarum diſciplināq̄ quā a maioribus accepim⁹. Siqdē teneremus. Sed neſcio quo pacto iam ne manibus elabiť. In hoc tñ ſignificato apđ Ouidiū repiť libro

quarto faſtoꝝ prima ſyllaba breui tanq̄ ſit dictio compoſita. Sed ſi forte tibi non eſt mutabile pectus: ſtatq; ſemel iuncti rũpere uincla tori. Hoc quoq; tentemus: ſiquidem ieiuna remanſit: ſi minus inferni coniugis uxor erit: idem libro tertio ſine titulo. Quæ mihi uentura eſt: ſiquidem uentura ſenectus. Cum deſit numeris ipſa iuuenta ſuis. In altero ſignificato. i. namq; apud Lucanum lib. iiii. hoc ſiquidem ſolo ciuilis crimine belli. Dux cauſa melioris eas.

Siſto a ſto diſtat: ut ſiſte gradũ: ſiſte fugã ſiſte lachrimas. i. fac ſtare gradum: ſtare fugã ſtare lachrymas. Ambo tñ ſtatũ ſupinũ habẽt. Vnde ſit ſtator: qđ magis a ſiſto q̃ a ſto deſcendit. ob idq; iuppiter ſtator uocatus eſt: quia romulum orantem ut fugam ſuoꝝ ſiſteret audiuit ſiſtere etiam dicimus ꝑ repreſentare. & preſentiam corporis exhibere. Dictum ab eo: quod non tantũ comparere quis debet. niſi & mãſerit Cicero ad Atticum. Des operam id quod mihi affirmaſti. ut te ante calendas ianuaris ubicũq; erimus ſiſtas. Ex hinc ſtator nuntius tabellariuſue conſulis. Verg. & patrio te limine ſiſtam.

Situs ſordes illa & illuuies. qualis intra opaca dom⁹. q̃ diu nõ repurgatur. ut inquit. M. Fabius Excitanda mens & a tollenda ſemper eſt: quæ in hmõi ſecretis aut langueſcit. & quendam uelut in opaco ſitũ ducit hmõi igiť qdam ſitus ſedet in uultu capite totoq; corpore uetuſtarum. & habitu præſertim inopum. qualem in illã Vergi. intellexit ſed te uincta ſitu ueriq; effœta ſenectus. Et de malefica anu ait lucanus Fœda ſitu macies. quod etiã pedorẽ poſſumus appellare. ut idem Lucanus lõguſq; in carcere pedor. Et Cicero in Tuſc. pedores mulie bres. Et iterum barba pedore horrida. Seruius hoc uocabulum proprie diffinit inquiens ſitus ꝑprie eſt lanugo quædam ex humore procreata. fit autem in locis carentibus ſole ſitus uero pro loci qualitate manifeſtum eſt. ut de ſitu Meſſanæ. & de ſitu ſyracuſarum.

Socius: uide Comes.

Sodalis: uide comes.

Salamon: uide Coſolatio.

Solatium: uide Conſolatio.

Solicito te. uel ꝙ ſpem metumue tibi oſtendo. ut ſollicitare plæmeꝫ. Vel inquieto & tibi curam initio.

Solutilis nauis quaſi ſolubilis. quæ facile ſolui põteſt. Qualis nauis i qua agrippina a Nerone filio per iſidias poſita naufragium fecit. Ego uero malim ſolutilem dicere ſolutam. & non fideliter conſutam.

Solus & unus omnium & ex omnibus uel inter oẽs dicitur More ſuperlatiuorum uerum. Vnus pro ſolus accipio. deoq; fere cũ illo adie-

ctiuo omnis tantũmodo coniungitur. Nam Vnus ex fortib⁹. Vnus ex populo alterius ſignificationis eſt.
Soluendo non ſum nunq̃ patiẽ ſecũ ſubſtantiuũ: ideo dubitari poteſt an datiuus ſit an ablatiuus. ſignificat autem ſatiſfacere pro eo quo obligatus ſum ſiue pecunia ſiue remuneratione. ut Quinti. Placeamus licet nobis fortuna noſtra pater pauperi ſoluendo non ſumus.
Sonatio a ſonitum: non ſono dicitur.
A ſonus compoſita q̃dã ſunt ſcdæ ſp declinationis: q̃dã tertiæ: ſcdæ ſemiſonus. Inſonnẽ & exomnẽ draconẽ ſæpe legim⁹: & fere hãc differentiam ſeruatam inuenim⁹. Seneca autem de breuitate uitæ ait: quã multi extrema crapula ſemiſõnes & graues.
Sororcula diminutiuum a ſoror.
Sua: uide Cuis item mea.
Sui: uide mei.
Subinde accipiẽ pro inde. uel deinde. ſtatim etiam prò identidem ſiue frequenter cũ quodam interuallo: ut ſi iter faciens crebro ad comitem reſpiciam a me ſequi poſſet: dicam ſubinde reſpicio. Cicero autẽ diceret identidem nam ſubinde uti non ſolet.
Suburbanum. uide Vicus.
Sulphuria ubi ſulphur coquiẽ.
Superlatiuus: uide comparatiuo.
Super ut ſupra licet in eodẽ loco ſedere poſſint: tamen in hoc plerũq; differunt: q̃d illud contiguũ eſt: hoc interiecto ſpatio: ut ſedeò ſup lapidem: magiſq̃ ſupra lapidem. Rurſus aq̃la uolat uel nubes pẽdẽt ſupra nos magiſq̃ ſup nos. Nõ tamẽ ſic ſp ut apd̃ Quint. Nec ulla eſt ſupra terras adeo rabioſa bælua cui nõ imago ſua ſancta ſit. Et apd̃ Liuium: ubi circa muros ſupra ſubter terram per dies. xv. pugnatum.
Suppetias: uide limam.
Supplicare: uide Adorare.
Supplodere: uide Complodere.
Surdaſter uide Antoniaſter.
Sutilis balteus: ſutilis cymba: q; conſuta eſt.
Sutrina taberna uel officina in qua calcei & fiunt & uenduntur.
Scala a quibuſdã in ſingulari uſurpaẽ. ſaluſt. cũ aliis quibuſdã oſtẽdit pluralẽ tm̃ habere cum dixit in iug. Deinde ubi unæ atq; alteræ ſcalæ cõminutæ ſunt: q̃ ſupſtiterãt: afflicti ſunt. Non dixit una atq; altera.
Scaturio magis pro ſuo primitiuo ſcatet poniẽ: quod eſt nõ ſolũ aq̃rũ ſed herbaꝝ: cæterorũq; ſua ſponte ubertim naſcentiũ.
Sciens feci: & prudẽs feci. Itẽ inſciẽ & imprudẽs atq; ignorans feci hoc eſt quod cũ facerẽ aliq̃d ſciui me facere. Illud ãt ignoraui. at ſciẽter fe-

ciidem eſt:quod cum ſcientia ac doctrina feci.
Scilicet & uidelicet uidenť ſignificare id qđ certe ſed uſum ſuũ hñt & pcipuũ p amaritudinē q̄dam cũ deriſu pmixtam. ut apđ Ver.ſ.is ſuperis labor ē.& apđ Ter.Id populus curat.ſ.& apđ Quint. hoc uidelicet expectaſti.&c.Non nũq̄ ſine ac acerbitate & interrogatione. idē alibi.ſed eſt uidelicet ultima q̄dam calamitatum rabies &c.Non nũq̄ poſt relatiuũ ſic ſolet poni quidem Non nunq̄ & ante uel ſine relotiuo hæc & plura lau.tu uero latius in lima uidero.
Scitus qui ſciens eſt.& argutus. Vnde ſcitæ Platonis interrogationes dicunť aſtutæ & uafræ:ac magna cum artæ compoſitæ. Ad apud Teren.quoq; ſcitũ hominem hic prorſus ex ſtultis inſanos facit:niſi uolumus accipere paſſiue:ut apud eundem.ſcitus puer natus:e pamphilo eſt:quaſi ſcite & docte natus.
Sculptile ſimulachrum quod ſculptum eſt.
Scurra:uide paraſitu.
Spectaculum:uide Pompa.
Spectat:uide Ad me ſpectat.
Spero pro credo uſitatum eſt.
Spero tibi eſſe bonus amicus:Credo fuiſſe tibi fidelis ,pprie dicić,p accuſatiuũ uero nõn niſi alteꝝ accuſatiuum addas:qui antecedat infinitiuũ.Nam hic ſequitur hoc modo.ſpero me tibi eſſe bonũ amicũ Credo me tibi fuiſſe fidelem.Quædam uerba cũ nominatiuo iũgi recuſant.Immo plæraq;:Nam ut recte dico: Incipe mihi eſſe familiaris: & noli eſſe illi intimus:ita inuſitate dicam:præcipe illi eſſe mihi familiaris:Ne libeat tibi eſſe intimus.hoc tamē genus loquēdi nõ nũq̄ reperimus:ut apđ Lucanum libro decimo.tutumq; putauit iã bon⁹ eſſe ſocer. Alius dixiſſet.Iam ſoceꝝ eſſe bonũ. Et apud Ouidium de põto. Ecquis in extremo poſitus iacet orbe tuoꝝ. Me tamē excepto:q pcor eſſe tu⁹.Dicere potuiſſet ſed non tam uenuſte:quem precor eſſe tuũ. Teren.in andria: Quæ ſeſe inhoneſte optauit parare hic diuitias:potiuſq in patria paup uiuerē.hæc & plura lau.tu uero aliter i lima cernes
Sponte:uide ultro.
Stare eſt non ire:in his dũtaxat:q cunt ſine pedib⁹ :aut q̄ erecta non ſũt.ut nauis ſtat.flumen ſtat.currus ſtat.ſol ſtat. Vnde ſolſtitiũ & iuſtitium qa ius ſtat:forumq; ē clauſũ. Anguis ēt & piſcis & laceit⁹ & auis in aere ſtat.Quædã e diuerſo q̄ recta ſunt dñr ſtare:q̄diu non cadunt ſed hæc fere ſunt inanimata:ut arbor ſtat..ſimulachꝝ ſtat:dom⁹ſtat. colũna ſtat.Quædã uero dicunť ſtare ſi nec eãt & erecta ſint ut homo equus uolucris ſtat:nanq; homo cum ſedet:& equum quum recum-

bit:& auis cum cubat non ſtant:nec tamen eunt.
Stator: uide ſiſto.
Stella & Sidus differũt:ſi Macrobio credimus ita ſcribenti. Nũc uideamus q̃ ſint duo hæc noia:quorũ pariter meminit:quũ dicit. Quæ ſidera & ſtellas uocatis:neq.n. res una gemina appellatione monſtrat. ut.enſis gladius. Sed ſunt ſtelle q̃dẽ ſingulares:& erraticæ qnq:& cæteræ q̃ non admixtæ aliis ſolæ ferunt. Sidera uero q̃ in aliqd ſignum ſtellarũ pluriũ compoſitæ formantur:ut aries:taurus. andromeda.perſeus.uel corona:& q̃cunq uariarũ genera formarũ in cælum recepta creduntur. Sed & apud græcos Aſter & Aſtron diuerſa ſignificãt. Eſt Aſter ſtella una: Aſtrũ ſignũ ſtellis coactũ:nos ſidus uocamus. Hæc differentia Macrobii pace nuſq̃ reperit:ut apud eũdem Ciceronẽ de uniuerſitate. Itaq neſciunt hos ſiderũ errores:& iterũ. Toto igit orbe conſtituto ſideribus parẽ numerũ diſtribuit animorũ:& ſingulos adiunxit ad ſingula. Quod nõ ſenſiſſe Ciceronẽ ut Macrobius uult:documento eſt q̃d nõ præpoſuit ſtellas:debet.n.ſpecies generi pars toti ꝓponi.ut dicã de prudentia & uirtute huius. Dicam de facie helenæ eiuſq pulchritudine:non autem e diuerſo.fateor tamẽ nunq̃ ſtellam dici arietem taurum.andromedam perſeum.ſed ſidus.
Stipendiarius:qui ſoluendo ſtipendio obnoxius eſt ut Tributarius q ſoluendo tributo.
Stolidus:uide fatuus.
Stultus:uide fatuus.
Stuprum:uide adulterium.
Strages:uide Aceruus.
Stramentitius ex materia ſtraminis.
Strepitus:uide fremitus.
Stridor:uide fremitus.
Structilis baſis:ſtructiles colũnæ:q̃ ñ ſũt ex uno lapide:ſed ex multis.
Strues:uide Aceruus.

T

Taberna:uide officina.
Tabularium locus ubi tabulæ.i.inſtrã & litteræ reponunt
Tacitus homo taciturnus: Vergilius tamen poſuit paſſiue:
Quis te magne cato tacitum:aut te coſſe relinquat.
Tã te fortior ſũ q̃ nobilior. Et tã oiu3 fortiſſim9 q̃ nobiliſſim9 dr recte
Tam & ſi:uide & ſi.
Tamen.hoc loco nõ omittam9.ubi eſt. Quãuis licet. Et ſi. Q ãquã ſi miliaq.& tñ. Vñ incipienda ſit cõſtrui oro. Vtrinq phiberis. Sed ni mirum a uerbo cui adhærebat tñ.ipſo tamen excuſſo. quod iccirco

in ligatura & quaſi iūnctura orationis inſertum eſt: quia oratio unde non debuerat incæperat. Vt & ſi uereor iudices &c. Quod ſi pricipali uerbo cœpiſſet: ſuperuacuum fuiſſet inſerere tamen. Tunc igitur cū recte inchoatur: illam dictionem ut ſuperuacuam: quaſi functā officio ſuo debemus abiicere.

Tandē Seruius ait poni nō neceſſitatis. ſed ornat⁹ cā. ut in illo Vergiliano. Sed uos q tandē qbus aduenistis ab oris. Idē ſentit Priſ. dicens: Tandē nō ſolū pro aduerbio tēporali: ſed ēt ꝑ coniunctione expletiua inuehit. ut Cicero inuectiuaꝝ li. i. Quouſqꝫ tandē abutere Catilina patientia nr̄a. Mihi quidē nullū ornamentū uꝛ eſſe in ſupuacuis: & nihil agentib⁹ uerbis. Sed hēt tandē potius urgens quiddā & accelerās. eoqꝫ fere p iterrogationē: q̄ exēpla uulgo ſūt plurima ut illud ipſum Ciceronis. Quouſqꝫ tandē &c. Sine interrogatiōe qd ſignificet: nemo ignorat: ut Verg. Iā tandē italiæ fugiētis prēdim⁹ oras. Eiuſdē ſignificatiōis ſūt Demū & deniqꝫ. ut idē Vergi. tūc demum optata germinaqꝫ ſub arbore ſidūt. Cice. Quū exceſſiſſet e uita: tū deniqꝫ uiueret. Sed plerūqꝫ quū ſūt multa enumerata: tū ſubiūgim⁹ deniqꝫ ſignificantes hoc ultimū eē oium. Verg. O crudelis alexi nihil mea carmina curas. Nil nr̄i miſerere: mori me deniqꝫ cogis. Cice. Quū ſibi non multitudinē militū: nō idoneos impatores: nō pecuniā ſibi pſto eē uideret nō deniqꝫ ullā rē: q̄ ptineat ad bellū adminiſtrandū. Demū ſolet accipi pro ſolū: ſiue oio: pcipueqꝫ cū is: & cū ita iunctū Cice. in Salustiū: Ea demū magna uoluptas ē criſpe ſaluſti æqualem ac parē uerbis uitā agere. Quīut. Ita demū mihi ſatiſfacies ſi apud patrē fuiſti. Iō aūt dixi ſolū ſiue oio: qꝫ Plynius uideꝛ accipe ꝑ oio de hirundine dicens. Ea demū ſola auiū nō niſi uolatu depaſcitꝛ. Ouidi⁹ ꝑ Demū poſuit deniqꝫ. li. iii. ſine titulo. Siq metu dēpto caſta ē: ea deniqꝫ caſta ē.

Tantum & tanto cum gradibus: uide multum.

Tantiſper: uide donec.

Tanti & quāti cōpoſitaqꝫ ab eis. Toridē. quātilibet: & q̄ticūqꝫ totidēqꝫ cōpatiua pluris & mioris. Præterea nulla alia nec cōpatiua nec noia: nec dictiōes queūt in gtō caſu adiūgi his uerbis. Emo. uænundo. uæneo. Mercor. Cōparo. Aeſtimo. Taxo. liceor. Addico. Diſtraho. Metior ꝑ æſtimo. Cōſtat. cōduco. loco. fœneror. paciſcor. pāgo pepigi. Cōdemno. poſtulo. & ſiqua ſūt alia ſimliis hoꝝ ſignificationis. Neqꝫ enim audiuimus dici unq̄ uēdidit hic patriā auri: ſed p ablatiuū auro Ver. uēdidit hic auro patriā. Valeri⁹ max. li. v. Magno ubiqꝫ ptio uirtus æſtimaꝛ. Plautus i Epidico. Quāti eā emit. uili. Ho. quāti emptæ. puo. Nec dicim⁹ emi equū uillioris, carioris ue q̄ tu: Cariori uilloriqꝫ

ue q̃ tu: Sed ullius q̃ tu: aut carius. Neq; uēdidi melioris ædes peioris ue q̃ tu: ſed melius peiuſue: Dicendū erit p̄terea Quāta pecūia equū emiſti: ſic quot minus: l uue. Quāto metiris p̄tio qd̄ ni tibi dedit⁹ eē; de: otuſq; cliēs uxor tibi uirgo maneret Liui⁹: ſi miles magis placuit cū p̄tio minore redimēdi captiuos copia fieret Itaq; gtōs illos tāti emi equū: q̃ti potui: ſic expōere nō poſſum⁹: tāti p̄tii & quāti p̄tii: S; ſic tāto p̄tio quāto potui. Et p cōpatiuū: ut illud Ciceronis. Nō pluris uendo q̃ alii: fortaſſe ēt minoris. Quū aliquē doces non ita exponas: pluris: i p̄tii & minoris i p̄tii. Sed ſic pluris. i. pluri p̄tio: Minoris. i. minori ſumma.

Tectoriū illinimentū ē: & q̈ſi pauimentū parietis atq; incruſtatio.

Tenebræ: uide luce.

Tenet. Siquis furet rē ſacrā d̄ pphano: tenet ne ſacrilegii: an furti an utroq; nō aūt utriuſq;. Qui ſubſtulerit rē ſuā de ſacro: furti ne tenet an ſacrilegii: an neutro: nō aūt neutri⁹. Accuſare hunc potes: uel furti: uel ſacrilegii: uel de utroq;. uel de ambobus: nō autem utriuſq; uel amborum Condemnare non licet de utroque. ſed de altero uel furti uel ſacrilegii. non autem ſed alterius. uel furti uel ſacrilegii.

Tentorium ubi tendimus uela. aut ſiquid inſtar uelorū habet uel ipſa potius uela. ſiue uelamenta contra iniuriam cæli.

Tenus ſemp poſtponit atq; in ſingulari utiq; cū abltō. ut hacten⁹ q̃tenus. uerbotenus. capulotenus. In plurali uero cū gtō etiā nō ſolū cū abltō. Ver. Crurū tenus a mento palearia pendēt. Curti⁹ pauci hoſtiū ten⁹ exacti penetrauere ad partū. Eſt āt ſignificatio uſq; ad Vmbilicotenus uſq; ad umbilicū. Nilotenus uſq; ad nilum. Aliq̃do etia; pro non ultro. ut geſſit conſulatum titulotenus. i. non ultra q̃ titulo.

Terebra gignit diminutiuum terebellum non terebellam.

Tergiuerſarii uide præuaricatores.

Terrenus mons potius q̃ terreus ac terraceus dicimus.

Teſtaceus ex materia teſtæ.

Textilis ueſtis q; detexta eſt.

Timeo te tanq̃ inimicum. timeo tibi tanquam amico. illic tanq̃ offēſurus ſis: hic tanq̃ defendendus.

Tinctile uirus quod tinctum eſt: aut intinctum eſt ſpiculo ſagittæ. Vergilius. Et tinctile uirus.

Titubare. uide Nutare.

Tofaceus ex materia tofi.

Tollo capio uel educo. ut ſuſtuli filiū ex uxore. i. habui filiū. Itē ſuſtuli filiū. i. educaui. Sueto. in Domitiani uita. Deinde uxorē domitiā ex q̃ in ſecūdo conſulatu ſuo filiū tulerat repudiauit. Eodē enim mō dici

mus tulit filium ut ſuſtulit. Præterea ut fœmina quum mater ſit dicit peperit filium. Ita uir quum ſit pater: dicitur ſuſtulit filium.

Tollo ſummoueo. Ver. Iubet & ſublata reponi pocula.

Tollo i altum fero: Idem: & ſublatum ſurgit in enſem. Quæ duo declarantur ex illo i Neronem epigrãmate quis neget Aeneæ magni de ſtirpe Neronem Suſtulit hic matrem: ſuſtulit ille patrem. hic ſuſtulit matrem quia occidit. & de medio abſtulit. Ille ſuſtulit patrẽ ſupra humeros: quia ſupra humeros ſumpſit uel ab incendio eripuit.

Tonatio non tonitio dicitur: & ſi tonitum dicimus.

Tornatile poculum: quod tornatum eſt: & torno factum.

Tortilis anſa: ꝙ retorta & replicata eſt.

Tua: uide Mea.

Tui: uide Mei.

Tum: uide Cum.

Turba: uide Rixam.

Turmatim per diuerſas turmas.

Tutus portus: tuta urbs: quæ tutatur alios: non ꝙ ab aliis defendat. Tamen ſæpe paſſiue in hominibus: ut Tutus ſum ab hoſtibus ꝙ munitus & ſine periculo ſim.

Traiicio exercitũ in tranſporto exercitũ tranſmare: aut trans flumen

Traiicio mare uel flumen. i. trãſeo. Aliquando utrũq; coniunctim ut Liuius. traiecit copias iberum. Et plancus: traiecit exercitum iſaram.

Ttractim trahendo: non interrumpendo: ſeriem ſequendo.

Tranſmigrare: uide Cõmigrare.

Trapezita. uide Argentarii.

Tributarius qui ſoluendo tributo obnoxius eſt.

Trimus. uide Anniculus.

Triſtior & lachrymis oculos ſuffuſa nitentes triſtior hic ex parte triſtis accipitur inquit priſcianus. quia comparatiuũ pro minori ui accipitur q̃ ipſum poſitiuum habeat. Sæpe autem per ſe poſitum pro ipſo poſitiuo. ut comites ſenioris aceſtæ pro ſenis. In quorum utroque eſt cauſa cur aliquid nos addamus.

Nam illud triſtior plane pro triſtis non pro ex parte triſtis accipit: Vt ait Quintilian⁹. utimur uulgo comparatiuis pro abſolutis: ut ſiquis ſe infirmiorem appellans. Non dixit minus quam infirmus. & hoc Senior potius pro ualde ſenex quam tantum ſenex. De quo latius Vide in littera. S.

Triticeus ex materia tritici ut panis triticeus.